

วารสารห้องสมุด T.L.A. BULLETIN

๑๖ ฉบับที่ ๖

พฤศจิกายน — ธันวาคม ๒๕๑๕

International Book Year Commemorative Stamp

สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

๑-๓ เมษายน ๒๕๑๕

“อ่านเพื่อความก้าวหน้า”

“อ่านเพื่อความก้าวหน้า” จำงค
ประวัติรัฐบุรุษดิปราชญ์เป็นพยาน

Thailand's National Book Week

1-7 April, 1972

“Reading for Development”

เป็นเครื่องชื่อนาคคนและหลักฐาน
ว่าการอ่านเ่งกล้ามาหาคเอช.

ขอน้อมเกล้าฯ ถวายพระพร

เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีสถาปนา

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

ขอจงทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

บรรณาธิการ วารสารห้องสมุด

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๖

พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๑๕

นิตยสารรายสองเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

สารบัญ

สรุปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๒๕๑๕ ในต่างจังหวัด . สุข พงษ์สถิตย์ .	๔๗๕
ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย กำธร สถิรกุล .	๔๘๑
โครงการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กเพื่อเป็นพระลัก ษณียะ	
หนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕ สมชัย ยุติธรรม .	๕๑๗
การศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุดและความสนใจ ในการเลือกอ่านของนักเรียนโรงเรียนยานนาวาวิทยาคม จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา ๒๕๑๔ วิชัย รักกุล .	๕๒๒
เทคนิคการจัดหมู่หนังสือ ลมูล รัตตากร .	๕๓๓
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ “จดหมายเหตุ” ของยุโรป และอเมริกา ลมูล รัตตากร .	๕๓๘
ศิลปประดิษฐ์ เกหลง พานิช .	๕๔๔
บทบรรณาธิการ : กิจกรรมพิเศษระหว่างงานหนังสือระหว่างชาติ	๕๔๖
แผนกข่าว	๕๕๔
บรรณานุกรมวารสารห้องสมุด ปีที่ ๑๖ พ.ศ. ๒๕๑๕	๕๖๕

T. L. A. BULLETIN

Volume 16, Number 6

November – December B.E. 2515 (1972)

C o n t e n t s

Brief Report of the 1972 N.B.W. Festivals in Upcountries	<i>Sook Pongsathit</i>	479
Problems in Book Publishing in Thailand	<i>Kamthorn Sathirakul</i>	491
Children's Thai Book Producing Program in the 1672 International Book Year Commemoration	<i>Somchoi Yootidham</i>	517
A Study of the Pupils' Interest and the use of the Library Materials of Yannawes Wittayakom School, Bangkok, in Academic Year 1971	<i>Wichai Rakkusol</i>	522
Some Technical Practice on the D.D.C. Classification	<i>Lamoon Ruttakorn</i>	533
Introduction to Archives in Europe and U.S.A.	<i>Lamoon Ruttakorn</i>	538
Johnston's Open into Some One's House	<i>Kelong Panich</i>	544
Editorial : Some Useful I.B.Y. Activities in My Point of View		546
News		554
Index to T.L.A. Bulletin Volume 16, B.E. 2515 (1972)		565

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ เพื่อ

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์
ส่งเสริมและเผยแพร่งานศึกษาและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

ประจำกองบรรณาธิการ

นางแม่นมาศ ชวลิต

นางสาวลมูล รัตทาการ

นางสาวไข่มุกต์ มิตินทะเลข

นางรำภา กุลสมบุรณ์

นางสาวณีย์ ทรงสุนทร

นางธาวา กนกมณ

นายทวี มุขระโกษา

นายชลธิช ลีระวณิช

เจ้าของ :

ผู้จัดการ, ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา :

สำนักงาน :

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ตึกอรรถกถาเลขที่ ๒๔๑ ถนนวัดบวรนิเวศ

ถนนพระสุเมรุ บางลำพู กรุงเทพมหานคร โทร. ๘๒๕๕๒๘

โรงพิมพ์ไทยเขมม ถนนเฟื่องนคร กรุงเทพมหานคร โทร. ๒๒๐๔๔๘

พิมพ์ที่ :

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอกข้อความตอนหนึ่งตอนใดไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต.

T. L. A. BULLETIN

Official Bi - monthly Journal of the Thai Library Association

Editor in Chief

Dr. Damrong Bejrablanya

Editorial Staff

Mrs. Maenmas Chavalit
Miss Lamoon Ruttakorn
Miss Kaimook Milinthalake
Mrs. Rampee Kulsomboon

Mrs. Saowanee Songsoonthorn
Mrs. Thara Kanakamani
Mr. Twee Mooktharagosar
Mr. Shalash Liyavanija

Owner

Thai Library Association

Mahamakut Rajvidyalaya

Bovoranyes, Bangkok, Thailand

Printed at Thaikasem Press, Fuangnakorn Road, Bangkok Metropolis, Thailand

(All rights reserved. No part of this journal may be reproduced in any form without the permission of the owner).

รายนามคณะกรรมการบริหารประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๑๕

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายกสมาคม

อุปนายก คนที่ ๑

อุปนายก คนที่ ๒

เลขานุการ

ทรัพย์สิน

บรรณารักษ์

ฎีก

นายกทะเบียน

ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ

ประธานแผนกประชาสัมพันธ์

ประธานแผนกจัดทำวารสาร

ประธานแผนกจัดพิมพ์

ประธานแผนกนิเทศห้องสมุด

ประธานแผนกบรรณานุกรมแห่งชาติ

ประธานแผนกศูนย์รวมบัตร

ประธานแผนกหาทุน

ประธานแผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์

ประธานแผนกชมรมห้องสมุด

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

- นางแม่นมมาส ขวาลิต

- นายจุน ประภาวิวัฒน์

- นางจรรุวรรณ สันธโสภณ

- นางธราภร กนกมณี

- นางสาวกัทลี สมบัติศิริ

- นางสาวทองหยด ประทุมวงศ์

- นางอัมพร (วีรวัฒน์) ปิ่นศรี

- นางสาวทัศนีย์ ถัดบานมิตร

- นางมาเรียม เหล่าสุนทร

- นางสาวอมล รัตตากร

- นางสาวรส วังชัยอยู่

- น.ส.ทวี มุขระโกษา

- นายวิชญ์ ทับเที่ยง

- นางนิตยา จุฬามาตย์

- นางสาวไข่มุกด์ มลิ้นทะเล

- นางแม่นมมาส ขวาลิต

- นางสาวกัทลี สมบัติศิริ

- นายสุข พงษ์สถิตย์

- คุณนิลวรรณ นทอง

- นายประดิษฐ์ เขียวสกุล

- นางจิตตรา ประนิช

- นายชง อิงควทย์

- ม.ล. จ้อย นันทวิวัฒน์

- นางสินจง เผ่าวิบูล

- นางกล่อมจิต จิวาลัย

- นางสาววานี ศักดิ์เจริญ

- นายชลิต ถิ่นวงษ์

OFFICE BEARERS OF THE T.L.A. 1971-1972

President

Vice Presidents

Secretary

Treasurer

Librarian

Chief of Reception Committee

Registrar

Chief of Foreign Relations

Chief of Library Training

Chief of Public Relations

Chief of the T.L.A. Bulletin

Chief of Publication

Chief of Library Clinic

Chief of Bibliography

Chief of Union Catalog

Chief of Fund Raising

Chief of Gifts and Exchanges

Chief of Provincial Library Club

Member

Member

Member

Member

Member

Member

Member

Member

Member

- Mrs. Maenmas Chavalit

- Mr. Chun Praphavi--vadhana

- Mrs. Charuwan Sindusopon

- Mrs. Thara Kanakamani

- Miss Katalee Sombatsiri

- Miss Tongyod Pratoomvongs

- Mrs. Amporn (Viravathana) Pun

- Miss Tusnee Kulayanamit

- Dr. Maria Laosunthara

- Miss Lamoon Ruttakorn

- Miss Rasa Wongyoungyu

- Mr. Twee Mooktharagosar

- Mr. Wit Thapthiang

- Mrs. Nitaya Chutamataya

- Miss Kaimook Milinthalake

-

- Mrs. Maenmas Chavalit

- Miss Katalee Sombatsiri

- Mr. Sook Pongsathit

- Miss Nilawan Pintong

- Dr. Pradisth cheosakul

- Mrs. Chittra Pranich

- Mr. Yong Inkavate

- M.L. Joy Nanthivashrin

- Mrs. Linchong Phaovibul

- Mrs. Klomchit Chivalaya

- Miss Vanee Suckcharoen

- Mr. Shalash Liyavanija

สรุปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๒๕๑๕ ในต่างจังหวัด

สุข พงษ์สถิตย์*

คำนำ

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๑-๗ เมษายน ๒๕๑๕ เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการเฉลิมฉลองปีหนังสือระหว่างชาติ ๑๕ ตามคำเชิญขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ.

เดิมทีสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้จัดทำโครงการงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติขึ้น แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อจัดงานปีหนังสือระหว่างชาติ และก็ได้รออนุมัติให้ดำเนินการได้.

ต่อมา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไป และพร้อมกันทุกแห่ง สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จึงได้จัดทำเรื่อง "การดำเนินงานปีหนังสือแห่งชาติ" เป็นหัวข้อในการประชุมใหญ่ประจำปี เมื่อ ๒๒-๒๖ พฤษภาคม ๒๕๑๕ ที่หอสมุดแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร.

ในระหว่างการประชุม ได้มีการพิจารณาถึงอย่างกว้างขวาง ถึงวิธีที่จะดำเนินการ ให้จัดงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับส่วนกลางที่นครหลวงฯ ระดับจังหวัดและท้องถิ่นต่าง ๆ มีกิจกรรมอะไรบ้างที่ควรระดมกัน การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงาน จะทำอะไรบ้าง ตลอดจนข้อเสนอแนะอันจำเป็นต่าง ๆ.

หลังการประชุมใหญ่ สมาคมห้องสมุดฯ ได้รวบรวมเรื่องต่าง ๆ เข้าด้วยกัน นำออกพิมพ์เผยแพร่ในวารสารของสมาคม และจัดทำหนังสือ "คู่มือการดำเนินงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ" ออกแจกจ่ายไป ส่วนข้อเสนอแนะให้ประกาศเป็นทางราชการและเรื่องเงินค่าใช้จ่าย ก็ได้เสนอต่อทางราชการไป.

ในขณะที่รอการอนุมัติเรื่อง ดังกล่าว ทางสมาคมห้องสมุดฯ ก็ต้องเตรียมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ที่นครหลวงฯ ไป

* พงษ์สถิตย์ บรรณารักษ์อาวุโส ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการบริหารของสมาคมห้องสมุดฯ มาทุกสมัยจนถึงปัจจุบัน เป็นผู้ริเริ่มและดำเนินการกับชมรมห้องสมุด ปัจจุบันเป็นผู้เชี่ยวชาญประจำสำนักข่าวสารอเมริกัน สาร กรุงเทพ ฯ.

สรุปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๒๕๑๕ ในต่างจังหวัด

สุข พงษ์สถิตย์

คำนำ

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๑-๓ เมษายน ๒๕๑๕ เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการเฉลิมฉลองปีหนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕ ความสำคัญของการศึกษานานาชาติ

เดิมทีสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้จัดทำโครงการงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติขึ้น แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อจัดงานปีหนังสือระหว่างชาติ และก็ได้รออนุมัติให้ดำเนินการได้

ต่อมา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทุกแห่ง สมาคมห้องสมุดฯ จึงได้จัดทำเรื่อง "การงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ" เป็นหัวข้อในการประชุมใหญ่ประจำปี เมื่อ ๒๒-๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ที่หอสมุดแห่งชาติ นครหลวง ฯ

ในระหว่างการประชุม ได้มีการพิจารณาอย่างกว้างขวาง ถึงวิธีที่จะดำเนินการ ให้จัดงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ในระดับต่างๆ เช่น ระดับส่วนกลางที่นครหลวง ฯ ระดับจังหวัดและท้องถิ่นต่างๆ มีกิจกรรมอะไรบ้างที่ควรจะทำขึ้น การประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการจะทำอะไรบ้าง ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่นจำเป็นต่าง ๆ

หลังการประชุมใหญ่ สมาคมห้องสมุด ฯ ได้รวบรวมเรื่องต่างๆ เข้าด้วยกัน นำออกพิมพ์เผยแพร่ในวารสารของสมาคม และจัดทำหนังสือ "คู่มือการทำงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ" ออกแจกจ่ายไป ส่วนข้อเสนอแนะให้ประกาศเป็นทางราชการและเรื่องเงินค่าใช้จ่าย ก็ได้เสนอต่อทางราชการไป

ในขณะ ที่รอการอนุมัติ เรื่องดังกล่าวทางสมาคมห้องสมุดฯ ก็ต้องเตรียมงานสัปดาห์หนังสือที่นครหลวง ฯ ไป

นายสุข พงษ์สถิตย์ บรรณารักษ์อาวุโส ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มผู้ริเริ่มก่อตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการบริหารของสมาคมห้องสมุด ฯ มาทุกสมัยจนถึงปัจจุบัน เป็นผู้ริเริ่มและดำเนินการเกี่ยวกับชมรมห้องสมุด ปัจจุบันเป็นผู้เชี่ยวชาญประจำสำนักข่าวสารอเมริกัน สตรี กรุงเทพ ฯ

ย รายการบางอย่างของนครหลวง ฯ การแสดงละคร ที่โรงละครแห่งชาติ เรแสดงดนตรีที่สังคีตศาลา ไม่มีงบค่าใช้จ่าย ต้องหาเงินและหาผู้อุปถัมภ์ราย าร การเตรียมสถานที่ การจัดรายการ ระกวดประจำวัน และอื่น ๆ ก็ต้องเตรียม ละครจัดหาพร้อมกันไป.

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ทาง มาคมห้องสมุด ฯ ก็สามารถแจ้งไปยัง ังหวัดต่าง ๆ ถึงเรื่องการได้รับอนุมัติ การ ระภาคเป็นทางราชการ พร้อมกันส่ง ครมการ ใช้งาน สืบค้นหา หนังสือแห่งชาติ นเขตนครหลวง ฯ ไปด้วย เพื่อทางจังหวัด ะไ้ใช้เป็นแนวทางเพื่อจัดทำเตรียมงาน.

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๕ ทางสมาคม ห้องสมุด ฯ จึงสามารถแจ้งเรื่องการเงิน ไปยังจังหวัดต่าง ๆ ได้ว่า คณะกรรมการ แห่งชาติ เพื่อจัดงานปีหนังสือระหว่างชาติ ้ได้รับอนุมัติ จาก สำนักงบประมาณให้เงิน

ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการจัดงานจังหวัดละ ๘๐๐.-บาท และจะได้ขอให้กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการโอนเงิน ไปให้จังหวัด.

ฉะนั้น จึงมีถึง ๖ จังหวัด ที่แจ้งมาว่า ัดไม่ทันหรือขอเลื่อนวันไป และเท่าที่จำ ้ได้ มีหนังสือฉบับหนึ่งแจ้งมาว่า "เนื่อง ากได้รับหนังสือ (๑๕ มี.ค. ๑๕) ในวัน ้ ๓ เมษายน ๒๕๑๕ เวลา ๑๓.๓๕ น. จึงไม่สามารถจะจัดทำเนิการใดๆ ได้ทัน" อยู่ด้วย.

อย่างไรก็ดี จังหวัดที่มีสมาชิกมาร่วม ประชุมใหญ่ของสมาคม ฯ ก็มีการเริ่ม ะเตรียมการหลังการประชุมแล้ว ส่วน ังหวัดที่ทราบเรื่องทางหนังสือแจ้งไป แม้ ะมีเวลาน้อย ก็พอจัดงานได้ จึงปรากฏ ่า มีจำนวนจังหวัดที่จัดงานได้เป็นส่วน าก.

๒. จำนวนจังหวัดที่จัดงาน มีดังนี้:-

ภาค	จัดงาน	จัดไม่ทัน	ไม่ทราบ	รวม
ภาคเหนือ ๗, ๘	๑๑	๑	๓	๑๕
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕, ๑๐, ๑๑	๑๐	๑	๕	๑๖
ภาคใต้ ๒, ๓, ๔	๗	๓	๔	๑๔
ภาคกลาง ๑, ๕, ๖, ๑๒	๒๒	๑	๓	๒๖
	๕๐	๖	๑๕	๗๑

สรุปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๒๕๑๕ ในต่างจังหวัด

๔๘๑

ภาค แยกตามภาคการศึกษา ของ
กระทรวงศึกษาธิการ.

จัดงาน ส่วนมากจัดงานเฉพาะที่ตัว
จังหวัด มีโรงเรียนต่าง ๆ เช่น โรงเรียน
รัฐบาล อาชีวศึกษา วิสามัญและสามัญ
ศึกษา โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนเทศบาล
วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย โรงเรียนองค์
การบริหารส่วนจังหวัดและอื่น ๆ รวมทั้ง
ประชาชนร่วมด้วย.

จัดที่จังหวัดแห่งหนึ่ง ส่วนอำเภอก็ให้
กำนันการแล้วรายงานมาให้ จังหวัดทราบ
ก็มี มีหนึ่งหรือสองจังหวัดเท่านั้น ที่มุ่ง
ไปทางห้องสมุดประชาชน โดยแบ่งเงิน
ให้ห้องสมุดประชาชน และห้องสมุด
ประชาชนอำเภอไปจัด.

ส่วนที่จัดงานที่จังหวัด และให้อำเภอ
ส่งนักเรียนเข้ามาร่วมมือน้อย เพราะค่า
ใช้จ่ายมาก.

จัดไม่ทัน ตัวเลขที่ได้นั้น หมายถึง
เฉพาะจังหวัดที่แจ้งมาที่สมาคมฯ และมี
เรื่องอยู่ในแฟ้มรวมเรื่อง ซึ่งก็ไม่แน่ ถึง
เวลานั้นอาจจะจัดงานแล้วก็ได้ เพราะมี
หนังสือระหว่างชาติหมายถึงตลอดปี เมื่อ
อีกสองอาทิตย์เลื่อนวันไปก็น่าจะได้ อย่าง
เช่นจังหวัดลพบุรี แจ้งมาเลยว่า เลื่อนมา

ในวันที่ ๖-๑๓ เมษายน ๒๕๑๕ ซึ่ง
ตรงกับงานประจำปีของจังหวัด ซึ่งก็
เหมือนกัน.

ไม่ทราบ ได้แก่จังหวัดที่ไม่มีเรื่องอยู่
ในแฟ้ม ทางจังหวัดอาจจะจัดแล้ว แต่ไม่
ได้ส่งเรื่องมาทางสมาคม หรือรายงาน
อาจจะติดไปกับเรื่องการเงินก็ได้.

๓. จำนวนวันจัดงาน จัดงานครบ ๗ วัน
มี ๕๐ จังหวัด นอกนั้นจัดเพียงหนึ่งวันบ้าง
สามวันบ้างต่าง ๆ กัน การที่จะเอาจำนวน
วันวัดผลงานดูจะคลาดเคลื่อนอยู่ เช่น
จังหวัดที่จัดงาน ๗ วันมีกิจกรรมนานา
ประการตลอดทั้ง ๗ วันก็มี จัดกิจกรรม
เพียงหนึ่งวันหรือวันเว้นวันก็มี อย่างไรก็ตาม
ในกรณีเช่นนั้น มักจะมีการจัดนิทรรศการ
ต่าง ๆ ขึ้นปนเอาไว้ บางจังหวัดแจ้งว่าจัด
๓ วัน ดูกำหนดการและภาพถ่ายที่ส่งมา
มีกิจกรรมเต็มทั้ง ๓ วัน.

๔. วัตถุประสงค์การจัดงาน แทบทุก
จังหวัดที่จัดงาน จัดทำโครงการขึ้น หัวข้อ
หนึ่งในโครงการก็คือ วัตถุประสงค์การจัด
งาน ส่วนมากเขียนไว้ ๕-๖ ข้อ คล้าย
กัน ข้อที่แตกต่างกันก็มี รวมแล้วชวน
น่าสนใจ แล้วแต่งานจะเน้นหนักทางไหน
จึงบันทึกไว้ดังนี้:—

๑. เพื่อร่วมฉลองปีหนังสือระหว่างชาติ.
๒. สนับสนุนให้ ประชาชน อ่านหนังสือมากขึ้น.
๓. เพื่อความก้าวหน้าของสังคม.
๔. เพื่อให้ ประชาชน เห็นคุณค่า ของหนังสือ.
๕. ส่งเสริมการผลิตหนังสือ.
๖. เพื่อส่งเสริมให้อ่านหนังสือถูกต้อง.
๗. เพื่อส่งเสริมให้เลือกอ่านหนังสือที่ดี.
๘. เพื่อส่งเสริมให้ ประชาชน และเยาวชนสนใจในกิจการห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดโรงเรียนมากขึ้น.
๙. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับหนังสือ.
๑๐. ส่งเสริมให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์.
๑๑. เพื่อให้ประชาชนรู้จักอ่านหนังสือเพื่อแก้ปัญหาชีวิต.
๑๒. เพื่อให้มีความรู้ และก้าวหน้าทันวิทยาการของโลกปัจจุบัน.
๑๓. เพื่อสนองนโยบายขององค์การสหประชาชาติและเจตนารมณ์ของคณะปฏิวัติ.

๑๔. เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งวิชา.

๑๕. เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้เผยแพร่กิจการอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม.

๕. จัดกิจกรรมอะไรบ้าง

กิจกรรมที่แต่ละจังหวัดจัดขึ้น มีคล้าย ๆ กัน แต่จะให้เหมือนกันทีเดียวนั้นไม่มี ที่เหมือนกันอยู่เสมอก็คือ แยกเป็นระดับต่าง ๆ เช่น ประถมต้น ประถมปลาย มัธยมต้น มัธยมปลาย และประชาชน ฉะนั้น แม้มีกิจกรรม ๔-๕ อย่าง แต่เมื่อแยกออกไปแล้ว ก็มาก และต้องใช้หลายวันจึงทำได้ครบ กิจกรรมที่จัดขึ้นมีทั้งปน ๆ และแปลก ๆ พอสรุปได้ดังนี้:-

๕.๑ การประกวดต่าง ๆ จก ๒๗

จังหวัด.

ประกวดหนังสือโบราณ แยก

เป็นอักษรไทยโบราณ อักษรภาษาขอม อักษรไทยลานนา.

ประกวดการอ่าน แยกเป็นอ่าน

โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย เทียบพากย์โขน และอ่านร้อยแก้ว.

ประกวดการแต่ง เรียงความ
แต่งร้อยกรอง แต่งประโยคภาษาอังกฤษ
สนกกัยกลอน (ต่อกลอนสก) เขียนเรื่อง
สั้นจากภาพ.

ประกวดอื่น ๆ ประกวด
คำขวัญ คัดลายมือ เล่านิทาน แห่เทคนิ
คแห่ขวัญนาค ขยับเสภา การตั้งชื่อภาพ
ภาพประกอบคำขวัญ วิจารณ์บทความ
การพูด การย่อเรื่อง และถอดคำประพันธ์.

๕.๒ นิทรรศการ จก ๔๒ จังหวัด
๕๕ นิทรรศการต่าง ๆ กัน เช่น หนังสือ
ประเภทต่าง ๆ หนังสือ ภาษา ไทยระดับ
... หนังสือภาษาอังกฤษระดับ... แบบ
เรียนภาษาไทยแต่ละสมัย หนังสือเด็ก หนังสือ
สำหรับผู้ใหญ่ หนังสือแบบเรียน หนังสือ
ใหม่ คณิตศาสตร์แนวใหม่ การศึกษา
ผู้ใหญ่ หนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น หนังสือ
เก่า หนังสือสำหรับแม่บ้าน ภาพโปสเตอร์
ภาพบุคคลสำคัญวันหนังสือ.

๕.๓ การตอบปัญหา จก ๒๑ จังหวัด
เรียกต่าง ๆ กัน ปัญหาความรู้ทั่วไป
ปัญหาความรู้รอบตัว ปัญหาเกี่ยวกับหนังสือ
และการใช้ภาษาไทย ปัญหารวม (แยก
ระดับชั้นเรียน) ปัญหาแยกเป็นวิชา เช่น

ตอบปัญหาภาษาไทย หรือวิทยาศาสตร์
เป็นต้น.

๕.๔ การจำหน่ายหนังสือ จก ๑๓
จังหวัด โดยมากเชิญร้านจำหน่ายหนังสือ
มาตั้งร้านจำหน่ายราคาถูกในบริเวณงาน
ซึ่งก็ปรากฏว่าได้รับความสนใจมากทีเดียว
บางจังหวัดไม่มีการจัดร้านจำหน่าย แต่ได้
ชักชวนให้ลดราคาพิเศษตลอดสัปดาห์.

๕.๕ การฉายภาพยนตร์ จก ๒๒
จังหวัด ภาพยนตร์ส่วนมากฉายเวลากลาง
คืน มีจังหวัดแพร่แห่งเดียวที่ฉายเวลา
กลางวัน ภาพยนตร์ได้จากหน่วยการ
ศึกษาประชาชนของจังหวัด หรือมีจาก
สำนักข่าวสารต่าง ๆ ภาพนิ่ง ฟิล์มสตริป
มีเป็นส่วนน้อย.

๕.๖ บรรยาย อภิปราย ได้ว่าที่ จก
๑๑ จังหวัด

การอภิปราย ข้อคิดเกี่ยวกับ
หนังสือและการอ่าน (ยะลา) เทคนิคใน
การอ่านหนังสือ (ศรีสะเกษ) หนังสือกับ
ชีวิตประจำวัน (นครราชสีมา) หนังสือ
คือมีทั้งสองคม (นครราชสีมา).

ได้ว่าที่ หนังสือดีกว่าเพื่อน
(ลำพูน) มีวิชาดีกว่ามีทรัพย์ (ยะลา) อ่าน
ยากกว่าเขียน (นครราชสีมา).

บรรยายทางวิทยุ โวหาร
เรียบเรียง และ ภาพ พจน์ ใน วรรณคดี,
รวมกับหนังสือ หนังสือกับชุดภาพ
หนังสือสำหรับทุกคน กษัตริย์ราชวงศ์จักรี
พระราชนิพนธ์ การอ่านทำให้เป็นผู้ใหญ่
หนังสือระหว่างชาติกับสปีดหนังสือ
แห่งชาติ การจัดงานสปีดหนังสือแห่ง
ชาติ นอกจากนี้ยังมีรายการสัมภาษณ์
บุคคลที่น่าสนใจด้วย.

๕.๑ การแสดงต่าง ๆ ทั่ว ๗ จังหวัด
การแสดงดนตรี การร้องเพลง แสดงการ
อ่านหนังสือ ประชันกลอนสลับบทสักราว
วนทวี ไทย ประ กอบ บท ชัย ร้อง จาก เรื่อง
วรรณคดี หุ่นกระบอกเรื่องตำนานกบฏอิน
(ยะลา) ละครจากวรรณคดีเรื่องเงาะป่า
(ลพบุรี).

๖. การประชาสัมพันธ์ แต่ละจังหวัดมี
การใช้สื่อสารมวลชนเพื่อเป็นประโยชน์แก่
งานหลายอย่างแตกต่างกันตามท้องถิ่นที่มี
สิ่งเหล่านี้ :-

๖.๑ เสียงตามสายของเทศบาล บาง
ที่ก็เรียกว่า หอ ประ ชา สัม พันธ์ เทศ บา
ลแทบทุกจังหวัดใช้บริการนี้ ใช้เพื่อประกาศ
เผยแพร่ข่าวสารการทำงาน ประกาศรายการ
ประจำวันและชักชวนประชาชนให้ไปชม

นิทรรศการและชมภาพยนตร์ เช่น จังหวัด
กาญจนบุรีว่า ประชาสัมพันธ์เทศบาลเมือง
กาญจนบุรี โฆษณาเผยแพร่การทำงาน
ตลอดรายการ.

๖.๒ วิทยุ บางจังหวัดมีสถานีวิทยุถึง
๕ สถานี การประชาสัมพันธ์มีวิธีต่าง ๆ
กัน น่าสนใจมาก.

ปัตตานี วิธีการูงใจเด็กและผู้
ปกครองให้มาชมนิทรรศการ นอกจาก
การโฆษณาประชาสัมพันธ์ทาง สื่อ สาร
มวลชนต่าง ๆ แล้ว ยังได้จัดให้มีการ
ประกวดการร้องเพลง เล่นกีฬานอ่านทำ
นองเสนาะ และการอภิปราย จัดในตอน
บ่ายวันละ ๒ ชั่วโมง ในระหว่างกิจกรรม
ดังกล่าว สถานีวิทยุ มทบ. ๕ ปัตตานี ได้
ถ่ายทอดเสียงออกอากาศให้ทั้ง ๓ วัน.

แพร่ โดย การ ปิดโปสเตอร์
แจ้งไปโดย หนังสือ และ โฆษณาทาง
สถานีวิทยุ กวส. ๒ จังหวัดแพร่.

ลพบุรี อ่านคำขวัญชักชวนการ
อ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงประจำท้อง
ถิ่น เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารบก
ลพบุรี วิทยุกระจายเสียงศูนย์การทหาร
ปืนใหญ่ และสถานีวิทยุกระจายเสียง
กองบิน ๒ โคกกระเทียม.

สรุปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๒๕๑๕ ในต่างจังหวัด

๔๘๕

และว่า เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประโยชน์อย่างกว้างขวาง จึงดำเนินการประกวดการอ่าน ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงศูนย์การทหารปืนใหญ่ (วคป. ๑๗๕) ทุกวันอาทิตย์ แต่เวลา ๕.๓๐-๑๓.๐๐ น. จนหมดจำนวนผู้เข้าประกวด.

ภูเก็ต ผลงานที่ภักดีสินให้ชนะเลิศทุกประเภท แต่ ๑ - ๔ - ๗ เม.ย. ประกาศทางสถานีวิทยุ ปชส. ภูเก็ต.

ปราจีนบุรี นอกจากส่งรายการแข่งขันออกอากาศเสียงตามสายเทศบาลเมืองปราจีนบุรีแล้ว ยังประกาศโฆษณาการแข่งขันทางสถานีวิทยุกระจายเสียงกองบัญชาการกองพลที่ ๑ ภาคเวลา ๖.๐๐-๖.๓๐ น. และภาคพิเศษ เวลา ๑๘.๓๐-๑๙.๐๐ น. ตลอดงาน.

ระนอง จัดรายการวิทยุกระจายเสียง ชลจ. มีคำปราศรัยของผู้ว่าราชการจังหวัด เพลงจากวรรณคดี เล่านิทาน คำสุภาษิต และคำพังเพยจากหนังสือ วิธีการอ่านหนังสือ แนะนำหนังสือ.

ยะลา ได้ทำการออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดยะลา.

ก่อนงาน ขรรษาเรื่อง ปัทม-

ลีระหว่างชาติและงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติและสนทนาเรื่อง การจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติจังหวัดยะลา หลังงาน จัดรายการสัมภาษณ์เรื่อง การจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จังหวัดยะลา ระหว่าง ๑-๓ เมษายน ๒๕๑๕.

นครราชสีมา ทุกสถานีวิทยุ

กระจายเสียงในจังหวัดนครราชสีมา (มี ๕ สถานี) ให้เวลาประกาศและอ่านบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดงานครั้งนี้ บทความที่จะออกอากาศนั้น ใช้เวลาอ่านประมาณ ๑๕ นาที ความยาวของบทความถ้าพิมพ์ ๓ หน้ากระดาษพิมพ์ จากรายงานตลอด ๗ วัน ระหว่างเวลา ๗.๑๕ - ๗.๓๐ น. จึงมีบทความออกอากาศทุกวัน.

๖.๓ โรงภาพยนตร์ ก็มีบทบาทใน

การประชาสัมพันธ์อยู่ในหลายจังหวัด เช่น จังหวัดคราก การประชาสัมพันธ์ก่อนงานและระหว่างงานโดยสื่อมวลชนต่าง ๆ ย้ายโฆษณา งาน ประกาศ หอกระจายข่าว เทศบาลเมืองคราก และฉายสไลด์ตาม

โรงพยาบาลตำรวจ (บางจังหวัดขอความ
ร่วมมือจากโรงโขนของโรงพยาบาล
ด้วย).

๖.๔ รถจำหน่ายยา ก็ได้รับมามีส่วน
เมด้วย เช่น จังหวัดศรีสะเกษ นอกจาก
คณะเจริญชนบทไปสัปดาห์ และสถานี
วิทยุ ๑๗ จังหวัดยังได้ขอความร่วมมือ
จากหน่วยฉายภาพยนตร์เคลื่อนที่ของ
โยธาจำหน่ายยาด้วย.

๖.๕ หนังสือพิมพ์ จังหวัดที่มีหนังสือ
พิมพ์ออก หรือมีในจังหวัดใกล้เคียง ก็มี
ลายหรือรายการกิจกรรมประจำวันลง
พิมพ์ เช่น อุดรศักดิ์ มีอ่านบทความแนะ
การอ่านหนังสือทางสถานีวิทยุ วิทยุ
๔ และส่งบทความเกี่ยวกับปีหนังสือ
หว่างชาติ ไปลงหนังสือพิมพ์ประจำท้องถิ่น.

๖.๖ โทรทัศน์ ต่างจังหวัดมีสถานี
โทรทัศน์อยู่ที่ สุราษฎร์ธานี ขอนแก่น
ระยอง และที่ท่าทราย สุราษฎร์ธานี
รายการทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๕
เท ๔ และ ๖ เมษายน ระหว่างเวลา
๘.๓๐-๑๕.๐๕ น. ทั้งสองวัน.

๗. ค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน ส่วนมากได้
เงินที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
โอนไปช่วยเหลือ ๘๐๐ บาทเท่านั้น ได้
เป็นเงินรางวัล ค่าอุปกรณ์การประชา
สัมพันธ์ ค่าตกแต่งสถานที่และเบิกเคล็ด
อื่น ๆ มีหลายจังหวัดเหมือนกันที่ใช้เงิน
มากกว่านี้ โดยมีวิธีการรายได้มาใช้จ่าย
ต่าง ๆ กัน เช่น :-

การบริจาค สุราษฎร์ธานี รวมเงิน
๓,๖๑๗.— บาท ผู้บริจาคมีผู้ว่าราชการ
จังหวัด ๑,๐๐๐ บาท นายกำธร เจริญสุทธิ
๓๐๐.— บาท ผู้จัดการธนาคารกรุงเทพ
พาณิชย์การ จำกัด สาขาสุราษฎร์ธานี
๕๐๐.— บาท ผู้จัดการธนาคารกรุงเทพ
จำกัด สาขาสุราษฎร์ธานี ๑๐๐ บาท
นางมานิดา การพิศิษฎ์ ๑๐๕.— บาท นาย
สุวศิษฎ์ เนตรพุก กระ ๑๐๐.— บาท
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี
๑,๕๐๐.— บาท ตู้บริจาคห้องสมุด
ประชาชน ๑๒.— บาท.

จังหวัดแจ้งความอนุเคราะห์การบริจาค
ทรัพย์ช่วยเหลือราชการ เงินที่ได้มาส่วน
ใหญ่ใช้ในการปรับปรุงห้องสมุดประชาชน
เช่น ชลบุรี ห้องสมุด ชลบุรี ชลบุรี
และทาสีห้องสมุด นอกจากนั้นเป็นค่า
รางวัลและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ.

ทำสิ่งของจำหน่าย ปักตანი รวมเงิน ๒,๗๑๖.— บาท ได้จากจำหน่ายที่คน หนังสือ ๗๑๖.๕๐ บาท ประชาชนบริจาค ๑,๒๐๐.— บาท เงินช่วยเหลือสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๘๐๐.— บาท ใช้จ่ายเป็นค่ารางวัล ค่าชกใช้ หนังสือชำรุด ค่าโฆษณา ค่าเครื่องพิมพ์ และเย็บเล่มต่าง ๆ.

จาก องค์การ บริหาร ส่วน จังหวัด สุพรรณบุรี ๒,๐๐๐.— บาท เขียนไว้ชัด เห็นว่า ค่าใช้จ่ายการดำเนินงานใช้เงิน องค์การ บริหาร ส่วน จังหวัด สุพรรณบุรี ปี ๒๕๑๕ ๕ หมวดค่าใช้จ่ายประเภทค่าใช้จ่าย ในการจัดงานประจำปี ส่วนเงินช่วยเหลือ สำนักงาน ปลัด กระทรวง ศึกษา ธิการ จำนวน ๘๐๐.— บาท ใช้ซื้อหนังสือสำหรับ นิทรรศการ.

มีหลายจังหวัดเหมือนกันใช้เงินทำนอง กัน แต่เขียนไว้ไม่เหมือนกัน เช่น เขียนว่า ใช้งบเงินส่วนจังหวัดหรือใช้งบของแผนก.

จากวิธอน ๆ นครราชสีมา จาก ภาพถ่ายของกาารจัดงานฉลองอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ประจำปี ๒๕๑๕ จากสำนักงาน ปลัดฯ โอนมาช่วยเหลือและบริจาค ลพบุรีจัดงานพร้อมกับงาน สมเด็จพระนารายณ์-

มหาราช ค่าใช้จ่ายจึงคงมีจากงานนั้นด้วย เฉพาะ การ ประมวล การ อ่าน แจ่ง ไว้ว่า บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด ให้ความอุปถัมภ์ เวลาทาง สถานีวิทยุกระจายเสียง และรางวัลสำหรับผู้ชนะการประกวด.

จังหวัดที่ใช้เงิน มากกว่าเงินอุดหนุนมี อีกหลายจังหวัด แต่ทยอยมาเพียงเท่านี้ ก็ เพื่อให้มองเห็นภาพช่องทางที่มาของค่าใช้จ่ายเอาไว้บ้าง ถ้าหากหักเองโดยไม่มีเงินอุดหนุนก็จะได้ใช้แนวคิดเหล่านี้เพิ่มเติม.

๔. ความร่วมมือ

จากภาพถ่ายที่จังหวัดต่าง ๆ ส่งเข้ามา จะเป็นภาพถ่ายกิจกรรมต่าง ๆ ภาพถ่าย พิธีเปิดงาน โดยผู้ว่าราชการจังหวัด มี ประชาชน ข้าราชการ พ่อค้า คหบดีมาร่วมเป็นจำนวนมาก.

จากโครงการ งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติที่ จังหวัด จันทบุรี ส่งมาในโครงการ แจ่งวัดอุปพระสถ์สถานที่ กำหนดวันงาน กิจกรรมที่จัด งบประมาณ และคณะกรรมการต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการ จัดสถานที่ กรรมการโฆษณา กรรมการ กิจกรรมต่าง ๆ กรรมการจัดทำรางวัลและ

อื่น ๆ มีรายชื่อผู้ให้ความร่วมมือกว้างขวางมาก ประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่แผนกศึกษาครูและอาจารย์ในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ ร.ร. เทศบาล ร.ร. องค์การบริหารส่วนจังหวัด วิทยาลัยต่าง ๆ และมหาวิทยาลัย หัวหน้าหน่วยงานอื่น ๆ ในจังหวัดทั้งทหารและพลเรือน ต่างมีชื่อในคณะกรรมการต่าง ๆ พ่อค้า คหบดี บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา เจ้าของโรงภาพยนตร์ คณะเทศมนตรี เหล่านี้รวมด้วย.

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติคราวนี้จัดไปถึง ๕๐ จังหวัด หรือมากกว่านี้ จักในทั่วทุกภาคของประเทศไทย มีการใช้สื่อมวลชนอย่างกว้างขวาง ก็แสดงถึงมีการร่วมมืออย่างหนึ่ง.

นอกจากนี้ รายการผลงานที่จังหวัดต่าง ๆ ส่งเข้ามา ก็แจ้งว่าแม้จะมีเวลาในการเตรียมงานน้อย แต่ก็ได้รับความร่วมมือด้วยดี จากฝ่ายพ่อค้า ประชาชน ข้าราชการทุกฝ่าย และโรงเรียนต่าง ๆ ทำให้คาดได้ว่า หากจะจัดงานในปีต่อไป ก็จะได้รับความร่วมมือด้วยดีเช่นเคย.

๙. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑. การ จัดให้มีงาน สัปดาห์ หนังสือ แห่งชาติเป็นของดี ควรสนับสนุนอย่างยิ่ง

ทั้งเป็นที่สนใจของประชาชน แต่น่าเสียดายที่เวลาเตรียมงานมีน้อย หากจะมีอีกในปีต่อไป ควรให้ทราบล่วงหน้ามากกว่านี้

๒. ทนในการดำเนินงาน ครั้งแรก จังหวัด ไม่ทราบว่า จะได้รับเงิน ช่วยเหลือ จึงทำให้ชลอชดถก มาทราบว่า จะได้เงินช่วยเหลือจนถึงเวลางานแล้ว และจำนวนเงินก็น้อยไป หากจะเพิ่มให้มากกว่านี้ ก็จะเป็นการดี.

๓. การกำหนดเวลา ๑-๒ เมษายน เป็นวันสัปดาห์ หนังสือ แห่งชาติ นั้น ในระยะเวลาที่กล่าวตรงกับตอนปิดภาคเรียน ทำให้ชาวยุคคณที่ จะร่วมงานไปมาก เช่น ครูและนักเรียน เป็นต้น ควรเป็นตอนที่ไม่โรงเรียนเปิด.

๔. เอกสาร ที่สมาคม ฯ ส่งไปล่าช้า ไปถึงตอนที่เริ่มงานแล้วถึง ๒ วันก็มี ทำให้ไม่สะดวกในการจัดคึกขึ้นเพิ่มเติม.

๕. จากการจัดงานคราวนี้ พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ มีแต่หนังสือสำหรับผู้ใหญ่ หรือประเภท ตำราวิชา หนังสือสำหรับเด็ก แท้จริงเด็ก ๆ ก็อยากจะเข้าห้องสมุด แต่เพราะไม่มีหนังสือให้อ่าน เด็กจึงเข้าห้องสมุดกันน้อย ห้องสมุดทั่ว ๆ ไป น่าจะจัดมุมหนังสือเด็กไว้ด้วย.

๖. ช่วงระยะที่จัดงานโรงเรียน นักศึกษามหาวิทยาลัยและนักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตเทศบาลไปร่วมไม่สะดวก จึงจัดกิจกรรมการอภิปรายปัญหาและรายการสัมมนา ๕บุคคลเพียงวันที่ ๓ เมษายน วันเดียว เพราะเป็นวันประชุมครูทั้งหมดในอำเภอเมือง ๕๐๐ คน ซึ่งมาร่วมรายการได้จะทยอยกันวันนั้นเป็นวันตรวจคัดเลือกทหารของอำเภอเมือง ก็มีโอกาสมาร่วมได้เช่นกัน.

๗. หนังสือเด็กที่นำมาจัดนิทรรศการส่วนใหญ่ยืมจากบ้านคำ เมื่อเสร็จงานปรากฏว่าหนังสือเหล่านั้นไม่อยู่ในสภาพที่ประสงค์เจ้าของได้ เพราะชำรุดอันเนื่องจากการอ่านของเด็ก จนต้องซื้อไว้เป็นสมบัติของห้องสมุด.

๘. ควรจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติทุกปี เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนรักการอ่าน จะได้ไม่ลืมการอ่านให้คนรู้จักหาความรู้เพิ่มเติม จะได้ช่วยกันพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าไปเท่าเทียมกับประเทศอื่นได้ ในต่างประเทศ เช่น นิวซีแลนด์ สาธารณรัฐไต้หวัน ฟิลิปปินส์ อเมริกา แคนาดา ต่างจัดให้มีสัปดาห์หนังสือแห่งชาติกันมาแล้วทั้งสิ้น บางประเทศ เช่น

ฟิลิปปินส์ จัดมาแล้วถึง ๓๕ ปี ในปี ๒๕๑๕ นี้ จัดโดยการเชิญชวนขององค์การสหประชาชาติ จึงจัดกันทั่วโลก และเชื่อว่า มีมากประเทศที่เกี่ยว จะจัดงานติดต่อกันไปเป็นการถาวรทุกปี ประเทศไทยจึงควรจัดเป็นการถาวรต่อไป.

๑๐. บทสรุป มีความเห็นว่าการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๑-๗ เมษายน ๒๕๑๕ ได้ผลดี ทำให้ประชาชนได้ตระหนักถึงคุณค่าของหนังสือมากขึ้น เพราะกิจกรรมที่จัดขึ้นมีผู้มาร่วมมาก ผู้ที่มาร่วมในทั้งจัดงาน ก็ย่อมจะได้ทราบเรื่องทางสื่อสารมวลชนต่าง ๆ คงกล่าวแล้ว.

ความร่วมมือในการจัดงานก็เป็นไปด้วยดี การหาเงินมาใช้จ่ายในการนี้ก็มีทางเชื่อว่า บางจังหวัด จัดได้โดยไม่ขอรับเงินอุดหนุนก็ยังมี.

ครั้งนี้เป็นครั้งแรก จึงจัดจังหวัดเดียวส่วนมาก ปีต่อไปอาจจะขยายไปถึงอำเภอ ตำบล และแต่ละโรงเรียนก็ได้ เมื่อมีความชำนาญการจัดงานมากขึ้น และจัดกันแพร่หลาย.

การจัดงานคราวนี้ แต่ละจังหวัดออกจะมีเวลาการเตรียมงานน้อย แต่ถ้าได้จัด

ทุกปี ทรายเวลาแน่นอน ปัญหาเรื่องเวลา ก็คงจะหมดไป.

การกำหนดเวลางานว่าเป็นเดือนไหนก็ สมากมาควรปรึกษาหารือกันอีกทีว่าอย่าง ไรถึงจะ เหมาะ ถ้าจัดให้มี ใน ระหว่าง โรง- เรือนเย็บ - บุคลากรที่จะมาร่วมจัด จะมี เวลาพอหรือไม่ เชื่อว่ามีหลายเรื่องที่จะ ต้องหยิบยกขึ้นมาพิจารณาประกอบอีก.

เมื่อนักถึง การเวียน การสอนในขณะ นี้ ยังใช้หนังสือและห้องสมุดเข้าช่วยน้อย มาก นักเรียนนักศึกษายังใช้หนังสือใช้ ห้องสมุดน้อย ห้องสมุดมีหนังสือน้อย ไม่

เจริญก้าวหน้าได้ มาตรฐาน ตามที่กำหนด กันไว้เท่าที่ควร สิ่งเหล่านี้จำเป็นต้อง ภาพการศึกษาระดับชาติ ในเรื่องวิชาการ เกี่ยวข้องหนังสือ และห้องสมุดประเทศเรา บุคลากรวุฒิมากพอสมควร พอที่จะ ทำ ให้สภาพการดีขึ้นกว่านี้ได้ ถ้ามีการ ระวังคัดลอกทางถูกวิธีหาทางทำให้ประชา- ชนให้รู้เรื่องหนังสือเรื่องห้องสมุด เข้าใจ ถึงวิธีที่จะให้บริการที่สะดวก ให้ได้ วิธีหนึ่ง ที่ทำกันได้ผลมาแล้วในหลายประเทศ ก็คือ การจัดงานเช่นงาน และถือเป็นเรื่อง สำคัญ เรื่องระดับชาติ ระดับโลกก็เกี่ยว

อ่านนิดฉลาดหน่อย
อ่านบ่อยๆ ฉลาดมาก

ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย

กำธร สติกรกุล*

อาจารย์ไข่มุกด์ มลิณทะเลบ

สวัสดีค่ะ พระคุณเจ้า และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย วรรณเป็นอภินันทน์ที่สมาคมห้องสมุดได้พยายามจัดรายการเพื่อประกอบความรู้เกี่ยวกับการแสดงหนังสือนานาชาติ สำหรับรายการในวันนี้ เรื่องปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย โดย นายกำธร สติกรกุล ซึ่งท่านเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านการจัดพิมพ์เป็นอย่างมาก เพราะว่าท่านเป็นผู้อำนวยการขององค์การคำครุสภามาเป็นเวลานานปี เพราะฉะนั้นขอเชิญให้ท่าน รวบรวมปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทยได้แล้วค่ะ.

นายกำธร สติกรกุล

พระคุณเจ้า ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพ กระผม ได้รับ มอบหมายให้มาพูดปัญหา

ต่าง ๆ เกี่ยวกับการพิมพ์ของเมืองไทย ความจริงเรื่องที่ทางสมาคมห้องสมุดขอให้พูดนั้น บอกว่าให้พูดอะไรก็ได้ขอให้เกี่ยวกับเรื่องหนังสือก็แล้วกัน เพราะว่าในโอกาสที่เป็นปีฉลองหนังสือระหว่างประเทศ ในบรรดาประเทศต่าง ๆ มีการเฉลิมฉลองเกี่ยวกับหนังสือกันทุกหนทุกแห่ง เมืองไทยเราก็เป็นภาคีขององค์การศึกษาศาสนาวัฒนธรรมประชาชาติ เราก็เห็นความสำคัญ of หนังสือเหมือนกัน จึงได้มีการเปิดงานฉลองหนังสือแห่งชาติมาแล้วตั้งแต่ต้นปี คือการเปิดงานฉลองหนังสือแห่งชาตินั้น ก็มีการแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทยครั้งที่ ๓ ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็เสด็จฯ ไปเปิดงานด้วยพระองค์เอง และตลอดปีในบรรดาประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นภาคีสมาชิกของยูเนสโกก็มีการฉลองเกี่ยวกับ

* นายกำธร สติกรกุล, ผู้อำนวยการร้านสีลาภภัณฑ์ องค์การค้าของคุรุสภา และโรงพิมพ์คุรุสภา เป็นอาจารย์พิเศษในแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการบรรยายเรื่องเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๕ เวลา ๑๗.๐๐-๑๘.๓๐ น. ณ ห้องประชุมหอสมุดแห่งชาติ ระหว่าง "งานแสดงหนังสือนานาชาติในเอเชีย".

เรื่องหนังสือ กระผมในฐานะที่มีอาชีพอยู่
 นวงการหนังสือก็รู้สึกว่ามีคามยินดี
 ขึ้นอย่างมากที่ทางยูเนสโก ได้ให้ความ
 สำคัญในเรื่องหนังสือจนถึงกับหนังสือขึ้น
 ก่อนที่เริ่มมีการจัดตั้งของหนังสือขึ้นมา
 ก็มีความรู้สึกขึ้นมาว่า จะต้องทำการอย่าง
 ใดอย่างหนึ่งที่จะทำให้การค้นคว้ากันอย่าง
 มากที่สุดในเรื่องหนังสือ สำหรับเมืองไทย
 ในเมื่อดำเนินการมาเกือบจะหมดปีแล้ว
 ปรากฏว่า ความรู้สึกของคนไทยส่วนใหญ่
 ยังไม่รู้ว่ายหนังสือเป็นอย่างไร ความจริง
 ผู้ที่มีอาชีพเกี่ยวข้องกับหนังสือ จะเป็น
 ทางด้านผู้เขียนนัก ผู้พิมพ์นัก หรือสมาคม
 ห้องสมุดนัก ก็ได้พยายามใช้กำลังกันอย่าง
 มาก เพื่อจะย้ความสำคัญในเรื่องหนังสือ
 ขึ้น แต่นั่นแหละกำลังของแต่ละคนก็
 รู้สึกว่าจะเป็นกำลังที่ไม่เข้มแข็งเท่าไร
 จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่รู้จักหนังสือ
 ว่าเป็นอย่างไร.

ขอบเขตของการพูด ของกระผมในครั้ง
 นี้ กระผมจะพูดถึงในการ จัดพิมพ์เป็นส่วน
 ใหญ่ ทั้งนี้เพราะว่าใน แขนงอื่น ๆ นั้น
 กระผมเองก็ยังไม่มีความรู้ ะไรมาก และ
 ก็ได้มีบรรดาท่านผู้รู้ได้พูด กันมานานแล้ว
 ในเรื่องด้านต่าง ๆ ของการ จัดทำหนังสือ

ขึ้นมา ในบรรดาของผู้มีอาชีพเกี่ยวกับ
 เรื่องหนังสือนี้ ในเรื่องจัดพิมพ์รู้สึกว่าจะ
 จะเป็นเรื่องแห่งแรงที่สุด และจะพูดให้
 สดกกันเด่นเหมือนกับนักประพันธ์ ผู้ประ
 พันธ์ หรือด้านของการศึกษาก็ ท่าน
 โรงเรียนนัก ถ้าเอาสาระของหนังสือมา
 มาพูดกันแล้ว ก็เป็นเรื่องพูดกันเยอะ เพราะ
 หนังสือนี้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด
 บรรดาความนึกคิดความรู้ทั้งหลายทั้งปวง
 นี้อยู่ในหนังสือทั้งสิ้น แต่เมื่อพูดถึงขอบเขต
 ของการจัดพิมพ์แล้วก็เป็นเรื่องที่มีขอบเขต
 แคลงไปเหลือเกิน เพราะฉะนั้นในเรื่อง
 ของการจะพูด หรือจะฟังก็คงจะไม่สนก
 กันเด่นเหมือนกับการพูดในท่านอื่น ๆ แต่นั่น
 แหละในเรื่องการจัดพิมพ์นั้นถ้าเราไม่คำนึง
 ถึงเลยบ้าง การที่จะพัฒนาหนังสือของ
 เมืองไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าออกไป
 ก็คงทำได้ยาก เพราะบรรดาหนังสือหนึ่ง
 หาทงหลายทั้งปวงนั้น ถ้าเราจะทำออกไป
 วางให้ถึงมือผู้อ่านได้แล้ว ก็จะต้องผ่าน
 การจัดพิมพ์ก่อนเสมอไป ฉะนั้นเราก็คว
 รัปัญหาต่าง ๆ พอสมควร.

ปัญหาเรื่องหนังสือนี้มองดูแล้ว เรา
 จะเห็นว่าไม่มีความพอใจกับฝ่ายใดเลย
 แต่ฝ่ายเดียว ปัญหาอันนี้เป็นปัญหาที่เชื่อ

ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย

๔๕๓

โยงกันไปไม่รู้จบทั้งสิ้น จนเราหาจุดตั้ง
ต้นไม่ได้ ความจริงคงจะมีจุดใดจุดหนึ่ง แต่
เรายังกล่าวไปหาจุดตั้งต้นของการที่จะปรับ-
ปรุงเรื่องความรู้สึกรวมของเรื่องหนังสือว่าเกิด
จากจุดใดนั้น เราก็คงจับจุดไม่ค่อย จะถูก
เพราะว่ามันเชื่อมโยงกันทั้งสิ้นกันยังไม่ได้
บรรดาท่านผู้อ่านหนังสือทั้งหลาย ทั้งปวง
บอกว่าอยากอ่านหนังสือแต่ก็ดูหนังสือที่
มีขายแล้วจะหาหนังสือดี ๆ ไม่ค่อยได้โดย
อาจจะเลือกหนังสือที่ถูกใจอ่านสักเล่มสอง
เล่ม แล้วหลังจากนั้นหาอ่านได้ไม่ถูกใจ
หาหนังสือดีอ่านไม่ค่อยได้โดย แล้วมี
ความรู้สึกว่าหนังสือไทยนี้ไม่มีใครมีผู้พิมพ์
จะพิมพ์ออกมา หรือผู้แต่งไม่ค่อยแต่ง
ออกมาหรือมีไม่พออย่างใดอย่างหนึ่ง แต่
มาทางท่านผู้พิมพ์ก็พิมพ์อะไรออกไปก็
ขายไม่ค่อยได้ก็มีความรู้สึกอย่างเดียวกัน
ว่าคนอ่านหนังสือไม่ค่อยมีพิมพ์ออกมาแล้ว
ขายไม่ค่อยได้ บางทีพิมพ์ออกมาไม่กี่พัน
เล่มขายไม่รู้จักยังไม่รู้ทั้งหมด ลงทุนลง
รอนไปแล้วก็ไม่คุ้มทุน คนอ่านไม่ค่อยมี
ความรู้สึกมันขัดแย้งกัน ท่านผู้พิมพ์รู้สึก
ว่าไม่ค่อยมีผู้อ่าน ท่านผู้อ่านก็คิดว่าไม่ค่อย
มีหนังสือพิมพ์ออกมา ไปถามห้องสมุด ๆ
ก็บอกว่าหนังสือไทยหายากเหลือเกินมีไม่
พอ.

เมื่อคงห้องสมุดขึ้นมาแล้วจะขอหนังสือ
ไทยเข้าไปใส่ห้องสมุด ขอไปประเดี๋ยว
เดี๋ยวก็หมดแล้วไม่มีหนังสืออะไรใส่เข้าไป
อีกแล้ว ถ้าเป็นหนังสือฝรั่งหรือหนังสือ
ต่างประเทศอาจหาได้มากมาย กายกอง
ห้องสมุดซึ่งเป็นของโรงเรียนใหญ่ ๆ หรือ
ของมหาวิทยาลัยจะเห็นว่าหนังสือต่าง ๆ
ประเทศอยู่แยะเหลือเกินหนังสือไทยหาไม่
ค่อยจะได้เท่าไร ฉะนั้นเมื่อมองดูแล้วก็จะ
ต้องมีจุดใดจุดหนึ่งที่เป็นข้อบกพร่องอยู่
เหมือนกัน จะพิจารณาว่าอะไรถูกอะไรผิด
พูดไยยาก อาจจะผิดทั้งสองฝ่ายก็ได้ อาจ
จะเป็นเพราะว่าผู้พิมพ์พิมพ์หนังสืออะไร
ออกมาที่ผู้อ่านไม่ต้องการอ่านเลย พิมพ์
พิมพ์ไป ๆ ก็ขายไม่ได้ หรือผู้อ่านอาจจะ
อ่านหนังสืออะไร ผู้พิมพ์ก็ยังไม่พิมพ์
ขึ้นมา ผู้เขียนก็ยังไม่เขียนขึ้น หาทาง
ไปพบกันไม่ได้โดย อาจจะเป็นเหตุผลอย่าง
นั้นก็ได้ อันนี้เราก็คงไม่ได้มีการศึกษา
อย่างแน่ชัดลงไปว่าอะไรเป็นอะไร ทั้งนี้
และทั้งนั้นก็เพราะว่าความสนใจอย่าง
แท้จริงในเรื่องหนังสือของเรานั้นถ้าจะพูด
จริง ๆ แล้ว ถ้าจะเปรียบเทียบกับคนอื่น
แล้วความรู้สึกสนใจหนังสือของเมืองไทย
นั้นมันน้อยมากทีเดียว แม้คนที่จะเป็นนัก
อ่านหนังสือของเรา เรามักอ่านหนังสือ

าง ๆ มีหนังสืออะไร ก็ต้องอ่านอยู่เรื่อยมิ
ยะ นักอ่านเก่ง ๆ ของเราถ้าเปรียบเทียบ
กับนักอ่านเก่ง ๆ ต่างประเทศแล้วเราก็คง
เขาได้ แต่ถ้าพูดถึงปริมาณพูดถึงนิสัย
รักการอ่านหนังสือแล้วเราเห็นจะอยู่ห่าง
ไกลอยู่มาก.

ย้อนไปถึงพัฒนาการของเรื่องหนังสือ
เราจะพูดถึงของโลกเลยทีเดียวทีเดียว คือ
หนังสือในยุคนั้น อาจารย์พูดว่า ๑๐๐
ปี ๑๗๐-๑๘๐ ปีที่แล้วการผลิตหนังสือนั้นเรา
ผลิตออกมาเป็นจำนวนน้อย และหนังสือที่
ผลิตออกมาก็เป็นลักษณะหนังสือที่ประณีต
เป็นหนังสือปกแข็งเย็บเล่มค่อนข้างจะมั่นคง
ถ้าด้วยความประณีต คนอ่านหนังสือมี
ฐานะดี ราคาก็ค่อนข้างแพง เมื่อเทียบกับ
ค่าของเงินในสมัยนั้น การผลิตก็เป็น
จำนวนไม่มาก ส่วนในระยะ ๕๐ ปีที่แล้ว
มานี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก เพราะ
ว่าการผลิตหนังสือนั้น ปรากฏว่าได้มีการ
ผลิตเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ขึ้นมา
สมัยนี้นั้นเป็นการทำหนังสือยังไม่เป็น
อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อาจจะเห็นได้ว่า
ในปี ๑๙๓๐ บริษัททำหนังสือเพนกวินของ
อังกฤษได้ทำหนังสือลักษณะ ป็อกเก็ตบุ๊ก
ออกมา ความคิดออก ป็อกเก็ตบุ๊ก นั้นคือ

การทำหนังสือราคาถูก ใช้กระดาษไม่
ค่อยดี ใช้กระดาษรีไซเคิลพิมพ์และทำเป็น
ปกอ่อนขาย โดยพิมพ์หนังสือคลาสสิก
คือหนังสือดี ๆ หนังสือวรรณคดีต่าง ๆ ที่
เคยพิมพ์ เป็นปกแข็ง ราคาแพง ๆ เอามา
พิมพ์เป็นราคาถูก ๆ ที่เคยขายเล่มละปอนด์
๒ ปอนด์ ก็ขายเพียงเล่มหนึ่ง ๑๐-๑๒
เพนนี ถ้าคิดเทียบเงินไทยก็อาจจะขาย
หนังสือที่เคยขายราคาเล่มละ ๕๐-๖๐
บาท เอามาขายเล่มหนึ่งประมาณ ๔ บาท
๕ บาท อะไรอย่างนี้ลดราคาลงไปเหลือ
๑ ใน ๑๐ ของราคาเดิม ทำให้หนังสือ
แพร่หลายออกไป ปรากฏว่าหนังสือแพร่
หลายออกไปจริง ๆ ตอนหลังหนังสือ
พ็อกเก็ตบุ๊ก นี้มีการผลิตออกมามากมาย
การผลิตหนังสือในสมัยเดิม พิมพ์กันเล่ม
หนึ่งประมาณ ๒ พัน ๓ พัน ๔ พันฉบับ
ปรากฏว่าหนังสือตอนหลังเมื่อเป็น พ็อก-
เก็ตบุ๊กออกมาแล้วพิมพ์ออกมาเป็นหมื่น
เป็นแสนเป็นล้านฉบับต่อรายการ การผลิต
หนังสือ ที่มีปริมาณเป็นล้าน ๆ เล่ม มาก
มาย เมื่อบริษัทหนึ่งทำงานได้ผล บริษัท
อื่นก็ผลิตพ็อกเก็ตบุ๊กอย่างเดียวกันออกมา
ขายออกมาได้ดิบได้ดีเป็นจำนวนมากมาย
ฉะนั้นจะเห็นว่าการผลิตหนังสือรุ่นหลังนี้ใน
ต่างประเทศหลายแห่ง ถือว่าการผลิต

ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย

๕๕๕

หนังสือเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ขึ้นมา
เมื่อการผลิตหนังสือเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่
ขึ้นมาแล้วระบบ การจำหน่ายหนังสือ
ก็ได้มีการจัดระบบใหม่ขยายออกไปหนังสือ
เมื่อสมัยก่อนนั้น คือย้อนหลังไปเมื่อไม่
กี่สิบปีมาแล้วมากต้องขายที่ร้านขายหนังสือ
ร้านนั้นก็คึกคักอย่างนี้ ผู้ซื้อหนังสือก็ไป
ซื้อที่ร้านหนังสือเลย.

ตอนหลังหนังสือที่มีลักษณะเป็นปก
ปกแข็งนั้นได้วางขายทุกหนทุกแห่ง ไป
ขายตามซูเปอร์มาเก็ต ตามตลาด ทั้ง
ตามแผง ตามริมถนนขาย ขายตามร้าน
ขายยา ไม่ว่าที่ไหน ๆ มีหนังสือขายไป
หมด เพราะฉะนั้นตลาดหนังสือก็กลายเป็น
สินค้าอันหนึ่งเหมือนกับสินค้าประจำ
บ้าน คือไปจ่ายตลาดประจำวันก็ซื้อหนังสือ
ไปอ่านด้วยเหมือนกัน ว่าถึงลักษณะสินค้า
หนังสือ มีความเปลี่ยนแปลง ไปมากมาย
ความรู้สึกของผู้อ่านในประเทศต่าง ๆ
และมีการเปลี่ยนแปลง ไปในลักษณะที่
กลายเป็นสินค้าพื้น ๆ โดยทั่วไป การ
จำหน่ายหนังสือนั้น นอกจากจะขายตาม
ตลาดต่าง ๆ ออกไปแล้ว อาศัยตาม
รถขาย ขายตามวิจิตรเดินขายไปตามบ้าน
ตามห้องก็มี เราจะเห็นว่าลักษณะตลาด

หนังสือกลายเป็นสินค้าประจำบ้านอีกอย่าง
หนึ่ง ซึ่งไม่เหมือนอย่างที่เคยเป็นมาแต่
เดิม การที่ประเทศเจริญแล้วเขาพัฒนา
หนังสือในลักษณะต่าง ๆ กันนั้น เรื่องของ
เรายังไม่มีการก้าวหน้าเท่าที่ควรเลย
ประเด็นผมจะเขียนชี้แจงปัญหาต่าง ๆ ของ
เราเป็นอย่างไร ที่พจนนอยากรจะให้มองเห็น
ว่าการจำหน่ายหนังสือในตอนนี้ ๆ ได้
กลายเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และ
บทบาทการจำหน่ายนั้น แทนที่จะเป็นการ
จำหน่ายในร้านหนังสืออย่างเดียว กลายเป็น
เป็นการจำหน่ายที่พยายามไปวางหนังสือ
ไว้ทุกหนทุกแห่งเหมือนกับสินค้าง่าย ๆ
ซื้อที่ไหนก็ซื้อได้ เช่นเดียวกับสินค้าประจำ
บ้าน บางคนไปจ่ายตลาดแล้วก็ต้องซื้อ
หนังสือติดมือมาบ้านด้วย ปกติเขาสร้าง
นิสัยรักการอ่านกันมาก พูดถึงปริมาณ
การซื้อขายหนังสือของเขาคิดเป็นเงินแล้ว
ตัวเลขของเขามากมายเหลือเกิน เมื่อ
เปรียบเทียบกันของเราแล้วเปรียบเทียบกัน
ไม่ได้เลย ก็อย่างยกตัวอย่างอังกฤษ หนังสือ
ที่เขาผลิตขึ้นมาปีหนึ่งคิดเป็นมูลค่าถึง
๖,๐๐๐-๗,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี หนังสือที่
ผลิตที่อังกฤษนั้นประมาณ ๕๗% (สี่สิบเจ็ด)
ส่งออกขายต่างประเทศ หรือในเยอรมัน
เยอรมันนั้นทำหนังสือมากกว่าอังกฤษเสีย

วัยซ้าคิดเป็นมูลค่าราว เก้าพันล้านบาท
 ๖๐๐ หนึ่งสี่ส่วนหนึ่งหลายสิบเปอร์เซ็นต์
 รั้งออกไป ขายต่างประเทศ อย่าง อเมริกา
 มูลค่าผลิตหนังสือต่อปีนั้นไม่ใช่เป็นพันล้าน
 เป็นหมื่นล้านบาท เพราะฉะนั้นปริมาณเขา
 มากมายเหลือเกิน ท่านจะเห็นได้ว่าความ
 สนใจ หนังสือ นั้นเผยแพร่ออกไปได้มาก
 มาก ความจำเป็นที่ให้อ่านหนังสือกัน
 มาก ๆ นั้นเป็นสิ่งจำเป็น บ้านเมืองที่เจริญ
 แล้วจะเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องให้คน
 อ่านหนังสือ.

ปัจจุบันนี้ เรามีเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะ
 ถ่ายทอดความนึกคิดได้ อย่างเช่นตัว กิต
 วิทยุก็ได้ ให้นำเอาความรู้ความบันเทิงมาสู่
 ตัวเราถึงบ้าน เพราะฉะนั้นเมื่อมีพวกนี้
 แล้วหนังสือน่าจะไม่มี ความจำเป็นเลย แต่
 ว่าความจริงผลเป็นตรงกันข้าม ความ
 รู้สึกของผู้ผลิตหนังสือ ตอน แรก ที่ เคยมี
 รู้สึกอย่างเดียวกันว่าในเมื่อมี ทีวี แล้ว
 วิทยุ แล้ว การผลิตหนังสือก็คงจะต้อง
 กระทบกระเทือนจะไม่มี ความจำเป็น แต่
 เมื่อคนเราค้นโทรทัศน์ และวิทยุไปพักหนึ่ง
 จะเห็นได้ว่าวิทยุก็ได้ โทรทัศน์ก็ได้ เข้ามา
 แทนหนังสือไม่ได้เลย เป็นคนละเรื่องเลย
 ที่เคย คนที่สนใจหนังสือก็ยังคงต้องอ่าน
 หนังสือเหมือนเดิม ทั้ง ๆ ที่ยังมีโทรทัศน์

ยังฟังวิทยุ แต่การอ่านหนังสือก็ยังไม่ตก
 ไปกว่าเดิมเลย อันนี้เป็นเรื่องหนึ่งที่ทำให้
 ตลาดหนังสือในต่างประเทศยังเป็นตลาดที่
 ขยายตัวออกไปมากมาย ที่นี้เราลองย้อน
 กลับมาดูที่เมืองไทยของเราว่าเป็นอย่างไร
 ผลักคิดว่าจะต้องพูดตัวเลข กัน เสีย ก่อน ว่า
 อะไรเป็นอะไร เพราะว่าเราควรจะรู้
 ลักษณะพื้นฐานก่อน ตัวเลขสถิติเมืองไทย
 นั้นเราพูดออกไปชัดเจนไม่ได้ว่าอะไรเป็น
 อะไร แต่ก็พยายามจะเอาตัวเลขที่พอมีอยู่
 เอามาเปรียบ เทียบ คว้า ลักษณะ การ อ่าน
 หนังสือของเมืองไทยเรานั้น เป็น อย่างไร
 แล้วเราจะมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะได้
 เรียงขั้นแรงต่อไปให้ชัดเจนขึ้น.

ประชากรของเรามีประมาณ ๓๗-๓๘
 ล้าน ปีหนึ่งเราเพิ่มขึ้นมาอีกล้าน เป็นเด็ก
 กำลังเรียนหนังสือประมาณ ๖ ล้านคนอยู่
 ในโรงเรียน จะเป็นเด็กที่ไม่เรียนด้วยหรือไม่
 ว่าขจากโรงเรียนแล้วยังเป็นเด็กอยู่ยังไม่
 ได้ทำงานอะไร คิดเสียว่า ๑๐ ล้าน เพราะ
 ฉะนั้นเราก็จะมีเป็นผู้ใหญ่ประมาณ ๒๐
 กว่าล้านคน แต่ถ้าลบกันตรงนี้ก็เสียว่า
 ๒๕ หรือ ๒๘ ล้านคน ตัวเลขของคนอ่าน
 หนังสือออกในเมืองไทย ในปัจจุบันนี้ อ่าน
 ออกประมาณ ๗๐ ถึง ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ตัว

ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย

๔๕๑

เลขยังไม่แน่ บางคนว่า ๗๐ บางคนว่า ๗๒
บางคนว่า ๗๕ ยังไม่แน่ ถัวเฉลี่ยประมาณ
๗๐ ถึง ๗๕ % ถ้าเราเทียบจากคนอ่านหนังสือ
ออกที่เขาให้เปอร์เซ็นต์มานั้นเราถือตัว
เลขผู้ใหญ่นี้แล้ว ไม่นับเด็กลงไปด้วย เมื่อ
คำนวณจากตัวเลขของผู้ใหญ่ มีประมาณ
๒๕ ถึง ๒๘ ล้าน แล้วมีคนอ่านหนังสือ
ได้ประมาณ ๑๘ ถึง ๒๐ ล้านคนนั้นคือคนที่
อ่านหนังสือเป็น คนที่อ่านหนังสือได้ตาม
สถิติก็คนที่จบจากโรงเรียนไป แล้วแต่เขา
จะได้อ่านหรือไม่ ได้อ่านไม่รู้.

เราย้อนกลับมาดูหนังสือของเราว่าเรา
ทำหนังสือได้กี่เล่มเท่าไร หนังสือที่ออกมา
ทุกวัน ๆ นั้นก็คือหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์
ก็ออกมาทุกวัน บางฉบับพิมพ์ลง ๒ แฉก
๓ แฉก หนังสือพิมพ์ในกรุงนี้เรามี
ประมาณเกือบ ๒๐ ฉบับ ส่วนต่างจังหวัด
เรามีหนังสือพิมพ์รวม ๆ กันทั้งเมืองไทยนี้
ก็ประมาณ ๕๐ กว่าฉบับ ส่วนต่างจังหวัด
นั้นไม่ได้ออกหนังสือพิมพ์ทุกวัน ออก
ทุก ๆ ๗ วัน หรือออกทุก ๆ สัปดาห์
คือออกเมื่อไรก็ออกเมื่อนั้นด้วย
เพราะฉะนั้นถัวเฉลี่ยแล้วหนังสือพิมพ์
ออกแต่ละวัน ๖ ถึงแปดฉบับ ตัวเลข
จริง ๆ นั้นผมบอกไม่ได้ เพราะหนังสือ-

พิมพ์แต่ละฉบับนั้นไม่บอกตัวเลขจริง ๆ พอ
จะเอาได้ก็เฉพาะ จากตัวเลขของการใช้
กระดาษว่าหนึ่งใช้กระดาษไปเท่าไร ใช้
ไปกี่ตันเท่าไร ใช้กับหนังสือพิมพ์เท่าไร
เราก็เอาเขาจากยอดคนคำนวณออกมาเป็น
วันแล้วก็จะได้สัก ๘ แฉกเล่ม ตามสถิติ
ที่พาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเขาไปสำรวจว่า
หนังสือพิมพ์เล่มหนึ่งจะมีคนอ่าน ๑๐ คน
แต่จะจริงหรือไม่จริงก็ไม่รู้ แต่เราก็เชื่อ
เขาไว้ก่อนหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งถัวเฉลี่ย
แล้วอ่านกัน ๑๐ คน เราก็มีคนอ่านวันละ
ประมาณ ๘ ล้านคน คำว่าอ่านนั้นไม่รู้ว่าจะ
อ่านแค่ไหนไม่ได้ให้คำจำกัดความว่าคนที่
อ่าน ๒-๓ บรรทัดนั้นเรียกว่าอ่านหรือไม่
อ่าน อ่านเท่าไรถึงจะเรียกว่าอ่านหนังสือ
พิมพ์นั้นยังไม่ขอบเขต อันนี้ผมว่าถ้า
คิดเฉพาะอ่านละเอียดจริง ๆ คนอ่านก็จะ
น้อยกว่านั้นอีกมาก ถ้ามีคนอ่าน ๘ ล้าน
ก็หมายความว่าผู้ที่ไม่ได้อ่านหนังสือพิมพ์
มีถึง ๑๒ ล้าน.

หนังสือเรียนทุกระดับของเราพิมพ์ออก
มาปีหนึ่งประมาณ ๑,๐๐๐ รายการ เศษ ๆ
หนังสือเรียนปีหนึ่งออกมาประมาณ ๓๐
ถึง ๓๕ ล้านเล่มต่อปี เรามีนักเรียน
ประมาณ ๖ ล้านคน เพราะฉะนั้นถัวเฉลี่ย

เรียนคนต่อหนังสือ ๕ เล่มกว่า หรือ
เล่ม ต่อคนต่อปี ที่เรียนเราขายได้
ประมาณเท่านั้น ย้อนกลับมาดูหนังสือ
เล่ม หนังสืออ่านเล่นไปตามตัวเลขของ
สโกทแลนด์มัสสูง ๆ คำ ๆ บางปีเราพิมพ์
ประมาณราว ๆ ๒ พันรายการอย่างสูง
เราพิมพ์ได้ ๔ พันรายการต่อปี จำนวน
ต่อเล่มพิมพ์มากบ้างน้อยบ้างเอานี้
ได้ แต่ถ้าวเฉลี่ยแล้วคิดว่าอย่างมาก
ไม่เกิน ๓,๐๐๐ ถ้าคิดว่าจำนวนพิมพ์
รายการจำนวน ๓,๐๐๐ เราพิมพ์
๑๐๐ รายการสูงสุดเราก็พิมพ์หนังสือได้
มาฉบับหนึ่ง ๑๒ ล้านเล่มเท่านั้นเองต่อ
บทความจริงก็ตีไว้อย่างสูง ๑๕ ล้านเล่ม
อยู่ระหว่าง ๑๒-๑๕ ล้านเล่ม เรามี
อ่านหนังสือได้ประมาณ ๒๐ ล้านคน
หนึ่งอ่านได้ไม่ถึงเล่มต่อปี หมายถึง
ญาติถวเฉลี่ยแล้วที่อ่านหนังสือออก ไม่
ในพวกอื่นคนที่อ่านหนังสือออกแล้วยัง
ไม่ถึงเล่มต่อปี ถ้าคิดถึงบุคคลที่เป็น
ชาชนทั้งหมด ซึ่งเป็น ผู้ใหญ่อยู่ ๒๔
คนนี้จะให้คนหนึ่งอ่านไม่ถึงครึ่งเล่ม
ก็วยเข้าไป ฉะนั้นเราดูเขาจะละเอียด
คนไทยเราอ่านหนังสือกันน้อยเหลือ

วารสารห้องสมุด

ย้อนกลับมาดูหนังสือกลุ่มอื่นที่จะอ่าน
ได้ เช่นแมกกาซีน แมกกาซีนนี้มี
ประมาณ ๑๐๐ กว่าฉบับอาจจะถึง ๒๐๐
ถ้าทางตัวเลขละเอียดจริง แมกกาซีน
อาจมีทั้งรายสัปดาห์ ทั้งรายเดือนหนังสือที่
ออกตามวาระการรวมทั้งที่กรมโน้นกรมน
ออกมีประมาณสัก ๑๐๐-๒๐๐ ฉบับได้
๒๐๐ ฉบับนี้ออกมาอย่างฉบับรายสัปดาห์
พิมพ์เป็นหมื่น ๆ ก็แต่ส่วนใหญ่ก็พิมพ์น้อย
ในระหว่าง ๒,๐๐๐-๓,๐๐๐ ฉบับต่อตัวเลข
แล้วแมกกาซีนที่ออกมาก็เป็นรายเดือน
รายปีรวมทั้งหมดแล้วก็ ประมาณ สักล้าน
เล่มล้านเคียว ถ้ารวมรายสัปดาห์ด้วยก็
สักสอง สาม ล้าน เล่ม เป็น อย่าง มาก เมื่อ
เทียบกับตัวเลขคนทั้งหมดแล้วก็เรียกว่า
น้อยเต็มที่จะอาจจะมองดูหลักใหญ่หนังสือเรา
ออกมาได้มากแค่ไหน คน ที่อ่าน ได้ มี สัก
เพียงไร ถ้าจะมองเปรียบเทียบแล้ว คนของ
เราส่วนใหญ่ไม่ได้อ่านหนังสือก็คิดว่าเฉลี่ย
แล้วอ่านกันน้อยเต็มที่จะคนหนึ่งอ่านหนังสือ
ไม่ถึงเล่มต่อปี ถึงจะทำละเอียดลงไปเช่น
ของต่างประเทศว่าคนหนึ่งอ่านหนังสือก็
หน้าคดขยี้ยังไม่ อาจ หา ตัวเลขได้เพราะ
เราไม่มีสถิติละเอียดไปถึงแค่นั้น

เราย้อนกลับมาดูตัวเลขของการใช้
กระดาษ กระดาษนั้นเขาถือหลักว่าการใช้

ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย

๔๕๕

กระต่ายนั้นคือการวัดความเจริญของบ้านเมืองด้วยการใช้กระต่าย ประเทศที่มีความเจริญมากนั้น คนจะใช้กระต่ายมาก ประเทศที่มีความเจริญน้อยจะใช้กระต่ายน้อย เราเทียบประเทศที่ใช้กระต่ายมากที่สุดคือสหรัฐอเมริกา คนหนึ่งใช้หนึ่งคนละตัว ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม ญี่ปุ่นใช้กว่า ๑๐๐ เกือบ ๒๐๐ กิโลกรัมต่อปี เมืองไทยเราใช้ประมาณ ๗ กิโลกรัมต่อปี ต่อคน เราเอาตัวเลขต่าง ๆ มาตรวจสอบกันแล้ว เราจะเห็นได้ชัดกันว่า ๗ กิโลกรัมต่อปีนั้นไม่ใช่หนังสือหรือ เราขายหนังสือพิมพ์ ทั้งกระต่ายหรือของ นัยทั้งกลอง นัยทั้งกระต่ายอื่น ๆ นัยทั้งกระต่ายชำระกระต่ายอะไรที่เราใช้ทั้งหมดรวมกันแล้วใช้กันหนึ่งตัวเฉลี่ยกันแล้วคนประมาณ ๗ กิโลกรัมต่อปี เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แล้วเรายังห่างไกลอยู่มากเหมือนกัน เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วหนังสือในท้องตลาดของเราแคบเหลือเกิน แต่ก็คงมีกลุ่มหนึ่งที่อ่านหนังสือจำนวนไม่มากนัก นั่นก็เช่นเรื่องแรกที่เห็นปัญหากลุ่มของผู้อ่านเรายังมีอยู่น้อย ไม่ใช่มีคณน้อย เมืองไทยเรามีคนเยอะ เทียบแล้วเราเป็นมหาอำนาจซึ่งมีกำลังคนเป็น ๑๖ หรือ ๑๗ ของโลกด้วยซ้ำไปถ้าเรียงประเทศกันแล้ว

แต่กำลังของคนที่อ่านหนังสือมีน้อยเหลือเกิน.

ปัญหาต่อไปที่เราจะได้พิจารณา ก็คือตามที่กระผมเรียนแล้วว่าลักษณะของการอ่านหนังสือนั้นมีความสัมพันธ์กันโดยตรงกับการศึกษาของบ้านเมือง การอ่านหนังสือได้นั้นคนต้องเข้าศึกษาในโรงเรียนเสียก่อน ต้องใช้เวลาศึกษาพอสมควรจึงอ่านได้ แล้วจึงจะมาอ่านหนังสืออื่น ๆ คนที่จะมาเป็นลูกค้ายของผู้พิมพ์ได้ ก็คือคนที่ต้องเข้าโรงเรียนมาก่อนจึงจะอ่านหนังสือได้ ระเบียบการศึกษาของเรานั้น เราเกณฑ์คนเข้ามาเรียนหนังสือ ความจริงการเกณฑ์คนเข้ามาเรียนเราเกณฑ์ได้สมบูรณ์ ระบบการศึกษาภาคบังคับ ๆ มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๖ เมื่อ ๔๐ ปีที่ผ่านมาบังคับมาถึงปัจจุบันนี้การเกณฑ์คนเข้าเรียนนั้นเราเกณฑ์ได้เกือบจะเรียกได้ว่าได้หมดหรือเกือบหมดอาจจะเรียกได้ว่าไม่แพ้ประเทศใดประเทศหนึ่งเลย แต่ที่ เกิดในเมืองไทยเราเกณฑ์มาเข้าโรงเรียนได้เกือบหมดอย่างน้อยก็อยู่ในโรงเรียน ๕ ปี ระหว่างที่เรียนหนังสือนั้นหนังสือเรียนที่โรงเรียนบังคับให้พินิจ ใครที่ใครก็ต้องขอ เด็กก็ต้องอ่านหนังสือแน่

ระหว่างอยู่โรงเรียนนั้นไม่มีใครไม่อ่าน เพราะเราบังคับให้อ่าน ฉะนั้นคนไทยเราทุกคนโดนบังคับให้อ่านหนังสือก็ค่อนข้างโรงเรียนกัน คนที่ไม่เข้าโรงเรียนเลย ตอนหลังแทบไม่มี เราเกณฑ์เรียนได้เกือบหมด จะมีบางคนพิการมาแค่เด็ก หรือมีความจำเป็นแต่ก็มาน้อย อาจจะถูกจัดว่าเป็นเปอร์เซ็นต์เดียว หรือ ๒ เปอร์เซ็นต์ หรือไม่ถึง เปอร์เซ็นต์เสียด้วยซ้ำไป เป็นปริมาณน้อยมาก เพราะฉะนั้นเด็กไทยทุกคนนั้นจะต้องโดนบังคับเข้าโรงเรียนทุกคน และต้องอ่านหนังสือ แต่การเรียนของเราบังคับเรียนอยู่ ๕ ปี แม้เราขยายการบังคับออกเป็น ๗ ปีก็จริงแต่การขยายการบังคับเป็น ๗ ปีนั้นยังขยายไปไม่ถึงถึง ยังออกไปได้ไม่กี่เปอร์เซ็นต์เท่านั้นเอง คนส่วนใหญ่คงเรียนจบเพียงประถมปีที่ ๔ พวกจบประถมปีที่ ๔ มา ๑๐๐ คน มีโอกาสเรียนประถมปีที่ ๕ ต่อกัน ประมาณครึ่งหนึ่ง ความจริงจะไม่ถึงครึ่งก็ คือตอนที่เราพยายามเคี่ยวเข็ญ อาจจะต้องครึ่งต่อครึ่งแล้ว แต่เมื่อประมาณไม่กี่ปีที่ผ่านมาประมาณ ๖๐ ต่อ ๔๐ ด้วยซ้ำไป คนที่จะไปเรียนประถมปีที่ ๕ นั้นยังไม่ถึงครึ่ง คนส่วนใหญ่ที่ออกจากโรงเรียนไป ไม่ได้เรียนต่อ พวกที่เรียนต่อ

ประถมปีที่ ๕ ก็เรียนต่อไปถึงประถมปีที่ ๖ จะต่อไปถึง ม.ศ. ๑ พวกนั้นก็ออกไปเรียนอีกเกือบครึ่งต่อครึ่ง ป. ๗ ขึ้น ม.ศ. ๑ นี้ มีเปอร์เซ็นต์ที่ต่ำกว่า ๖๐-๗๐ เปอร์เซ็นต์ แต่ก็ประมาณ ๓๐-๔๐ เปอร์เซ็นต์ ก็ต้องออกไป ซึ่งออกไปโดยที่ไม่ได้เรียนอีกแล้วพอถึง ม.ศ. ๓ จาก ม.ศ. ๓ ขึ้นไป ม.ศ. ๔ ม.ศ. ๕ เหลือเพียง ๒๕ เปอร์เซ็นต์เท่านั้นเอง นอกนั้นก็ออกไปเข้าโรงเรียนอาชีพอะไรและที่ไม่ได้เรียนอีก พวกที่ไปเข้ามหาวิทยาลัยได้ประมาณ ๒ เปอร์เซ็นต์ หรือ ๑ เปอร์เซ็นต์ กว่าถึง ๒ เปอร์เซ็นต์ เท่านั้นเอง ฉะนั้นบุคคลที่ออกไปในส่วนต่าง ๆ โดยไม่ได้อยู่ในโรงเรียนออกไปโดยจบ ป. ๔ ออกไปในระหว่างกลางยังไม่ได้จบ ป. ๗ ออกไปในชั้นอื่น ๆ ปริมาณคนที่ออกไปนั้นมากกว่าคนที่เหลือ ๆ ที่จะได้เรียนต่อไปมากมาย คนพวกนี้ที่ออกไปแล้วส่วนใหญ่ไม่ได้อ่านหนังสือ ถ้าดูตามตัวเลขแล้วไม่ได้อ่านหนังสือ ส่วนพวกที่อยู่ในโรงเรียนนั้นก็จะได้ อ่านกันไปเรื่อย ๆ ถึงจะจบไปแล้วก็จะมิได้ยืมหนังสือกันได้อีกเลย ใหญ่ที่ออกไปนั้นไม่ค่อยได้ อ่านหนังสือออกไปไม่ได้ อ่านเป็นส่วนใหญ่ แล้วจึงคนจบ ป. ๔ แล้วทั้งไปตั้งนานกลับมามีความรู้

ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย

๕๐๑

หนังสือแล้วก็อ่านไม่ได้ เพราะทั้งไป ๓-๔ ปี ลืมหมดแล้ว รัฐบาลเสียเงินยี่หมื่นหลาย พันล้านบาทเกณฑ์คนมาเรียน โดยเฉพาะ อย่างชั้นประถมศึกษานี้เราเสียเงินมากมายเสร็จแล้วก็ให้เขาเรียนจบไป ๔ ปี ครึ่งหนึ่งของเงินจำนวนนั้น อย่างน้อยเงินสอง พันล้าน ครึ่งหนึ่งไม่ได้อ่านหนังสือ สองพันล้านบาทที่ออกไปนี้ไม่ได้อ่านหนังสือ อะไรต่อ อีกส่วนหนึ่งก็เสียไปยี่ละสอง พันล้าน เราเสียเงินให้เรียนไปแล้วทั้ง ๔ ปี เสียไปเท่าไรไม่รู้ เพื่อให้เรียนให้อ่าน หนังสือให้ออก ต้องเสียเงินไปมากมาย กระผมก็ยังนึกคิดว่าทางราชการทำไมไม่ ลงทุนเรื่องหนังสือหนึ่งหมื่นหลักก็ประมาณ ๑๐๐ ล้าน ๒๐๐ ล้าน ทำหนังสือยี่หมื่นให้ พวกที่ ออกไปนี้จะได้อ่านหนังสือกัน จะได้ช่วยให้ คนพวกนั้นอ่านหนังสือมีความรู้เบ็ดเตล็ด ทั่วๆ ไป บางทีเราจะมี ความเจริญมากกว่านี้ แะ เพราะคนพวกนั้นก็เป็นกำลังของ บ้านเมืองมากมายเหมือนกัน นี่เป็นเรื่องที่น่าคิดแต่ก็ไม่ได้คิดกัน เพราะถือว่าคน ที่ จบจากโรงเรียนแล้วพ้นภาระแล้วไม่มีใคร เกี่ยวข้องอะไรแล้วนี้ไม่มีใครจะไปดูแลแล้ว นี้ คนพวกนั้นรู้ว่าใครจะให้การศึกษา อะไร ก็มักองการศึกษายุ่งใหญ่ให้ การ ศึกษาจริงแท้ละ แต่ว่ายี่หมื่นก็ไม่ได้

หมื่นคน ไม่ได้ไปมุ่งตรงที่จะไปให้การ ศึกษาแก่พวกที่เรียนจบประถมปีที่ ๒ แล้ว แต่ก็ให้กับพวกที่ยังไม่ได้เรียน การศึกษา ในระดับต่อไป ไม่มีอะไรดีกว่าการอ่าน หนังสือ ถ้าเราทำหนังสือที่ดีให้เขาอ่าน จะแจกหนังสือให้เขาจะอ่าน หรือไม่อ่าน ตามใจ แต่ว่าถ้าเขาอ่านได้ความรู้อะไร เกิดขึ้น นี่เป็นเรื่องหนึ่งซึ่งเราจะสร้าง นิสัยอย่างไร ความจริงนิสัยรักการอ่าน หนังสือของเด็กนักเรียนที่อยู่กับเรา ๔ ปี เราไม่ได้สร้าง จบ ป. ๔ ไปแล้วจะมีนิสัย รักการอ่านเกิดขึ้นกับคนไม่กี่คน ส่วนใหญ่ พวกจบไปแล้วไม่มีโอกาสเรียน เราไม่ได้ สร้างนิสัยให้รักการอ่านหนังสือ เพราะ ฉะนั้นนิสัยรักการอ่านหนังสือของเมืองไทย เราจึงไม่มี เราไม่นอยยอนนักเป็นปัญหา ใหญ่ไม่ว่าเราจะแก้กันอย่างไร.

ทันยี่หมื่นกลับมา อันนี้ก็เป็นปัญหาของ คน คือ นิสัยรักการอ่านไม่มีคนอ่านหนังสือ ของเรามีน้อย นี่เป็นปัญหายิ่งใหญ่ ของคน ของปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือ ว่าเราจะ ทำหนังสือออกไปอย่างไรจึงจะทำให้คนอ่าน ได้ แต่เมื่อรากฐานของการอ่านของตน ไม่มีแล้ว ตลาดหนังสือก็เป็นปัญหาใหญ่ ที่เราจะทำให้เกิดขึ้นไปไม่ได้ ทันทีเรา ยี่หมื่นกลับมาในกลุ่มเฉพาะที่คนได้อ่านหนังสือได้

นิสัยรักการอ่าน การที่กระผมพูดตอน
แรกอาจทำให้ท่านท้อใจไปเสียก่อนแล้วว่า
ในกลุ่มใหญ่ยังไม่ได้อ่านหนังสือและยังไม่
ขาดอ่านเลย ที่นเรศวรพูดเคยลงมา ทั้ง ๆ
คนเมืองไทยส่วนใหญ่ยังไม่ได้อ่าน ก็ยัง
คนกลุ่มหนึ่งที่อ่าน อ่านหนังสือ คนกลุ่ม
ก็เป็นกลุ่มที่ใหญ่พอสมควร ไม่ใช่ว่าลึก
จมือนกัน ถึงแม้ว่าจะเทียบส่วนแล้วกับ
ในย่านเมืองทั้งหมดแล้วจะดูว่าน้อย แต่
งานจำนวนมาก เป็นรายบุคคล แล้วก็
งานใหญ่พอสมควร รวมกันเป็นจำนวน
หลายล้านเหมือนกัน ที่นเรศวรกลุ่มใหญ่
นั้นแหละที่เป็นส่วนหนึ่งที่สนใจอ่าน ขณะ
ที่ยาวจนผู้ที่จะพิมพ์ก็ต้องผลิตหนังสือ
ให้พวกท่านเหมือนกัน การผลิตหนังสือ
ของเราผลิตขึ้นไม่พอ ผลิตขึ้นให้ไม่
ขึ้นซึ่งมักจะมียุทธศาสตร์ ร้อยแปด ฉะนั้น
มีแต่ในกลุ่มที่จะอ่านหนังสือคงใจจะอ่าน
ก็เกิดปัญหาขึ้นในตัวของมันเอง เพราะ
กายังไม่พร้อมในเรื่องอื่น ๆ อีกหลายเรื่อง
เช่น การคิดแก้ปัญหาเรื่องหนังสือ เมือง
คนนั้นต้องคิดเป็นตอน ๆ ในกลุ่มคนที่
อ่านอยู่แล้วเราจะต้องแก้ไขให้เสียก่อน
ละคนกลุ่มใหญ่ ๆ ที่ยังไม่ได้อ่านเป็นเรื่อง
ใหญ่เหลือเกิน ที่จะต้องคิดเหมือนกันจะ
ล่อยทั้งไปเสียไม่ได้ แต่ใครจะเป็นคนคิด

นั้นกระผมเองก็ไม่รู้ มันก็จะต้องมี
ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้
การอ่านหนังสือกันแพร่หลายกันกว่าเดิม
นั้นเป็นเรื่องหนึ่งที่จะฝากท่านทั้งหลายช่วย
ช่วยกันนึกคิด เพราะว่าเรื่องหนังสือ
คนไทยเรามาจะให้ความสนใจน้อย ถ้า
เราไปกระตุ้นให้เกิดความสนใจขึ้น ก็
จะช่วยบ้านเมืองกันได้ไม่มากนักน้อย และ
การอ่านหนังสือ นั้นจะทำให้คน มีความรู้
เปิดหูเปิดตาขึ้นมากขึ้น คนที่มีความรู้
ก็จะช่วยทำให้บ้านเมืองเจริญ มีความสุข
ขึ้นเป็นแน่.

ที่นเรศวรย้อนกลับมาในกลุ่มพวกที่อ่าน
หนังสือที่ผมเรียนแล้วว่าปัญหาที่ยังเกิดขึ้น
อยู่ที่ ถ้าเราสร้างไปจริง ๆ แล้วจะพบว่าขาด
ทุกอย่าง ไม่ใช่ขาดเฉพาะผู้อ่านไม่พอ
การขาดถ้าเขาจริง ๆ แล้ว เราขาดทุก
อย่างเลย ผู้เขียนก็ไม่พอ ผู้พิมพ์ก็ไม่พอ
สำนักพิมพ์ก็ไม่พอ แม้แต่ระบบการ
จำหน่ายหนังสือเราก็ไม่พอตามที่ควรจะมี
ลองนึกดูเถิด ตอนนั้นที่ประพันธ์เรามี
นักประพันธ์ที่มีชื่อเสียง เราลองบอกว่า
ให้ท่านทั้งหลายให้ชื่อนักประพันธ์ที่รู้จักมา
คนละ ๒๐ ชื่อ ทุกคนให้ได้ เพราะนัก
ประพันธ์ที่มีชื่อเสียงมีมากกว่า ๒๐ มีจำนวน

ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย

๕๐๓

มาก เรานึกว่ามีเยอะเหลือเกิน แต่เอา
จริง ๆ แล้วไม่เยอะหรอกมันน้อยเหลือเกิน
ที่เป็นต้นเพราะอะไร เพราะนักประพันธ์
แต่ละท่านนั้นไม่ใช่ว่าจะเนรมิตเขียน
หนังสืออยู่ตลอดเวลาเมื่อไร ถ้าเราจะ
เขียนชื่อ นักประพันธ์ที่นักโคลก ประมาณ
๒๐๐-๓๐๐ คน แต่นักประพันธ์คนหนึ่ง
ท่านจะเขียนหนังสือได้กี่เล่มสัก ๓ เรื่อง
สัก ๕ เรื่อง ถ้าคิดเฉลี่ยว่า ๕ เรื่อง เรามี
๒๐๐ คน ก็เขียนได้ ๑,๐๐๐ เรื่องเท่านั้น
เอง หนังสือ ๑,๐๐๐ เรื่องนี้ไม่พอสำหรับ
การพิมพ์แต่ละปี ผมเรียนแล้วหนังสือไทย
เราทำได้ประมาณ ๒ พัน ๓ พันถึง ๔ พัน
รายการต่อปี แต่ถึงออกมาเพียงเท่านั้น
มันก็ไม่พอ ฉะนั้นเมื่อเราคิดถึงผู้เขียน
จริง ๆ แล้วนักประพันธ์ที่เราไม่พอ
ฉะนั้นท่านที่สนใจจะเป็นนักประพันธ์ ท่าน
ยังมีโอกาสเป็นนักประพันธ์ได้อีกเยอะ ถ้า
เอาจริง ๆ แล้ว ความต้องการอ่านหนังสือ
เมืองไทยเรามีมากกว่านักประพันธ์ที่มีแล้ว
แต่ไม่พอ ถูกละนักประพันธ์บางประเภท
บางชนิด บางกลุ่มอาจจะมียุ้ยแยะ การ
ประพันธ์นั้นมียุ้ยหลายแขนง หลายกลุ่ม
บางกลุ่มนี้เราหานักประพันธ์กันไม่ได้เลย
ท่านอาจเห็นได้ว่าผู้ที่จัดทำหนังสือ
จริง ๆ นั้น เอาเข้าจริง ๆ จัง ๆ แล้วไม่รู้

จะหาใครเขียน ก็ดูเขาเอะเคียวหนังสือ
ที่นักประพันธ์เขียนจะพิมพ์เป็นเล่มทันทีเรา
ยังทำไม่ได้ คือเราจะต้องไปพิมพ์เป็น
หนังสือรายสัปดาห์ก่อน ท่านจะต้องไป
อ่านหนังสือรายสัปดาห์ ถ้าหนังสือราย
สัปดาห์ ๕-๑๐ เล่มที่ท่านชอบเรื่องทูล
เขียนซ้ำ ๆ กันมียุ้ยต้องแยะนักประพันธ์คน
เดียวกันเขียนเล่มนั้นเขียนให้เล่มนั้น ไม่รู้
กี่เรื่อง แสดงว่านักประพันธ์ไม่พอหรอก
ผมเองจะไปวิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวของการ
ประพันธ์ก็พยายาย ผู้ที่มีความรู้ในทางก้าน
นั้นคงจะวิพากษ์วิจารณ์ได้ดีกว่า แต่อย่างไร
ก็ดีในฐานะที่เป็นผู้จัดทำหนังสือก็รู้สึกว่า
ยังขาดอยู่ในหลาย ๆ ลักษณะ ไม่ต้องอะไร
หนังสือสำหรับเด็กคนแยะมีผู้เขียนหนังสือ
เด็กบางคน บอกว่ามีคนเขียน ได้ทั้งแยะ
ใคร ๆ ก็เขียนได้ เรื่องของเด็กนั้นเขียนง่าย
ใคร ๆ ก็เขียนเป็นเพราะว่าเขียนอะไรเด็ก ๆ
ก็อ่านได้ เอาจริงแล้วหากคนเขียนได้ยาก
เต็มที่ไม่ใช่เขียนได้ง่าย และที่เขียนออก
มาแล้วก็ไม่มีอะไร มันซ้ำ ๆ หากความคิด
ใหม่ ๆ ที่จะไม่เหมือนใครใหม่ ๆ ขึ้นมาซึ่ง
เป็นของไทยเอง หรือไม่เลียนแบบของใคร
นั้นหาได้ยากเต็มที ท่านลองนึกดูเอะ
เรื่องเด็ก ๆ ที่ท่านชอบนั้นมีเรื่องอะไร อย่าง

เราได้ยินเรื่องสโนไวส์ ใคร ๆ ก็รู้จัก เรื่อง
หนูน้อยหมวกแดง นีเรื่องของต่างประเทศ
เป็นผู้เขียนนิยายและเรานักได้ บอกเรื่องของ
ไทย ๆ คุยว่าเรื่องอะไร นึก ๆ คุย มโหสถ
ก็ไม่ใช่เรื่องไทยเอาจากชาดกมา เรื่อง
ไทยแท้ ปลายทุ่ง นึกไปนึกมาก็ได้แต่
โบราณ เรื่องใหม่ ๆ สมัยใหม่ได้เรื่องอะไร
เลยเกือบจะหาเรื่องอะไรใหม่ ๆ ออกมา
ไม่ได้ แสดงว่าเราไม่ได้สร้างอะไรใหม่ ๆ
ออกมาเท่าไร ถ้าเราไปอยู่ที่ญี่ปุ่น ๆ สร้าง
อะไรออกมามากมาย ใ้มีคแดงบ้างอะไร
บ้างมากมายคนคิดกันตั้งเยอะ เขาเอา
ความคิดใหม่เอาของใหม่มาแทรกมาก็ค
ก็เขียนออกไปได้ ของเรายังไม่มีคนนึกคิด
ค่านนี้ ถ้ามีคนคิดคนเขียนขึ้นมา ลูก
ตอนแรก ๆ คงไม่ดี ผิดบ้างถูกบ้างตามใจ
แต่ถ้าเราสร้างขึ้นไปเราก็จะมีนักประพันธ์
แนวใหม่ ๆ ออกไป เหมือนกันที่นักประ
พันธ์เขียนในแนวใหม่ ๆ ของคนไทยออกไป
ซึ่งพยายามแหวกแนว เช่น คุณรงค์
วงศ์สวรรค์ เขียนจำนวนใหม่ออกไปอะไร
ใหม่ออกมา แต่ก็ยังมีน้อยคนไม่พอ อันนี้
ผมมีประสบการณ์ อยู่เหมือนกัน ในการจ
ทำหนังสือ คือบอกจะทำหนังสือชุดเด็ก
ครูสภาเคยจัดทำนิทานชุดประทีปของสมัย
เดิม ชุดวรรณกรรมการศึกษา ตอนนั้น

ก็เตรียมการทำหนังสือสำหรับเด็กเป็นกว
ใหญ่ เพื่หนังสือบอกว่าได้หนังสือเด็กประ
มาณสัก ๒๐-๓๐ รายการ ที่เหลือเกิน
เราคิดใจ บอกมีหนังสือเยอะ เรามีคนเขียน
มากมาย แล้วก็พิมพ์หนังสือออกจำหน่าย
ในราคาเล่มละ ๓ บาท ในเมื่อ ๑๐ กว่า
ที่แล้ว หนังสืออื่นขายก็ใคร ๆ ก็ซื้ออ่านกัน
เป็นการใหญ่ หนังสือออกมาอาทิตย์ละ
เล่มสองเล่ม คนก็ซื้อเป็นการใหญ่ ออกมา
๒-๓ เดือนก็หมดหนังสือ ๒๐ เล่ม เห็น
ว่าหนังสือชุดนี้ขายก็มาเคี้ยวเขียนนักประ
พันธ์ต่อไปบอกว่าเขียนกันใหม่ซี นักประ
พันธ์กระตือรือร้นเขียนกันใหม่อีก คนโน้นก็
เขียนคนนั้นก็เขียนออกเป็นการใหญ่ แล้วก็
พิมพ์กันเป็นการใหญ่ ยิ่งพิมพ์ไป ๆ ยิ่ง
ขายไม่ค่อยได้ ๆ ไปตามลำดับ เพราะว่า
หนังสือที่กันยังไม่หมดหมดแล้ว เขียน
ได้ ๒๐ เล่มก็หมด เคี้ยวเขียนให้เขียนใหม่
เขาก็เขียนได้แต่ไม่ดีเท่าที่เขียนมาแล้ว
หนังสือมีแต่เลวลงไปตามลำดับ คนอ่าน
อ่านสักพักแล้วเห็นไม่มีอะไรใหม่ เรื่องที่
เขียนมาใหม่อ่านแล้วดูเรื่องเดิมก็ไม่ได้อ่าน
แล้วก็เบื่อ หนังสือมันคนขมมาวหนังสือไปสัก
พักหนึ่งแล้วก็ตาย คนซึ่งคิดนิสัยอยาก
อ่าน ๆ ตอนหลัง ๆ อ่านไปแทนที่จะอ่าน
แล้วคนก็นึกกลับเป็นอ่านแล้วไม่สนุก ยิ่ง

ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย

๕๐๕

อ่านยิ่งเบื่อ ๆ ผลสุดท้ายก็ไม้อ่าน นักเขียนก็โถม ในที่สุดหนังสือชุดนั้นก็ตายไป เพราะเขาอ่านเข้าจริง ๆ แล้วเราขาด ๆ คนที่เขียนหนังสือก็อยู่ทุกกลุ่มเหมือนกัน.

ทีนี้เราย้อนกลับมาดูถึงผู้จัดทำ ผู้จัดทำหนังสือ อาชีพของผู้จัดทำในเมืองไทยนี้เรียกว่าไม่เป็นอาชีพ ฉะนั้นเราไม่เห็นความสำคัญในบ้านผู้จัดทำเลย และผู้จัดทำเองก็ไม่รู้ตัวเลยว่าตัวเป็นผู้มีหน้าที่ทำอะไร เพราะนี่กว่าหนังสือหนึ่งเล่มก็อยู่แต่กับผู้ประพันธ์ จะเห็นว่าท่านเป็นผู้ให้ความรู้ ท่านเป็นผู้เนรมิตเรื่องขึ้นมา ท่านเป็นผู้เกยติและในความรูสึกของผู้อ่านส่วนใหญ่ แล้วผู้จัดทำคือพ่อค้าคนหนึ่ง คือเรารู้สึกว่าพ่อค้าคนหนึ่งเข้ามาเอากำไร พิมพ์หนังสือ แล้วก็เอากำไรขายให้เราแพง ๆ เรามีความรู้สึกอย่างนั้น ในแง่ของคนไทย เรามีความรู้สึกอย่างหนึ่งละ ที่เราไม่ชอบการค้า เพราะเรารู้สึกว่าการค้านคือการจะเอากำไรกยื้อฉ้อ ฉะนั้นเมื่อการจัดพิมพ์นั้นเป็นการเอากำไร เราจะเห็นว่าอาชีพจัดทำหนังสือมันไม่ดีเราก็ไม่ทำ ส่วนใหญ่แล้วก็เป็นคนอื่น อาจจะเป็นคนจีน คนต่างชาติเข้ามาทำ เพราะเขาเห็นว่าเป็นการค้า พอเขาทำ เขาก็ทำเป็นการค้า เราก็จะเห็น

ว่าอาชีพการจัดพิมพ์นั้นเป็นการมาเอากำไรเราก็ไม่ชอบ แต่ความจริงอาชีพการจัดพิมพ์คืออาชีพซึ่งจำเป็นต้องมีไม่มืไม่ได้ เพราะว่าผู้ประพันธ์นั้นท่านก็มีความรู้ในทางประพันธ์ ถ้าท่านมาจัดทำหนังสือพิมพ์ไม่ก็จะจัดทำหนังสือไม่ได้ เพราะต้องมีเทคนิค ต้องมีความรู้ในบางเรื่อง ซึ่งความรู้ที่เราไม่มีใคร ที่ศึกษาเล่าเรียนมาว่าจะทำอย่างไรจริง ๆ จัง ๆ ถึงจะศึกษาเล่าเรียนมา ทำแล้วคน ก็มองไม่เห็นว่าจะต้องทำอย่างไรอย่างนั้นแน่อย่างไรเขาก็ไม่ฟัง นอกจากผู้จัดทำแล้ว ก็จะต้องมีผู้พิมพ์ เรารู้สึกว่าผู้จัดทำผู้พิมพ์เป็นคนเดียวกันแต่มันไม่ใช่ คือโรงพิมพ์รับพิมพ์อย่างเดียว คือเขาวางโครงเรื่องอย่างไรก็พิมพ์ ผู้จัดทำก็กับผู้พิมพ์เป็นคนละคนกัน เมืองไทยเรานี้อาชีพผู้พิมพ์ผู้จัดทำหรือผู้จำหน่ายหนังสือคือคน ๆ เดียวกันรวมทำหน้าที่เดียวกัน ทั้งสิ้น อันนั้นนะ เพราะว่าเราไม่รู้กันแบ่งหน้าที่กันโดยชัดเจน อย่างหนึ่งที่ทำให้แต่ละคนไม่รู้จะทำหน้าที่อะไร และไม่รู้ว่าจะปรับปรุงหน้าที่ของเราได้อย่างไร และก็ไม่ว่าจะทำหนังสือของเราให้ใครก็อย่างไร นี่เป็นเรื่องของการยังขาดตกบกพร่องอยู่ใน ระบบ ของการจัด

(ของเมืองไทย) กระผมขอเรียนให้มอง
 ใ้ได้ง่าย ๆ อย่างผู้คิดพิมพ์นั้นผมยกตัว
 ง่าย ๆ คือผู้คิดพิมพ์นั้นมีความรู้สึก
 ว่า ผู้ซึ่งมีอาชีพอย่างหนึ่งที่มีหน้าที่
 หนึ่งคือให้เกิดขึ้น ผู้เขียนเขาเขียน
 เตะการสร้างหนังสือก็การเขียนนั้นมัน
 ละเอียดกัน คือผู้เขียนนั้นยกตัวอย่าง
 คือกระผมพูดหนังสือในลักษณะคำรา
 ยก่อน ลักษณะหนังสือที่เป็นคำรายน
 ึ่งที่เราบอกว่าท่านศาสตราจารย์ ท่าน
 งามรู้มากเหลือเกินรู้เรื่องมากเหลือเกิน
 ักความรู้มากกับการเขียนหนังสือเป็นน
 ึ่งไม่อยู่ในคน คนเดียวกัน เพราะ ไม่ใช
 ามสามารถอันเดียวกัน บางคนมีความ
 ะเหลือเกินแต่เขียนหนังสือไม่เป็นเลย
 านมีความรู้เชี่ยวชาญ ในแขนงวิชาค
 ิยม แต่ท่านเขียนคำราไม่ได้ท่านเขียน
 ัวอ่านไม่รู้เรื่อง แต่ท่านรู้เกินไปเขียน
 ัวคนธรรมดา ฟังไม่รู้เรื่อง เขียนมาแล้ว
 ่านวนใช้ไม่ได้ เพราะฉะนั้นคนเขียน
 ึ่งคือเป็นกับคนมีความรู้ มันเป็นคน
 ามารถคนละอย่าง ถูกละบรรดาท่านผู้
 ามรู้ของท่านมีพรสวรรค์มีความสามารถ
 ในการเขียนหนังสือให้เกิดขึ้นอย่างนั้น
 ระกัวเคยสร้างหนังสือเกิดขึ้นมาได้ ซึ่ง

การจะรอให้ความสามารถสองสิ่งเกิดขึ้น
 ไปคราวเดียวกัน ตลอดไป ก็จะไม่สามารถ
 สร้างหนังสือให้ได้อีกกับความ ต้องการได้
 แต้นั้นแหละ คนที่มีความรู้เยอะ แต่เขียน
 ึ่งคือไม่เป็นก็มี คนที่เขียนหนังสือได้
 เป็นนี้ความจริงถ้ามาจัดให้คนอื่นคนหนึ่ง
 ที่เขียนหนังสือเป็นโดยไม่มีความรู้เลย แต่
 เขาเรียกเขียนมาเขียนหนังสือให้จนได้ คน
 ักอาชีพอย่างนั้นต้องเกิดขึ้น มิฉะนั้นเรา
 สร้างหนังสือขึ้นมาให้มากพอไม่ได้ กระ
 ผมบอกแล้วว่านักประพันธ์ของเรานั้นน้อย มี
 ไม่พอ เพราะนักประพันธ์ของเรานั้นจะต้อง
 รอให้ความสามารถเกิดพร้อมกันคือ คนที่
 มีความคิดความฝันจะเกิดบรรจง ขณะ
 ึ่งเดียวกันมีพรสวรรค์เขียนเป็นตัวหนังสือได้
 ักถึงจะมาเป็นนักประพันธ์ได้ คนที่มีแต่
 ความคิดอย่างเดียวดแต่เขียนไม่เป็นเลยก็
 สามารถเอาความคิดนั้นออกมาเป็นหนังสือ
 ให้เราทราบได้คนที่เขียนหนังสือเป็นอย่าง
 ึ่งเดียวแต่ไม่มีความคิดอะไรเลยก็
 สามารถจะเอาความคิดนั้นมาเป็นหนังสือ
 ได้ เพราะฉะนั้นอาชีพของการพิมพ์
 ต้องสร้างคนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความ
 สามารถในการเขียนหนังสือ ไม่ต้องการ
 ความคิดอะไรจะเป็นความคิดของใครก็ตาม
 ใจเอามาแล้ว เรามาสร้างเป็นรูปหนังสือ

ให้คนธรรมดาอ่านได้ง่ายส่วนคนที่อ่านได้นั้นแหละเป็นการจัดพิมพ์ละ ลักษณะคนพวกนี้เราต้องสร้างขึ้น ซึ่งเรายังไม่ได้สร้างขึ้นเลยแม้จะมีคนกลุ่มนี้อยู่บ้างเหมือนกันแต่ก็ยังน้อยเต็มที อันนั้นแหละที่เราจะต้องสร้าง ขึ้นอีกแยะ เพราะเรา จะต้องมีคนกลุ่มพวกนี้เสียก่อนคนที่มีความรู้จริง ๆ คนที่มีความคิดจริง ๆ คนไทยยังมีอยู่แยะไม่ใช่ไม่มี แต่ในกลุ่มคนสามารถฝึกคนตั้งขึ้นมาเป็นสำนักพิมพ์จะเอาความคิดความนึกคิดความรู้ นั้นมาเขียนให้อ่านได้สบายได้สะดวกนั้นไม่พอ เราถึงบอกว่าเรายังขาดทางด้านการเขียนมากมาย คนกลุ่มนี้เราต้องสร้างขึ้นก็ยังไม่มี การสร้างกันจริง ๆ ผนวกตัวอย่างง่าย ๆ สำนักพิมพ์บางแห่งเขาเคย บอกมาว่า ประเทศ ของเขา นั้นมีบรรดาไปรเฟสเซอร์ ศาสตราจารย์หลายท่าน พัน หน้าที่ ราชการ แล้วก็มี สำนักพิมพ์ ท่านบอกว่าผมอยากจะเขียนหนังสือจังเลย คุณบอกผมมาซิว่าจะให้ผมเขียนอะไร ทางสำนักพิมพ์ก็บอกว่าท่านเป็นศาสตราจารย์เองท่านยังไม่รู้เลยว่าท่านจะเขียนอะไร แล้วจะมา ให้ผมจ้างท่าน เขียนอย่างไรได้ ท่านก็บอกว่าให้คุณบอกมาซิว่าจะให้ผมเขียนอะไรผมจะเขียนให้ เขาก็ถามศาสตราจารย์ว่าตัวท่านเองยังไม่รู้จะ

เขียนอะไร ผมจะจ้าง ให้ท่านเขียน อะไรได้แล้ว แต่ความจริงผู้จัดทำหนังสือ คนนั้นไม่ใช่ผู้จัดทำ ผู้จัดทำพร้อมอย่างนั้นแล้ว ต้องคิด ใจใหญ่เลยท่านอยากจะเขียน ท่านมีความรู้ ความรู้ของท่านแม้ท่านเขียนไม่ได้เราก็คงเอาคนที่เขียนได้ไปเอาความรู้ของท่านมาเขียนถึงจะได้ อันนั้นแหละที่เราจะต้องสร้าง เครื่องมือขึ้นมาให้พร้อมกันในหลายด้านเราถึงจะสร้างหนังสือออกมาได้.

ขั้นลงไป ดึงเรื่องอื่น อย่างภาพ ประกอบก็ช่างเขียนภาพยิ่งหายากไปอีก ช่างเขียนภาพอันนี้ผมหมายถึง Book illustrator คนซึ่งเขียนรูปประกอบในหนังสือให้ที ๆ นั้นหาหายากมากเกือบจะเรียกว่าหาตัวไม่ค่อยได้เลยในเมืองไทย เราจะเห็นได้ว่าหนังสือการ์ตูนมีมากมายขณะนี้เด็ก ๆ ชอบอ่านการ์ตูนแยะ หนังสือการ์ตูนออกแยะทุกอาทิตย์ มีออก หลายเล่ม แล้วเด็ก ก็ชอบเป็นการใหญ่ พ่อแม่ผู้ปกครองก็โทษกันว่าหนังสือการ์ตูนนี้ไม่ดีมีเรื่องอะไรต่ออะไรไม่ดีเลยอาจจะ เป็นเรื่องของญี่ปุ่นออกจากทีวี แล้วมาแถมอะไรเข้าไปแยะ ๆ แล้วก็หลอกลวงเด็กความจริงการสร้างหนังสือการ์ตูนนี้สร้างยากมาก เพราะคนเขียนรูปจะต้องเขียนให้เด็ก เห็นเนื้อควยเด็กชอบอ่านก็ต้องออกกันทุกวันทุกอาทิตย์ ๆ เมื่อออก

ทุกอาทิตย์ก็เขียนอะไรลวก ๆ อย่างไรคน
ก็ต้องขอ ฉะนั้นหนังสือการตูนที่ออกมา
เอาดีไม่ได้เลย หนังสือการตูนออกมา
เพราะคนต้องการอ่านกันมากแต่คนเขียน
มีน้อยคนเขียนก็ ๆ หาไม่ค่อยได้ ทุกคน
จะต้องเขียนกันเป็นการใหญ่ออกมามาก
มาย เมื่อเป็นดังนี้แล้วการตูนที่ก็มีน้อย
มีแต่การตูนไม่กี่เมื่อการตูนออกมาส่วน
ใหญ่ไม่ก็ผูกครองกตังซอรงเกียจไม่ยอม
จะให้ลูกหลานอ่านการตูน ที่นี้เราก็นึกกัน
ว่าทำไมเราถึงไม่สร้างการตูน ที่ค. ชนมา
แข่งชนกับการตูนที่ไม่ดี แล้วก็ไปคิดต่อ
ท่านนักเขียนการตูนสำคัญ ๆ ไปคิดต่อคุณ
เหม เวชกร ตอนนั้นท่านยังไม่ถึงแก่กรรม
คิดต่อคุณ ประยูร จรรยาวัณ ให้โอเคียเข้า
ไปทุกคนเห็นด้วยชอบใจจึงเลยบอกว่าอยาก
จะสร้างการตูนให้เด็กอ่านออกกันเป็นการ
ใหญ่เลย เพราะว่าการตูนขาด การตูน
ต้องสร้างใหญ่เพราะจะยกระดับการตูนขึ้น
มาตกลงแล้วเราก็เริ่มออกหนังสือการตูน
กัน ออกได้ ๒-๓ เล่ม ก็ล้ม เพราะว่า
ท่านที่รับปากว่าจะเขียนให้ท่านก็ไม่มีเวลา
เขียน เขียนแล้วเขียนไม่ออก คุณเหม
นี้รับปากทั้งหลายที่เขียนได้ ๒ เล่ม เพราะ
ท่านไม่มีเวลาที่เขียนได้ การตูนก็เขียน
ยากต้องใช้เวลาเยอะ ต้องมีคนเขียนเยอะ

ถึงจะออกได้มากเพราะฉะนั้นเราก็อาก
เหมือนกัน นักเขียนต่าง ๆ ก็เราก็อาก
อันนี้เป็นปัญหา สำนักพิมพ์พิมพ์จริง ๆ
เราก็ไม่มี คือไม่เข้าใจว่าทำไมทำอย่าง
ไร แล้วก็นักเขียนภาพของเราก็ไม่มี.

พูดต่อไปอีกถึงระบบการจำหน่ายของ
เรา ระบบการจำหน่ายของเมืองไทยเรา
เกือบจะเรียกว่าระบบที่ไม่มีเลย หนังสือ
สำนักพิมพ์ ๆ ออกมาได้จะต้องไปหาทาง
ขายออกไปเอง วิ่งเต้น หาช่องทางขายกัน
เองจนได้ เมื่อไม่มีระบบตลาดอะไรที่จะมา
รับช่วงออกไปจำหน่ายให้ใครเรียบร้อย ซึ่ง
ในบ้านเมืองที่เจริญแล้วนั้น เขามีระบบการ
จำหน่ายอยู่ตายตัว หนังสือพอวางตลาด
จะเดินไปในตลาดของมันเอง มีคนมาช่วย
เอาไปวางตลาดกระจายออกไปทั่วถึงผู้อ่าน
ได้หมด ระบบอันนี้ของเรายังไม่มี ที่มันยัง
ก็เป็นร้านหนังสือตั้งกันอยู่ตามต่างจังหวัด
บ้าง ที่งั้นโน้นบ้าง ที่งั้นนู่นบ้าง แต่ก็
ยังไม่เป็นระบบ ยังไม่เป็นหลักที่กระจายกัน
ออกไปได้อย่างละเอียด อันนี้ผมคิดว่าถ้า
จะพวกันให้ละเอียดก็ต้องใช้เวลาเยอะ ก็
อย่าให้เห็นว่ายังไม่มีการพอ ฉะนั้นเมื่อมา
พูดถึงปัญหาต่าง ๆ แล้วเราจะเห็นได้ว่ามัน
มีปัญหาต่าง ๆ ร้อยแปดตั้งแต่คนจนจนที่
เราจะต้องคิดแก้กัน.

ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย

๕๐๕

ปัญหาอันสุดท้ายก็คือปัญหาเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของคนไทยเราเอง เราที่มีความรู้สึก เพราะว่าคนเรายากจนเมื่อเทียบส่วนแล้วคนเรายากจนจริง เราจะให้คนเราอ่านหนังสือกันมากมายเหมือนกับบ้านเมืองอื่นเขาได้อย่างไร เพราะรายได้ของแต่ละบุคคลนั้นก็ไม่ใช่จ่ายใช้สอยกันอยู่แล้วอันนี้ไม่ใช่เป็นปัญหาเหมือนกันถ้าบ้านเมืองมีเศรษฐกิจดี การอ่านหนังสือก็ควรจะมากขึ้นไปอย่างนั้น คือถ้าเราทำให้ดีแล้วความจริงมันก็ไม่ใช่ว่าทีเดียว เพราะว่าฐานะทางเศรษฐกิจนั้นสัมพันธ์กับเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย ที่ผมมองเห็นถึงนั้นก็เพราะว่ายากตัวอย่างง่าย ๆ มูลค่าของการซื้อหนังสือในเมืองไทยทั้งหมดมีมูลค่าผลดีอย่างมากประมาณสัก ๒๐๐-๓๐๐ ล้านบาทไม่มากไปกว่านั้น แล้วลองนึกดูละเรื่องบุหรี่ยังเดียว โรงงานบุหรี่ยาสูบบุหรี่ยังเดียว เป็นมูลค่าเป็นพัน ล้านบาทต่อปี ถ้าไรของบุหรี่ยังเดียวก็ ๕๐๐-๕๐๐ ล้านบาทต่อปี ซึ่งถ้าไรของการขายบุหรี่ยังเดียวมากกว่า การซื้อขายหนังสือทั้งหมดที่เราซื้อในเมืองไทยเสียด้วยซ้ำไป บุหรี่ยังเดียวคนถึงสูบได้สุขุมมากมายเป็นตลาดซื้อขายกันใหญ่โต ที่นั่นไปกุตลาดของการขายสุรา สุราของเรา

เราขายเป็นมูลค่าเป็นพันล้านบาทต่อปี ซึ่งเทียบกับหนังสือที่เราอ่านในเมืองไทยทั้งหมดแล้ว ๒๐๐-๓๐๐ ล้านบาทที่เราอ่านกัน เมืองไทยเราถือว่ายากจนเหลือเกิน จนกระทั่ง ไม่มีเงิน มาซื้อหนังสืออ่านนั้นมันก็จะไม่ใช่ล่ะ แต่ถ้าเรามองกันจริง ๆ แล้ว เป็นเพราะการที่เราให้ความสำคัญในเรื่องหนังสือน้อยไปอย่าง เรื่องของความสามารถในเรื่องหนังสือ เพราะเราไม่ไ้ยกย่อเรื่องหนังสือขึ้นมา ๆ ตั้งแต่เริ่มแรกหรืออย่างไรก็ไม่รู้ เป็นสาเหตุที่ค่อนข้างคิดว่าคนคิดกันว่าเป็นอย่างไร อันนี้ผมก็คิดว่า ผมพูดมาเป็นเวลา อันพอสมควรแล้วก็ เพราะว่าถ้าจะชี้แจงต่อไปก็จะเป็นเรื่องบ่นให้กลุ้มใจไปเท่านั้นเอง เพราะปัญหาเรื่องการพิมพ์ผมเองก็รู้สึกว่ามีปัญหาหลายอย่างที่ควรจะแก้ไขมากมายและก็ยังจับจุดกันไม่ค่อยถูกว่าเราควรจะเริ่มแก้กันที่จุดใดที่ ซึ่งแม้ว่านี่เป็นปัญหของหนังสือระหว่างประเทศซึ่งเราจะต้องหาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในหนังสือไทยของเราให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นไปเราก็ยังทำอะไรไปยังไม่ไ้มาก แต่ก็มีความคิดอยู่เหมือนกันว่าการจะแก้ปัญหาดัง ๆ นั้นผมอาศัยพูดไปทุกหนทุกแห่งแก้จุดเดียวไม่ไ้ ฉะนั้นเราจะต้องมีการแก้รวมกันหลาย ๆ จุด ด้วยมี

การพบกันที่เราควรจะมีแหล่งกลางหรือ
ศูนย์พัฒนาหนังสือของเมืองไทยเกิดขึ้น
ซึ่งบรรดาหลายประเทศได้มีการจัดกันขึ้น.

ศูนย์พัฒนาหนังสือที่เราจะมีผู้แทน
จากหนังสือทั่ว ๆ ไปซึ่งมีทั้ง ผู้ประพันธ์
มีทั้งผู้พิมพ์ ทั้งจำหน่าย มีทั้งผู้พิมพ์
ทั้งบรรดาห้องสมุด มีนักการศึกษา มีทั้ง
ผู้แทนของผู้อ่าน ไปอยู่ในศูนย์นั้น มี
กรรมการขึ้นมาโดยพิจารณาหาสาเหตุอัน
แท้จริงแล้วจะช่วยกันคนละไม้คนละมือ ทำ
ให้ความสนใจในหนังสือมีมากขึ้นให้คน
อ่านกันมากขึ้น เพื่อจะให้ตลาดหนังสือ
ได้เผยแพร่ออกไป แต่นั่นแหละ
จะตรงกันมาเมื่อไรตรงกันมาได้หรือไม่ได้เป็น
เรื่องซึ่งยังไม่รู้เหมือนกัน ผมคิดว่าผมจะ
พูดเพียงเท่านี้ มีคำถามอะไรจะได้ออกคำ
ถามให้ตรงจุดกับความสนใจของท่านผู้ฟัง
มากกว่าว่าท่านมีความสงสัยอะไรหรือ มี
ข้อเสนอแนะอะไรก็ขอเชิญ.

ผู้ถาม

ปัญหาที่ผมถามนะครับอาจจะไม่เกี่ยว
กับท่านผู้บรรยายพูดโดยตรงแต่ก็ว่าอยู่ใน
วงเดียวกันนะ คือการจำหน่ายหนังสือของ
คุรุสถานครับ คือการจำหน่ายไม่ค่อย

แพร่หลายนัก อย่างข้าราชการที่อยู่ต่าง
จังหวัดต้องการหนังสือของคุรุสถานเล่ม
หนึ่งอย่าง สมมุติว่าหนังสือ ภาษาไทยของ
คุรุสถานเล่มหนึ่ง ๕๐-๖๐ บาทนี้แต่ไม่
ทราบว่าจะซื้อที่ไหนครับ ร้านตามต่าง
จังหวัดนั้นรู้สึกว่าเขาจะให้ความสนใจกับการ
จำหน่าย หนังสือของ คุรุสถาน น้อยเกินไป
คงจะเนื่องมาจากได้เปรียบเช่นคนอื่นตนเอง
แหละครับแม้แต่ในกรุงเทพฯ นี่ก็เหมือน
กัน อย่างเราจะไปซื้อร้านที่จำหน่ายของ
องค์การคำคุรุสภา ส่วนมากก็เป็นร้าน
ขององค์การเลี้ยงเองคือคนทำงานเกี่ยวกับ
ราชการ ถ้ามาซื้อแล้วมาไม่ทันกับเวลา
ราชการ แล้วส่วนมากก็จะซื้อไม่ได้ ครับ
เสียค่ารถ เสียเวลามา และบางครั้งหนังสือ
ก็ไม่มีจำหน่าย อย่างเช่นคึกษาภรณ์
หนังสือของคุรุสภาก็ไม่มีจำหน่าย.

อันนั้นผมว่าเป็นปัญหาจุดหนึ่ง ถ้าแก้ไข
แล้วจะทำให้คนอ่านหนังสือของคุรุสภามาก
ขึ้นครับ.

คำตอบ

ครับ ขอขอบคุณครับ อันนั้นจริงครับ ผม
เรียนเมื่อก่อนแล้วว่าระบบการจำหน่าย
ของเมืองไทยเวลานี้เราไม่มีระบบออกไปที่

ปัญหาการตีพิมพ์หนังสือในประเทศไทย

๕๑๑

จะรีบช่วงให้สมบูรณ์อย่างระบบบ้านเมืองที่มีความเจริญพอสมควรนั้น ผู้ผลิตที่ผลิตหนังสือขึ้นมาแล้วจะมีระบบการจำหน่ายรีบช่วงไปถึงมือผู้อ่านโดยอัตโนมัติมันไหลไปเอง พื้นที่ของร้านจำหน่ายแต่ละคนจะต้องสร้างระบบการจำหน่ายด้วยตัวเองของตัวเองนั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากมายที่จะสร้างระบบของหนังสือให้ยึดโยงไปทุก ๆ แห่งออกไปได้หมด ทางครูสุภาภรณ์มิ่ง การจัดทำแบบเรียนนั้นต้องจัดทำระบบเอาเอง การจำหน่ายแบบเรียนนั้นเมื่อแบบเรียนผลิตออกมาแล้วต้องไปถึงมือเด็กนักเรียนทั่วราชอาณาจักรทันตามเวลาภายในเวลาอันจำกัด ระบบการจำหน่ายหนังสือเรียนนั้นไปให้ตามระบบของมัน เราสร้างไปอย่างสมบูรณ์พอควร พื้นที่ถึงหนังสืออื่น ๆ นั้นอย่างหนังสือประกอบ หนังสืออ่านตำราภาษาไทยซึ่งเป็นชั้นสูง ซึ่งใช้ระดับครูระดับผลัดสนใจจริง หนังสืออื่นราคาแพงร้านที่ซื้อหนังสือของเราไปขายนักเรียนเขาไม่รีบ เขาวางมันแพงเกินไปเก็บไว้ในมือสักเล่มสองเล่มแล้วขายไม่ได้เงินจะจมอยู่นานอันนี้ใช้คร่ำเพราะว่าระบบการจำหน่ายนั้นมันยังติดขัดอยู่ด้วยประการทั้งปวงถึงแม้สำนักพิมพ์อื่นก็มีความรู้สึกอย่างเดียวกัน เพราะว่าแต่ละคนนั้นจะต้องสร้าง

ระบบของการจำหน่ายขึ้นเอง ซึ่งถ้าคนต่างสร้างนั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก การสร้างระบบการจำหน่ายร่วมกันยังไม่มี ระบบตลาดอะไรเลยอันนี้เป็นปัญหาใหญ่ผมเห็นด้วยครับ และเราก็พยายามแก้ไขอยู่ตลอดเวลาแต่ก็ยังค่อยแก้ค่อยไปแต่ก็จะให้สมบูรณ์ที่เดียวไปไม่ได้ ใครจะมีปัญหาอื่นอีกครับ.

ผลตาม

ขอขอบคุณมากครับ ผมจะถามที่จะอยู่ในประเด็นและรวบรวกที่สุด เพราะเหตุที่ว่าหนังสือในเมืองไทยนั้นมันน้อยที่สุด และจำนวนน้อยก็เป็นหนังสือที่คอยคุณภาพด้วย คือเป็นหนังสือที่มอมเมาจิตใจประชาชนเป็นส่วนใหญ่ อันนี้เหตุผลที่ว่าหนังสือประเภทนี้ทำไมจึงมีคนพิมพ์ออกมา ผมว่าสำนักพิมพ์นั้นควรจะรับผิดชอบก่อนจะพิมพ์เรื่องใดออกมาควรจะพิจารณาว่าเรื่องนั้นมีจะเป็นการลบล้างกระชากวินิจฉัยของมนุษย์ให้ต่ำลงไปหรือไม่ถ้ามันเป็นไปในทำนองนั้นก็ควรจะเลิกพิมพ์ และอีกอย่างหนึ่งนักเขียนนั้นบางคนก็เลวทรามมาก คือไปอ่านเรื่องของฝรั่งมาเสร็จแล้วก็มาเปลี่ยนชื่อตัวละคร เปลี่ยนชื่อเรื่อง เปลี่ยนชื่ออะไร เปลี่ยนฉากหน่อย เสร็จแล้วก็เขียน

บอกว่าตัวเองเป็นคนเขียน ซึ่งวิธีการอย่าง
นี้ก็ควรจะให้หมดไปได้ ^{๕๑๒} ทุนปัญหาทางบ้าน
ผู้อำนาจเหมือนกันไม่ยอมรบกวนความคิด
ใหม่ ๆ ของนักเขียนหน้าใหม่ อย่างเช่น
หนังสือมันน้อยอยู่แล้วเขาก็กังทำให้มันน้อย
ลงอีกโดยการสั่งปิดหนังสือที่ค้างขายไป
^{๕๑๓} นคือปัญหาที่เราจะต้องแก้ไขอย่างเช่นผม
ไปติดต่อกับพิมพ์หนังสือ ผมส่งเรื่องไปบอกว่า
^{๕๑๔} นเรื่องของผมก็พอ ซึ่งผมเอาไปส่งด้วยตัว
เองเรื่องของผมก็พอ เขาบอกว่าเรื่องของ
คุณพิมพ์ไม่ได้ ผมบอกว่าพิมพ์ไม่ได้ไม่เป็น
ไรผมจะไปหาเงินมาจ้างคุณพิมพ์ ผมก็ไป
ติดต่อกับเงินมาเสร็จแล้วไปจ้างพิมพ์เขาก็
อ่านแล้วก็บอกว่าเรื่องของของคุณพิมพ์ไม่ได้
อีก ผมก็ถามเหตุผลว่าทำไมพิมพ์ไม่ได้
คุณต้องเห็นใจผมบ้าง ผมเขียนเรื่องไป
หวังจะได้พิมพ์เขาก็ไม่พิมพ์ ผมหาเงินมา
พิมพ์เองเขาก็ไม่รับพิมพ์แล้วจะให้ผมทำ
อย่างไร เขาบอกว่าถ้าเขาพิมพ์เรื่องของ
ผมออกไปแล้ว ทางผู้อำนาจจะสั่งปิดโรง-
พิมพ์ของเขา เขาบอกว่าขอให้ผมเห็นใจ
เขาเพราะเขาคงรับผิดชอบคนถึง ๓๐—
๔๐ คน ผมก็บอกว่าถูกแล้วคุณพูดเช่นนั้น
ถูก แต่คุณต้องอย่าลืมว่าหนังสือเล่มนี้ของ
ผมนะผมต้องเขียนขึ้นมาด้วยการรับผิดชอบ

ชอบต่อคนที่ไม่ได้รับความเห็นธรรมเป็น
จำนวนล้าน ๆ คน ขอให้คุณเห็นใจผมบ้าง
คือเขาไม่พยายามพูดด้วยเหตุผล คือพยายาม
เอาชีวิตของเขารอด เห็นแก่เงินหรือ
เห็นแก่พรรคพวกอะไรกัน ^{๕๑๕} คือว่าผู้ใหญ่
สั่งมาเขาต้องทำตามหมด แสดงว่าความ
เป็นคนในเมืองมันน้อยมาก เพราะฉะนั้น
หนังสือที่กักกันน้อยลงไปมาก อันนั้นผมจะขอ
เสนอแค้นพอแล้ว เพราะพูดมากไปอาจจะ
ถูกสั่งเก็บก็ได้ขอขอบคุณครับ.

นายกำธร

ขอบคุณมากครับ ผมคิดว่าไม่ต้องตอบ
ก็ได้ครับ เพราะท่านยกปัญหาขึ้นมา
เป็นปัญหาเหมือนกัน.

ผู้ถาม

ก็ควรจะตอบได้ เพราะฉะนั้นกระผมจะ
ถือว่าเป็นการทูลถามอีก เพราะไม่ยอมรบกวน
ความคิดเห็นของผม.

นายกำธร

ไม่ใช่ไม่ยอมรบกวนครับ คือประเด็นที่
คุณยกขึ้นเป็นปัญหานั้นหนึ่งของเมืองไทย
ครับ.

คำถาม

ก็คุณก็ให้ความคิดว่าจะแก้ไขอย่างไร คือผมก็อยากจะฟังคำตอบของท่านด้วย เพราะว่าผมเขียนเรื่องไปแล้วก็ไม่ยอมพิมพ์ และผมไปหาเงินมาแล้วก็ไม่ยอมพิมพ์อย่างนั้นจะให้ผมทำอย่างไร.

นายถำธ

อันนี้ผมอยากจะพูดเพิ่มเติมอีกนิดหนึ่ง ปัญหาที่จะพูดออกไปอีกมันจะโยงไปอีกหลายเรื่อง คือผมอยากจะพูดเมื่อกี้ ผมอยากจะตั้งประเด็นให้ขบเสียดก็คือ อยากจะพูดต่อไปว่าปัญหาของการพิมพ์ในเมืองไทยนั้น ถ้าเราโยงต่อไปอีกอย่างเช่นเรื่องกฎหมายการพิมพ์กฎหมายการพิมพ์ของเรานั้นจะมีอะไรแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างไรก็ยังไม่รู้ กฎหมายปัจจุบันนั้นยังมีข้อโต้เถียงกันอยู่เยอะว่ามันเหมาะหรือไม่เหมาะมาก มายที่ท่านพูดนั้นแหละเป็นกฎหมายการพิมพ์และเป็นเรื่องที่จะเข้ามาคลุมถึงในเมื่อผู้แต่งที่แต่งออกไปนั้นมันมีขอบเขตอยู่เหมือนกัน เพราะเจ้าพนักงานการพิมพ์มีอำนาจพิจารณาได้ว่าเป็นอย่างไร เพราะอำนาจพระราชบัญญัติการพิมพ์นั้น ผมขอเรียนชี้แจงนิดหนึ่งหนึ่งอาจจะใช้เวลาสั้น ๆ ที่

สุดท้ายจะพูดได้อำนาจในการพิจารณาการพิมพ์นั้นท่านได้กำหนดไว้ว่าเจ้าพนักงานการพิมพ์ตามกฎหมายนั้นท่านมีอำนาจที่จะพิจารณากฎหมายเขียนไว้กว้างมาก ท่านมีหลายมาตรา มีบางมาตราที่เขียนชัดว่าหนังสืออันใดที่ท่านเห็นว่าหนังสือนั้นอาจชักจูงความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีงามของประชาชนแล้ว เจ้าพนักงานการพิมพ์ก็มีอำนาจได้หลายประการก็แล้วแต่ลักษณะหนังสือต่าง ๆ อาจจะทำให้บิดโรงพิมพ์ ให้งดการเป็นผู้พิมพ์ งดการเป็นผู้โฆษณา ท่านจะทำอย่างไรก็ได้ทั้งนั้น ขึ้นตามกฎหมายพระราชบัญญัติการพิมพ์ปัจจุบันที่มีอยู่นั้น คำว่าศีลธรรมอันดีหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชนคืออะไรท่านไม่ได้มีความจำกัดความเอาไว้ ฉะนั้นรูปที่พิมพ์ออกไปไม่ได้เสียท่านบอกว่ารูปนั้นอาจจะใช้ได้ ท่านบอกว่าเป็นศิลปก็ได้เราแย้งไม่ได้ กฎหมายไม่ได้บอกว่าอะไรเป็นศิลปะอะไรเป็นใช้ มันอยู่ที่ดุลยพินิจ หรือว่าท่านบอกว่าเรื่องที่ท่านเขียนนั้นมันชักจูงความสงบเรียบร้อย เพราะว่าอาจจะก่อความอะไรขึ้นมาก็ได้ คำว่าชักจูงความสงบแต่ไหนกฎหมายไม่ได้พูดไว้มันอยู่ที่ดุลยพินิจเหมือนกัน ฉะนั้น ความกว้างของอำนาจ

พระราชบัญญัติการพิมพ์ เพราะฉะนั้น
เมื่อเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าเป็นอย่าง
ไหนแล้วท่านก็จะสั่งการโต้ทันที โดยอาศัย
กฎหมายอันนี้เอง โดยสั่งให้ยึดทำโทษเลย
และผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาสามารถจะอุทธรณ์
คำสั่งท่านได้ภายใน ๗ วัน ถ้าไม่อุทธรณ์
ภายใน ๗ วันก็อุทธรณ์ไม่ได้ การอุทธรณ์
ภายใน ๗ วันนั้น เรื่องอุทธรณ์จะไปติดที่
รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย กฎหมายไม่
ได้บอกว่าท่านรัฐมนตรีจะต้องใช้เวลาวัน
อะไรใช้เวลาหนึ่งก็ได้อีก ๒ อีกก็ได้อีก
ท่านจะสั่งก็ได้ไม่สั่งก็ได้ ในระหว่างที่
ท่านยังไม่ได้สั่งอะไรมานั้น คำสั่งของ
เจ้าพนักงานการพิมพ์ถือว่าบังคับได้เด็ด
ขาด คือท่านตัดสินใจได้เร็วโดยไม่ต้องขึ้น
ศาล โดยมีอำนาจมากกว่าศาลเสียอีก.

ผู้ถาม

ผมขอแย้งเสียเล็กน้อยหนึ่งนะครับ คือเมื่อ
พฤติการณ์เป็นเช่นนั้น และเราก็มารประชุม
กัน และเราก็มามีพิจารณาเห็นว่าการที่เขา
ทำอย่างนั้นเป็นการถูกต้องหรือไม่ มีความ
เป็นธรรมหรือไม่ ถ้าหากว่าไม่ถูกต้อง ไม่
มีความเป็นธรรมเราก็ต้องร่วมกันต่อสู้ เพื่อ
ให้มีความเป็นธรรมในสังคม.

นายกัณธร

ก็ประเด็นนี้ผมก็เรียนว่าเชิญไปหลาย
อัน อันที่หนึ่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ซึ่ง
จะต้องเป็นการแก้ไข ซึ่งได้มีการพูดกัน
อยู่แยะ แต่จะออกมาลักษณะอย่างไรผมก็
ไม่ได้อยู่ในวง ของราชการ ที่จะไปแก้ไข
กฎหมาย ฉบับนี้ พูดขึ้นไปอีกถ้าพูดถึง
พระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรม และ
ศิลปกรรมก็ต้องมีเรื่อง ที่แก้ไขอีกแยะ
เรื่องซึ่งเป็นปัญหามากมายเพราะกฎหมาย
นี้ออกมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ออกมาตัง
นาน แล้วก็ไม่มีการแก้ไขอ่านแล้วก็เข้าใจ
ยาก การเขียนหนังสืออะไรไปนั้น ลิขสิทธิ์
มีจริงแต่การบังคับเรื่องลิขสิทธิ์ นั้นบังคับ
ไม่ได้ ตามกฎหมายนั้นสมมุติว่าใครจะมา
พิมพ์หนังสือเราซ้ำ เขาผิดอย่างมากโทษ
ปรับ ๕๐๐ บาท หรือใช้ค่าเสียหายให้เรา
เราต้องพิสูจน์ว่าเราเสียหายเราจะพิสูจน์
อย่างไร ถ้าเขาไม่พิมพ์เราจะเสียหาย
อย่างไร ถ้าเขาไม่พิมพ์หนังสืออันนี้ก็ไม่ออก
ก็ไม่ได้เสียอะไร มันพิสูจน์ยากเหลือเกิน
ที่จะเสียหาย ปัจจุบันนี้เราก็พยายามกับผู้
ปลอมแปลง ลิขสิทธิ์ ในฐานที่เขาปลอม
แปลงสินค้า คือถ้าเขาพิมพ์เหมือนกับเรา
ทุกอย่าง เขาชื่อเราใส่เราขายเขากฎหมาย

ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย

๕๑๕

ปลอมแปลงสินค้ามันหนักกว่าปลอมแปลง
ลิขสิทธิ์เสียด้วยซ้ำไป แต่ถ้าเขาปลอม
ลิขสิทธิ์ตรง ๆ คือใช้ชื่อเขาตรง ๆ และเอา
เรื่องของเราใส่ในเราขายเขาได้ จะกล่าวหา
ว่าปลอมแปลงสินค้าไม่ได้ด้วยซ้ำไป เขา
ละเมิดลิขสิทธิ์ อย่างที่เขาโกนปรีชเพียง
๕๐๐ บาทก็ยกกัน ว่าจะฟ้องได้ ว่าจะทำ
อะไรได้ลำบาก เพราะกฎหมายยังมีข้อ
บกพร่องอยู่แยะ ซึ่งเป็นปัญหาเหมือนกันซึ่ง
ตามที่ท่านผู้ถาม ๆ เมื่อก่อน และกันนอกจาก
นั้นในบรรดาความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้
ประพันธ์กับบรรณาธิการผู้พิมพ์พิมพ์มอยู่
ตลอดเวลา กระผม ขอเรียนชี้แจงว่า ความ
เข้าใจซึ่งกันและกันนั้นต้องมี ต้องสร้าง
ระบบอย่างใดอย่างหนึ่งให้เกิดขึ้น ความ
เข้าใจกันนี้สำคัญมาก ฉะนั้นความไม่เข้าใจ
กันตรงๆ ที่ยังมีอยู่ มันก็มี ปัญหาอยู่
ตรงนั้น แต่นั่นแหละผมไม่ใช่เรื่องนั้น
เรื่องเดียว มัน ทุกเรื่อง อย่าง ที่ ผม เรียนมา
แล้วก็ปัญหาการจัดพิมพ์ ของเมืองไทย
แต่ถ้าเขาจริง ๆ กันแล้ว หมายความว่ายัง
ไม่มีใครนึกกันเลยก็คน ทางราชการเอง
ก็ยังไม่ได้นึกอะไรเท่าไรเลยว่าการจัดพิมพ์
นั้นจะได้ส่งเสริมกันให้จริง ๆ ึ่ง ๆ ที่ จะแก้
ปัญหาต่าง ๆ ที่มีทุกคนมีปัญหาต่าง ๆ อยู่
ในใจทั้งสิ้นจะให้ผู้ใดมาพูด ปัญหา การจัด

พิมพ์ ก็มีปัญหากันทั้งสิ้น แต่ปัญหานี้
จะแก้กันอย่างไรนี้ยังไม่มีระบบ อะไรไปแก้
แต่นั้นแหละ ผมได้เรียนแล้ว จะมีการผลักดัน
ทุนพัฒนาหนังสือให้เกิดขึ้นมาเป็นศูนย์
พัฒนาหนังสือแห่งชาติจะเป็นแหล่งกลาง
ที่จะเป็นหน่วยวิจัยปัญหาต่าง ๆ ไปแก้ ถ้า
หากว่าทางบ้านเมืองเรายังเห็นว่าหนังสือ
เป็นสิ่งสำคัญของบ้านเมืองที่จะช่วยให้บ้าน
เมืองของเราเจริญขึ้นมาได้ ก็ควร จะให้มี
หน่วยใดที่จะช่วยกันศึกษาปัญหาเหล่านี้ ท่าน
ผู้ใดจะมีอะไรอีกไหมครับ.

คำถาม

ท่านอาจารย์ครับการจัดพิมพ์พระบรมม-
หากับระบบออฟเซตต่างกันอย่างไร.

นายภัทร

การจัดพิมพ์ก็เป็นเรื่องของการพิมพ์
หนังสือโดยตรง ระบบการพิมพ์ธรรมดา
นั้นเรา เอาตัวพิมพ์ มาเรียงกัน แล้ว ก็พิมพ์
แต่ระบบออฟเซตนั้นตัวเรียงที่เคียวพิมพ์ไม่
ได้ เราจะต้องเอาตัวเรียงนั้นไปทำรูป
เสียก่อน เมื่อทำรูปแล้วก็ไปถ่ายทำแม่
พิมพ์แล้วจึงขึ้นพิมพ์บนเครื่องพิมพ์ ระบบ
การพิมพ์ออฟเซตนั้น เราใช้ กัน แพร่หลาย
ในปัจจุบันนี้ สำหรับการพิมพ์หนังสือ

จำนวนน้อยพิมพ์ออฟเซตแพง แต่ถ้าพิมพ์เป็นจำนวนมากแล้วออฟเซตถูกกว่า เพราะฉะนั้นพูดถึงคุณภาพจะเป็นรูปก็คือจะเป็นสิ่งที่ การพิมพ์ออฟเซตนั้น จะให้สีสันสวยงามมาก ท่านอาจจะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันนี้สวยงามกว่าเดิมมากเพราะเขาพิมพ์แบบออฟเซต หนังสือพิมพ์ปัจจุบันนี้มีปริมาณ การพิมพ์ สูงขึ้นกว่าเดิมแน่ คือเป็นหมื่น หลายหมื่น ๆ แต่หนังสือโดยทั่วไปในท้องตลาดนั้น พิมพ์ เป็น จำนวน พัน ๒ พัน ๓ พัน หนังสือเป็นจำนวนพันนี้ยังพิมพ์ออฟเซตไม่ได้ไม่คุ้มกันต้องพิมพ์เป็น ๔ พัน ๕ พัน เป็นหมื่นขึ้นไป เพราะหนังสือโดยทั่วไปหนังสืออ่านเล่นนี้ยังพิมพ์ระบบธรรมดาอยู่ คุณภาพการพิมพ์ หนังสือเราก็ยังไม่ดีเท่าที่ควรแต่ถ้าหากว่าปริมาณการอ่านมากขึ้น เมื่อไรแล้ว แม้แต่ปริมาณ

การ พิมพ์ หนังสือธรรมดาจะเป็น ออฟเซต คุณภาพการพิมพ์ก็จะดีขึ้น มีอะไรอีกไหมครับ ถ้าไม่มีอะไรผมก็ขอขอบคุณที่ ให้ความสนใจ ตลอดเวลา ตลอดชั่วโมง เศษ ผมขอจบแค่นี้ครับ.

อาจารย์ไข่มุกด์

ดิฉันในนาม ของสมาคม ห้องสมุดแห่งประเทศไทย ขอ ขอบ พระคุณ อาจารย์ทำหนังสือ ที่ได้นำมาบรรยายชี้แจงให้ เราได้ทราบ ถึงปัญหา และอุปสรรคการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย รวมทั้ง ท่านได้ตอบปัญหา ชี้แจงใจ แก่พวกเราทั้งหลายด้วย ฉะนั้นในโอกาสนี้ดิฉันขอเชิญชวนตบมือเพื่อเป็นการขอบพระคุณท่านอีกครั้งหนึ่ง ขอขอบพระคุณค่ะ.

อ่านทุกวันสร้างสรรปัญญา

เพื่อเป็นพระลัทธิบทนงสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕

สมเด็จพระสังฆราช

ย่อมเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า
หนังสือมีบทบาทสำคัญต่อสังคมและความ
เจริญของชาติ ถ้าประชาชนของประเทศ
ใดไม่สนใจหนังสือ ไม่เล็งเห็นความสำคัญ
ของหนังสือ ประเทศนั้นก็จะเจริญไปไม่ได้
เช่นกัน ฉะนั้นเพื่อจะส่งเสริมให้ประชาชน
ตระหนักถึงความสำคัญของหนังสือที่มีต่อ
สังคมองค์การยูเนสโกจึงได้ประกาศให้ปี
๒๕๑๕ นี้เป็นปีหนังสือระหว่างชาติ และ
ให้ทุกประเทศได้มีการเฉลิมฉลองโดยทั่ว
ถึงกัน ประเทศไทยก็ฉลองปีหนังสือระหว่าง
ชาติตามเจตนารมณ์ขององค์การ ยูเนสโก
เช่นกัน คณะรัฐมนตรีจึงอนุมัติให้ตั้งคณะ
กรรมการแห่งชาติเพื่อจัดงานปีหนังสือ
ระหว่างชาติขึ้น คณะกรรมการนี้ประกอบด้วย
ผู้แทนจากหลายฝ่ายด้วยกัน และแต่ละ
ฝ่ายก็รับแผนงานไปจัดทำแตกต่างกันออก
ไป.

ด้วยเหตุที่คณะกรรมการแห่งชาติได้
เล็งเห็นความสำคัญของเด็กอนาถเป็นกำลัง

สำคัญของชาติต่อไปในภายหน้า และเห็น
ว่าขณะนั้นหนังสือที่คิดเหมาะสำหรับเด็ก
ยังมีน้อยมาก ไม่เพียงพอับความต้องการ
จึงได้วางโครงการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก
ขึ้น และได้มอบให้สมาคมภาษาและหนังสือ
แห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการ.

เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว วิทยาลัยการแล้ว พ.ศ.
หนึ่ง และขอ ไปยังคณะ นายสัปดาห์
ซึ่งรวมเป็น กรรมการ ท่านหนึ่งใน คณะ
กรรมการแห่งชาติ ๑ จึงได้จัดประชุมคณะ
กรรมการบริหารสัปดาห์เพื่อวางแผนงาน
ขึ้น ด้วยเหตุที่โครงการนี้เป็นโครงการ
สำคัญและเป็นโครงการระยะยาว จึงเห็น
ว่าในขั้นต้น ควรจะจัดทำเป็นโครงการ
ระยะสั้นก่อนโดยเริ่มด้วยการวางมาตรการ
การจัดทำหนังสือสำหรับเด็กใหม่ประสิทธิ์
ภาพ แล้วจึงจะจัดทำต้นฉบับหนังสือ
สำหรับเด็ก ขึ้นชุดหนึ่งตาม มาตรการที่
วางไว้เพื่อจัดทำเป็นหนังสือต่อไป.

สมาคมเพื่อเชิดชูคุณธรรม-
การแห่งชาติฯ จัดสัมมนาเรื่อง “การ
จัดทำหนังสือสำหรับเด็ก” ขึ้นในระหว่าง
วันที่ ๑๗-๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ณ
ห้องประชุมของ ศูนย์ฝึกอบรมครูภายใน
บริเวณโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ถนน
พระราม ๖ นครหลวงฯ เพื่อหามาตรการ
ที่ถูกต้อง และเหมาะสม กับการสำรวจ
ความต้องการของเด็กและผู้ปกครอง ศึกษา
ความต้องการของสังคมปัจจุบันในการที่
จะสร้างสรรค์เด็กให้เป็นพลเมืองดีของชาติ
ศึกษาศิลปะการจัดทำหนังสืออ่านประกอบ
สำหรับเด็กระดับประถมศึกษา ตลอดจน
ปัญหาในการเผยแพร่หนังสือให้กว้างยิ่ง
ขึ้น ทางสมาคมฯ ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ
และมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับ
การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก ตลอดจนตัว
เด็กผู้อ่านหนังสือเองมาให้แนวความคิดอัน
เป็นประโยชน์ที่จะทำให้การสัมมนาครั้งนี้
ได้รับผลสำเร็จสมความมุ่งหมาย ผู้เข้าร่วม
สัมมนาในครั้งนี้ประกอบด้วยบุคคล
หลายฝ่ายทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น ๑๓๓
ท่าน.

ในการสัมมนาครั้งนี้ทั้งการอภิปราย
ของผู้ทรงคุณวุฒิและประสบการณ์ด้านนี้
หลายท่านได้เสนอข้อคิดเห็นของผู้เขียน

หนังสือสำหรับเด็ก การบรรยายเกี่ยวกับ
การจัดทำ การส่งเสริมตลาดหนังสือการ
แยกไปประชุมเป็นกลุ่มเพื่อหามาตรการที่
เหมาะสมในการวางแผนการเขียนหนังสือ
สำหรับเด็กทั้งยังทำให้มีการสนทนาของ
เด็ก ๆ ในเรื่องที่เขาเหล่านั้นสนใจอีกด้วย
ผลของการสัมมนาในครั้งนี้สรุปผลเป็นข้อ
ใหญ่ ๆ และสำคัญได้ ๑๒ หัวข้อต่อไปนี้
คือ :-

๑. ตั้งศูนย์วรรณกรรมสำหรับเด็ก
(หรือชื่ออื่นที่เหมาะสม).

๒. หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการ
เขียนเรื่องสำหรับเด็ก.

๓. บุคลากร แหล่งเอกสาร และ
อุปกรณ์ที่อาจหาได้.

๔. การเผยแพร่ทางสื่อมวลชนทุก
ทาง.

๕. จัดค่ายเด็กหนังสือสำหรับเด็ก.

๖. เสนอให้มีการวิจารณ์และแนะนำ
หรือให้รางวัลหนังสือดีสำหรับเด็ก.

๗. ส่งเสริม นักเขียนและนักวาด
ภาพ.

๘. พยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรค
ในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก.

๙. ส่งเสริมคุณภาพในการพิมพ์.

โครงการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก

๕๑๕

๑๐. ส่งเสริมการจำหน่ายแจกหนังสือให้เด็ก.

๑๑. เสนอให้มีการสอนวิชาด้วยการเขียนหนังสือเด็กให้หลักสูตรของสถานศึกษา.

๑๒. ให้อำนาจการประชุมหรือสัมมนาว่าด้วยเรื่องหนังสือสำหรับเด็กต่อไปอีก.

ผลของการสัมมนาครั้งนี้จัดทำโดย และบางข้อก็อาจต้องใช้เวลา เมื่อสมาคมได้รับผลของการสัมมนาแล้วจึงได้จัดทำรายงานการสัมมนาขึ้น ๑,๐๐๐ เล่ม ส่งให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาผู้สนใจ และสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง และเริ่มดำเนินการขึ้นต่อไปเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้จากการสัมมนา โดยที่คณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่งให้ชื่อว่า "คณะกรรมการคัดเลือกเรื่องเพื่อจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก เป็นพระลัทธิหนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕" โดยมีนายเปลื้อง ณ นคร เป็นประธานกรรมการ และกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้ประสพการณ์ทางด้านหนังสือ นักจิตวิทยาสำหรับเด็ก อาจารย์ และผู้เขียนหนังสือสำหรับเด็ก รวมทั้งสิ้น ๕ ท่าน.

เมื่อคณะกรรมการคณะนี้ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการโครงการฯ แล้ว ก็เริ่มดำเนินการชักชวนให้ผู้สนใจเขียนเรื่อง โดยประกาศผ่านทางสื่อมวลชน และถึงเกณฑ์ไว้ว่า ผู้สนใจจะเขียนเรื่องประเภทใดก็ได้ที่ เหมาะสมสำหรับเด็ก ระดับประถมศึกษา ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง แต่จะต้องเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นมาเอง เมื่อหมดกำหนดเขตรับเรื่องในวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๑๕ คณะกรรมการฯ ได้รับเรื่องรวมทั้งสิ้น ๒๓ เรื่อง เป็นร้อยแก้ว ๕๕ เรื่อง ร้อยกรอง ๑๘ เรื่อง ทั้งรวมทั้งหมดใหญ่ ๆ ซึ่งบางชุดมีถึง ๑๐ กว่าเรื่อง แต่ให้ข้อเดียว ก็รวมเรียกว่าเรื่องเดียว คณะกรรมการได้นำเรื่องทั้งหมดเข้าที่ประชุมทำการคัดเลือกทั้งหมด ๕ ครั้ง หลักใหญ่ๆที่คณะกรรมการนำมาพิจารณาในการคัดเลือกเรื่องคือ :-

๑. เป็นเรื่องไทย.

๒. เป็นเรื่องแต่งขึ้นเอง.

๓. เป็นเรื่องเก่าที่เคยพิมพ์มาแล้ว และคณะกรรมการเห็นว่ามีความค่านัก.

ผลก็ปรากฏว่าเรื่องที่ได้รับเลือกมีดังนี้ :-

ร้อยแก้ว

๑. ชุด “ฝันดี” และชุด “กระเช้าคอกไม้” ของทิพย์วานี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ชุดฝันดีเป็นชุดนิทานก่อนนอนเรื่องสั้น ๆ ๑๒ เรื่อง คือเรื่องเที่ยวงานวัด เลี้ยงฝน หมวกผจญภัย ฟันปลอม หมอนยอกรัก กล้วยแฝก สวนครัว อีสักอัส เลี้ยงผจญภัย กลาสีกล้วยน้ำ ฟ้าฟ้าปลูก และรองเท้าแดง.

๒. ชุด “กระเช้าคอกไม้” เป็นชุดเกี่ยวกับคุณค่าของคอกไม้ไทยสั้น ๆ ๑๐ เรื่อง คือ คอกจันทร์กระพ้อ คอกเข็ม คอกสารภี คอกรัก คอกโคก คอกบัว หลวง คอกพิบูล คอกขจร คอกค้อยกิ่ง และ คอกพลับพลึง.

ร้อยกรอง

๑. มือของฉัน ของฐะปะนีย์ นาครทรรพ เขียนภาพโดยพนัส สุวรรณบุญ.

๒. ครอบครัวเรามีความสุข ของกรรณิการ์ มณีศิษฐ์.

๓. ปาลิไลย์ ของเกหลง พานิช.

๔. สมเด็จพระเจ้าตากสิน ของพระยาปริยัติธรรมธาดา.

เรื่องที่ ๓ และ ๔ นี้ เคยพิมพ์มาครั้งหนึ่งแล้ว และทางคณะกรรมการเห็นว่าถึงขนาด.

เมื่อคณะกรรมการคัดเลือกเรื่อง ๆ ใต้พิจารณาแล้ว จึงนำต้นฉบับและหลักฐานต่าง ๆ ส่งคณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการโครงการได้รับหลักฐานเรียบร้อยแล้วก็เชิญผู้วาดรูปภาพทำต้นฉบับจะใคร่พิมพ์เพื่อเป็นที่ระลึกต่อไป.

การแจกรางวัลสมนาคุณเจ้าของเรื่องที่ได้รับรางวัล และผู้วาดภาพก็กระทำเป็นการภายใน ณ ห้องประชุมศูนย์ฝึกลอยน้ำ ภายในบริเวณโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ เวลา ๑๕.๓๐ น. โดยมีศึกษานิเทศก์ฝ่ายมัธยมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา คณะกรรมการคัดเลือกเรื่อง และคณะกรรมการสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย. ร่วมเป็นสักขีพยานอยู่ด้วย.

งานสืบเนื่องจากโครงการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กจัดทำขึ้นทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๕ ในวันจันทร์ ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๕ เวลา ๑๗.๐๐ น. เป็นเวลา ๓๐ นาที โดยให้ชื่อรายการว่า “เด็กกับหนังสือ” ในรายการนี้มีการแถลงกิจการ

โครงการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก

๕๒๑

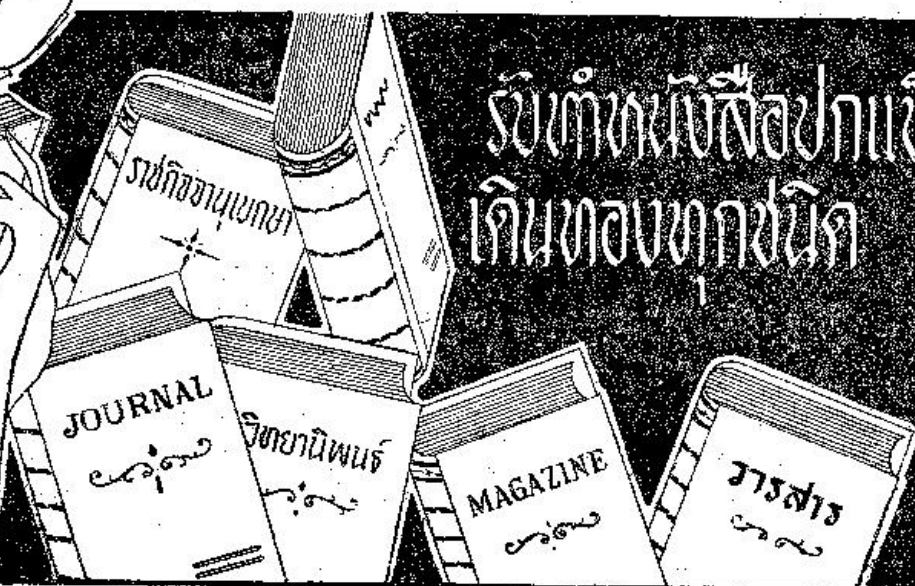
ของสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย
ความเป็นมาของโครงการหนังสือ
สำหรับเด็ก แสดงต้นฉบับ รูปเล่มของ
หนังสือที่ไ้รับการคัดเลือกพร้อมทั้งประ
ภาศชื่อเรื่องและชื่อเจ้าของเรื่องที่ไ้รับรางวัล
มีเด็กออกไปแสดงความคิดเห็นเกี่ยว
กับหนังสือนี้ด้วย กับทั้งมีการสนทนากล
เรื่องที่ไ้รับการคัดเลือกด้วย.

โครงการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กเพื่อ
เป็นทรัพย์สินหนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕
นี้ ควรจะเป็นก้าวนำก้าวแรก และไม่ควร
จะเป็นก้าวสุดท้ายของโครงการจัดทำน
งือสำหรับเด็ก ควรจะมีต่อไปเรื่อย ๆ เพื่อ
เด็กไทยจะได้มีหนังสืออ่านมากขึ้น และ
ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
ในการทำครั้งต่อไป ซึ่งจะอำนวยความสะดวก
ให้แก่อนาคตของชาติเป็นอย่างยิ่ง.

วันชัย

ตีกลองตี 9/82-83 ถนนสีหราช-หัวขวง ซอยสมบุญพัฒนา
ด.สามเสนใน อ.พญาไท พระนคร

รับทำหนังสือปกแข็ง
เงินทองทุกชนิด

โทร. 770086

การศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุด และความสนใจในการเลือกอ่าน ของนักเรียนโรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา ๒๕๑๔

วิชัย รักกุล*

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุดของนักเรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด.
๒. เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนสนใจ และไม่สนใจ เข้าใช้บริการ ของห้องสมุด.
๓. เพื่อศึกษาว่านักเรียน มีทัศนคติต่อห้องสมุดอย่างไร ต้องการให้แก้ไขปรับปรุงอย่างไร.
๔. เพื่อศึกษาว่านักเรียน สนใจอ่านหนังสือสารคดี วารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือนวนิยาย และแผนที่ประเภทใดบ้าง.
๕. เพื่อศึกษาความสนใจของนักเรียนที่มีต่อเนื้อหาของหนังสือสารคดี วารสาร และหนังสือพิมพ์.

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้สร้าง แบบสอบถาม ขึ้นชุดหนึ่ง ภายใต้คำแนะนำตรวจแก้ไขของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นได้นำไปทดลองสอบถามกับนักเรียนยานนาเวศวิทยาคม ซึ่งไม่ได้ใช้เป็นกลุ่มประชากร จำนวน ๑๐๐ คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลอง สอบถามตนมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือศึกษาวิจัยกลุ่มประชากรต่อไป.

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ของโรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม ทั้งชายและหญิง จำนวน ๑,๐๐๐ คน.

* วิชัย รักกุล, กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) ครูโทโรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม อำเภอยานนาวา กรุงเทพมหานคร ได้เสนอวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๕ บทความนี้เป็นบทความของวิทยานิพนธ์.

การศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุด

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้นักเรียนและรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาเฉพาะที่ใช้ในการวิจัยได้มี ๕๓๕ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป.

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. นำข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดมาแจกแจงความถี่ทุกข้อ.

๒. หาอัตราส่วน ร้อยของ แต่ละรายการของคำถาม.

๓. ข้อมูลที่เป็น มาตราส่วน ประมาณค่า หาค่าของความสำคัญของแต่ละข้อปัญหา.

สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า นักเรียน มีความสนใจในการใช้ ห้องสมุด และความสนใจในการเลือกอ่าน ดังนี้:—

ความสนใจในการใช้ห้องสมุด

๑. นักเรียนส่วนมากยังมีความสนใจเข้าห้องสมุดค่อนข้างน้อย คือนักเรียนร้อยละ ๖๕.๑๒ เข้าใช้ห้องสมุดนาน ๆ

๕๒๓

ครั้ง นักเรียนร้อยละ ๗.๓๕ ไม่เคยเข้าใช้ห้องสมุดเลย มีนักเรียนเพียง ร้อยละ ๔.๓๘ ที่เข้าใช้ห้องสมุดทุกวัน และนักเรียนอีก ร้อยละ ๑๘.๖๑ เข้าใช้ ห้องสมุดสัปดาห์ละ ๒-๓ ครั้งเท่านั้น.

๒. นักเรียนที่เรียนชั้นสูง สนใจเข้าใช้ห้องสมุดมากกว่านักเรียนที่เรียนชั้นต่ำกว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม มีความสนใจเข้าใช้ห้องสมุดต่ำกว่านักเรียนที่มี บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพอื่นเล็กน้อย และนักเรียนที่มีอายุมาก มีความสนใจ เข้าใช้ ห้องสมุดสูงกว่านักเรียนซึ่งมีอายุน้อย.

๓. นักเรียนส่วนมากเข้าใช้ห้องสมุดครั้งละ ๓๐ นาที และเวลาที่นักเรียนสนใจเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุด คือตอนพักกลางวัน.

๔. นักเรียนร้อยละ ๕๒.๑๕ เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้า ทำรายงานที่ครูสั่ง และนักเรียนอีกร้อยละ ๔๒.๕๖ เข้าใช้ห้องสมุดเพื่ออ่าน สิ่งพิมพ์ สิ่งพิมพ์ที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือหนังสือสารคดี ประกอบการเรียน รองลงมาคือวารสาร และหนังสือพิมพ์รายวัน.

๕. นักเรียนมีความเห็นว่าครู—อาจารย์ส่วนใหญ่ได้แนะนำหรือสั่งให้นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม แต่ครูบรรณารักษ์จัดกิจกรรมซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ชักชวนให้นักเรียนสนใจเข้าใช้ห้องสมุดน้อยมาก การจัดนิทรรศการจะเป็นกิจกรรมที่นักเรียนสนใจมากที่สุด ถ้าห้องสมุดจะจัดขึ้น.

๖. นักเรียนส่วนมากมีความเห็นว่าครุภัณฑ์ และสิ่งพิมพ์ ที่มีอยู่ในห้องสมุดมีความเหมาะสมและสนองความต้องการได้ก็พอสมควร และเห็นว่าครูบรรณารักษ์เอาใจใส่ช่วยเหลือ และเป็นกันเองกับนักเรียนก็พอใช้.

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนสนใจเข้าใช้ห้องสมุด

สาเหตุที่จะทำให้นักเรียนสนใจเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้:—

๑. ห้องสมุดมีบริการตอบคำถาม คือครูบรรณารักษ์มีความเป็นกันเองกับนักเรียนและยินดีช่วยเหลือแนะนำนักเรียนผู้มีปัญหาเกี่ยวกับการค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุด.

๒. ครูบรรณารักษ์เอาใจใส่ และเต็มใจช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี.

๓. ห้องสมุดจัดทำบัตรรายการ เพื่อสะดวกในการใช้.

๔. ห้องสมุดมีหนังสืออ่านประกอบ การเรียนวิชาต่าง ๆ และมีบรรยากาศดี.

๕. ครูบรรณารักษ์ จัดสอนวิธีใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน.

๖. ห้องสมุดมีหนังสือที่ครู—อาจารย์กำหนดหรือแนะนำให้อ่าน.

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนไม่สนใจเข้าใช้ห้องสมุด

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนไม่สนใจเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้:—

๑. ห้องสมุดมีหนังสือใหม่แต่ครูบรรณารักษ์ยังไม่นำออกบริการ ทำให้มีอ่านไม่ได้.

๒. การค้นหาหนังสือมักไม่ได้ตามที่ต้องการ.

๓. ครูบรรณารักษ์ไม่ให้ความสะดวกในการใช้หรือตอบคำถามบางประการเมื่อมีปัญหา.

๔. ห้องสมุดไม่มีหนังสืออ่านประกอบ การเรียนวิชาต่าง ๆ มากพอ.

การศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุด

๕๒๕

๕. ช่วงระยะเวลาที่ห้องสมุดเปิดให้บริการก่อนโรงเรียนเข้าและหลังโรงเรียนเลิกยังน้อยไป.

๖. ไม่ทราบดีถึงค้นหาหนังสือหรือเรื่องที่ต้องการ.

ความสนใจในการเลือกอ่าน

ก. หนังสือสารคดี

๑. นักเรียนชายสนใจอ่านหนังสือสารคดีหมวดวิทยาศาสตร์มากที่สุด รองลงมาได้แก่หนังสือความรู้ทั่วไป และหนังสือหมวดประวัติศาสตร์.

นักเรียนหญิงสนใจอ่านหนังสือสารคดีหมวดประวัติศาสตร์มากที่สุด รองลงมาได้แก่หนังสือเกี่ยวกับวรรณคดี และภาษา.

๒. หนังสือความรู้ทั่วไปที่นักเรียนชายและหญิงสนใจอ่านมากที่สุดคือ หนังสือความรู้รอบตัว.

๓. หนังสือหมวดปรัชญาที่นักเรียนชายและหญิงสนใจอ่านมากที่สุดคือ หนังสือที่แนะนำวิธีสร้างความสำเร็จแก่ตนเอง.

๔. หนังสือเกี่ยวกับศาสนา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ ชอบอ่านเรื่องของวิญญาน นรก สวรรค์ แต่นักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ ๓ - ๕ สนใจอ่านหนังสือประวัติ และหลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ มากที่สุด.

๕. หนังสือหมวดสังคมศาสตร์ที่นักเรียนทั้งชายและหญิงสนใจอ่านมากที่สุดคือเรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี.

๖. หนังสือประกอบการเรียนวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือภาษาฝรั่งเศส ที่นักเรียนทั้งชายและหญิงสนใจอ่านมากที่สุด คือหนังสือที่รวมหลักภาษาทุกอย่างไว้ในเล่มเดียวกัน.

๗. หนังสือหมวดวิทยาศาสตร์ที่นักเรียนชายและหญิงสนใจอ่านมากที่สุดคือหนังสือวิทยาศาสตร์ทั่วไป.

๘. หนังสือหมวดวิทยาศาสตร์ประยุกต์ นักเรียนชายสนใจอ่านเรื่องความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์ของตนมากที่สุด แต่หนังสือที่นักเรียนหญิงสนใจอ่านมากที่สุดคือเรื่องความรู้เกี่ยวกับการแพทย์ของตน.

๙. หนังสือเกี่ยวกับศิลปะและการบันเทิง นักเรียนชายสนใจอ่านหนังสือความรู้เรื่องกีฬามากที่สุด แต่นักเรียนหญิงสนใจอ่านหนังสือเกี่ยวกับการตกแต่งสถานที่.

๑๐. หนังสือวรรณคดีที่นักเรียนชายและหญิงสนใจอ่านมากที่สุดคือ วรรณคดีที่มีลักษณะการเขียนหลาย ๆ แบบรวมอยู่ในเล่มเดียวกัน คือมีทั้งความเรียง บทละคร และกวีนิพนธ์.

๑๑. หนังสือหมวดประวัติศาสตร์ที่นักเรียนชายและหญิงสนใจอ่านชีวประวัติบุคคลสำคัญมากที่สุด.

ข. วารสาร

๑. วารสารทางวิชาการที่นักเรียนชายและหญิงสนใจอ่านมากที่สุดคือ วารสารทางสังคมศึกษาและความรู้ทั่วไป นักเรียนชายสนใจอ่านวารสารวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มากรองลงมา ในขณะที่นักเรียนชอบวารสารเกี่ยวกับภาษา.

๒. วารสารเพื่อความบันเทิงที่นักเรียนชายและหญิงสนใจอ่านมากที่สุดคือวารสารประเภทที่มีสาระและความบันเทิงควบคู่กัน.

๓. วารสารทางวิชาการและกึ่งวิชาการที่นักเรียนชายและหญิงสนใจอ่านมากที่สุดเรียงตามลำดับ ๓ ฉบับ คือ ชัยพฤกษ์ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ และเท็กก้าหน้า.

วารสารห้องสมุด

๔. วารสารเพื่อความบันเทิงที่นักเรียนชายชอบอ่านมากที่สุดคือ กีฬารีวิว รองลงมา ๓ ฉบับคือ กีฬาสยาม ขงกอกวิเคอร์ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ สำหรับนักเรียนหญิงชอบอ่านขงกอกวิเคอร์มากที่สุด รองลงมาคือสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ตู๊กตา และ หนูเจ้า.

๕. เนื้อหาหรือเรื่องในวารสารที่นักเรียนชายและหญิงสนใจอ่านมากที่สุดคือ เรื่องสั้นจบในฉบับ รองลงมาคือเรื่องที่ให้ความรู้ นักเรียนชายสนใจอ่านเรื่องกีฬา มากเป็นอันดับสาม ในขณะที่นักเรียนหญิงสนใจอ่านรายการตอบปัญหา.

ค. หนังสือพิมพ์รายวัน

๑. หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่นักเรียนชายและหญิงสนใจอ่านมากที่สุดคือไทยรัฐ นักเรียนชายสนใจอ่านหนังสือพิมพ์ เกลนิวิล์ สยามรัฐ พิมพ์ไทย ประชาธิปไตยและชาวไทยมากรองลงมาตามลำดับ นักเรียนหญิงสนใจอ่านหนังสือพิมพ์สยามรัฐมากเป็นอันดับสอง หนังสือพิมพ์เกลนิวิล์ พิมพ์ไทย ประชาธิปไตยและชาวไทย ได้รับความสนใจอ่านจากนักเรียนหญิงตามลำดับจากมากมาหาน้อย ถ้าจำแนกตามระดับชั้น นักเรียนชั้นมัธยม

การศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุด

๕๒๑

ศึกษาคอนตัน (มศ. ๑-๓) ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชอบอ่านหนังสือพิมพ์สยามรัฐมากที่สุด.

๒. เนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันที่นักเรียนสนใจอ่านมากที่สุด คือข่าวในประเทศทั้งข่าวการเมืองและอาชญากรรม รองลงมาคือข่าวกีฬา ขาววิจารณ์ ขาวการศึกษา และข่าวในพระราชสำนัก ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ ได้รับความสนใจจากนักเรียนน้อยมาก นักเรียนชายสนใจอ่านข่าวกีฬา มากกว่านักเรียนหญิง และในทำนองเดียวกัน นักเรียนหญิงสนใจอ่านขาววิจารณ์ และข่าวสังคมมากกว่านักเรียนชาย.

ง. จุลสาร

นักเรียนร้อยละ ๕๓.๐๕ ไม่เคยอ่านจุลสาร นักเรียนที่ไม่เคยอ่านจุลสารส่วนมากคือร้อยละ ๖๕.๑๑ ไม่เคยอ่านเพราะไม่รู้จักจุลสาร นักเรียนที่เคยอ่านจุลสารสนใจอ่าน จุลสาร ที่ให้ความรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ การท่องเที่ยว และประวัติศาสตร์มากที่สุด รองลงมาคือเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัย.

จ. แผนที่

นักเรียนส่วนมากคือร้อยละ ๕๑.๕๔ สนใจดูแผนที่ทุกประเภทที่ใช้ประกอบการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ นักเรียนร้อยละ ๔๐.๐๐ สนใจดูแผนที่โลก นักเรียนที่สนใจดูแผนที่ทวีปมีร้อยละ ๔.๖๐ และนักเรียนที่สนใจดูแผนที่ประเทศไทยมีร้อยละ ๓.๔๒ ขนาดของแผนที่ที่นักเรียนส่วนมากไม่ได้คำนึงถึง นักเรียนสนใจดูแผนที่ ขนาดใดก็ได้ที่ถูกต้อง ชัดเจน และสะดวกในการใช้.

อภิปรายผล

๑. การที่นักเรียนส่วนมากมีความสนใจเข้าใช้ห้องสมุดค่อนข้างน้อย อาจเป็นเพราะนักเรียนเหล่านี้ไม่เคยเข้าใช้ห้องสมุดโรงเรียนเดิม ก่อนที่จะเข้าเรียนที่โรงเรียนยานนาวาเวชวิทยาคม^(๑) ซึ่งมีผลทำให้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีอัตราส่วนร้อยละของผู้ไม่เคยเข้าใช้ห้องสมุด และเคยเข้าใช้นาน ๆ ครั้ง สูงกว่านักเรียนชั้นอื่น ๆ^(๒) สำหรับการที่ครูบรรณารักษ์จัดกิจกรรมที่เป็นการประชาสัมพันธ์ชักจูงให้

(๑) ดูตาราง ๑๑ ในปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้

(๒) ดูตาราง ๖ ในปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้

นักเรียนสนใจ เข้าใช้ห้องสมุดน้อยครั้ง^(๓)
อาจจะเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนสนใจเข้าใช้ห้องสมุดค่อนข้างน้อย.

๒. การจัดทำบรรณการเป็นกิจกรรมที่นักเรียนสนใจมากที่สุด ถ้าห้องสมุดจะจัดขึ้นนั้นอาจเป็นเพราะนักเรียนไม่เคยเห็นการจัดกิจกรรมอย่างอื่น ๆ ของห้องสมุดมาก่อน หรือไม่ทราบว่ากิจกรรมอย่างอื่น ๆ เป็นอย่างไร.

๓. สาเหตุที่จะทำให้นักเรียนสนใจเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุดคือ การที่ห้องสมุดมีบริการตอบคำถาม ครูบรรณารักษ์มีความเป็นกันเองกับนักเรียน และยินดีช่วยเหลือ แนะนำ นักเรียน ผู้มีปัญหายุ่งยากกับการค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุดนั้น อาจเป็นเพราะปัจจุบันห้องสมุดยังไม่มีบัตรหนังสือสำหรับให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้ในการค้นหาหนังสือ นักเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการค้นหาหนังสือหรือเรื่องที่ต้องการไม่พบ ก็จะเห็นได้ว่านักเรียนจะสนใจ เข้าใช้ ห้องสมุด มากขึ้น ถ้าครูบรรณารักษ์จัดทำบริการและจัดสอนวิธีใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน.^(๔)

๔. สาเหตุที่ทำให้นักเรียนไม่สนใจเข้าใช้ห้องสมุดมาก คือห้องสมุดมีหนังสือใหม่แต่ครูบรรณารักษ์ยังไม่นำออกมาบริการยืมอ่านไม่ได้ การที่ครูบรรณารักษ์ไม่รีบดำเนินการนำหนังสือใหม่ออกบริการปล่อยทิ้งไว้จนนักเรียนหมด ความสนใจ ที่จะอ่านหนังสือเหล่านั้นเพราะความล้าสมัย หรือนักเรียนหาอ่านจากแหล่งอื่นแล้ว การที่นักเรียนค้นหาหนังสือมักไม่ได้ตามที่ต้องการ เป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนไม่สนใจ เข้าใช้ ห้องสมุด เป็น เพราะ ครู บรรณารักษ์ ไม่ได้ จัดปฐมนิเทศหรือสอนวิธีใช้ สมุดแก่นักเรียน นักเรียนจะได้หนังสือตามที่ต้องการก็มักจะต้องถามจากครูบรรณารักษ์ นักเรียนจึงต้องการขจัดปัญหาเรื่องการ ค้นหาหนังสือไม่ได้ ด้วยการให้ห้องสมุดมีบริการตอบคำถามซึ่ง เป็น สาเหตุ ที่จะ ทำให้นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุดกล่าวมาแล้ว.

๕. หนังสือเกี่ยวกับศาสนา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ ชอบอ่านเรื่องของวิญญูชน นรก สวรรค์ แต่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ - ๕ สนใจอ่านหนังสือประวัติ และ หลักธรรม ของ ศาสนา ต่าง ๆ

(๓) ดูตาราง ๑๕ ในปฏิญานพนธ์ฉบับนี้

(๔) ดูตาราง ๒๕ ในปฏิญานพนธ์ฉบับนี้

การศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุด

๕๒๕

มากที่สุด การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ
อายุมีความสัมพันธ์ กับระดับชั้น ซึ่งมีผลต่อ
เนื่องถึงด้านความคิดและเหตุผล กล่าวคือ
นักเรียนที่มีอายุน้อย ยัง คงสนใจ เรื่องการ
ผจญภัย ลึกลับ และเรื่องเพ้อฝัน แต่พอ
อายุมากขึ้นก็ มีความ สนใจเหมือนผู้ใหญ่
สนใจเรื่องราวที่เป็นจริง.

๖. หนังสือ หมวดวิทยาศาสตร์ประ-
ยุกต์ นักเรียนชายสนใจอ่านความรู้ทาง
วิศวกรรมศาสตร์ของตน แต่นักเรียน
หญิงสนใจอ่านความรู้เกี่ยวกับ การ แพทย์
ของตนมากที่สุด การที่เป็นเช่นนี้อาจ
เป็นไป ตามธรรมชาติ ของเด็กโดยทั่วไป
ที่ เด็กชายวัยนี้ จะสนใจ เรื่องต่าง ๆ ทาง
วิทยาศาสตร์ ที่เกี่ยวกับ ชีวิต ประจำวันของ
คน ส่วนเด็กหญิงจะสนใจเกี่ยวกับด้าน
ความงาม หนังสือความรู้เกี่ยวกับการ
แพทย์ ของตนจะ ช่วยให้ เข้าใจ วิธี รักษา
สุขภาพ ซึ่งเมื่อสุขภาพดีแล้วความสวย
งามก็จะตามมา นักเรียนหญิงจึงสนใจอ่าน
หนังสือประเภทนี้.

๗. หนังสือเกี่ยวกับศิลปะและการบันเทิง
นักเรียนชายสนใจเรื่องเกี่ยวกับกีฬา
มากที่สุด แต่นักเรียนหญิงสนใจอ่านเรื่อง
เกี่ยวกับการตกแต่งสถานที่ การตกแต่งนักเรียน
ชายชอบอ่านเรื่องกีฬา ก็เพราะ ว่านักเรียน

ชายระดับชั้น มัธยมศึกษา เป็น วัยที่มีพลัง
กำลังแข็งแรง สนใจเรื่องการออกกำลังกาย
ทั้งนั้นจึงสนใจเรื่องการออกกำลังกาย แต่
นักเรียนหญิงวัยนี้รักความสวยงาม การ
ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับ การตกแต่งสถานที่
ก็เป็นการแสดงออกของความสนใจด้านนี้
ประการหนึ่ง.

๘. วารสารเพื่อความบันเทิงที่นักเรียน
ชายชอบอ่านมากที่สุดคือ กีฬารีวิว รอง
ลงมา ๓ ฉบับคือ กีฬาสยาม ขงกอก
ริคเตอร์ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
สำหรับนักเรียน หญิงชอบ อ่านบางกอกก-
ริคเตอร์มากที่สุด รองลงมา คือ สยามรัฐ
สัปดาห์วิจารณ์ ตึกตาและหนูจ๋าจะเห็น
ได้ว่านักเรียนชายชอบอ่านวารสารที่มีเรื่อง
เกี่ยวกับการกีฬาทุกประเภทอยู่ในเล่มเกี่ยว
กันซึ่งก็เป็นไปตาม ธรรมชาติของเด็กชาย
วัยนี้ซึ่งชอบกีฬาไปข้างต้นแล้ว ประกอบ
กับปัจจุบันนี้ การกีฬาของประเทศไทย
กำลังอยู่ในระยะที่ฟื้นตัว บางกอกก-
ริคเตอร์ เป็นวารสารที่นักเรียนหญิง ชอบอ่านมากที่สุด
และนักเรียนชายชอบอ่านเป็นอันดับสาม
นั้น เป็นวารสารที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับ
ความสนใจของคนวัยหนุ่มสาว จัดพิมพ์
ค่อนข้างประณีต ภาพประกอบสวยงาม
สำหรับ สยามรัฐสัปดาห์ วิจารณ์ที่นักเรียน

หญิงชอบอ่าน เป็น อันดัยสอง และ นักเรียนชายชอบอ่านเป็น อันดัยสั้น แลกงให้เห็นว่านักเรียน ทั้งชาย และหญิง สนใจวารสารที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิงด้วย การที่นักเรียนหญิงชอบวารสารทุกทาและหนูจำซึ่งเป็นวารสารการ์ตูนอยู่ในอันดัยสามและสั้น อาจเป็นเพราะว่าวารสารทั้งสองฉบับนี้มีภาพการ์ตูน ซึ่งอ่านแล้ว ทำให้เกิดอารมณ์ขัน เป็นการผ่อนคลายความเครียดจากการเรียน และการอ่านก็ไม่ต้องใช้เวลามาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ความคิดเห็น บางประการ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาดังต่อไปนี้ :-

ข้อเสนอแนะต่อกรมวิสามัญศึกษา

ในการ ปรับปรุงหลักสูตร ชั้นมัธยมศึกษา ควรบรรจุวิชาการใช้ห้องสมุดไว้ในหลักสูตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ด้วย โดยให้มีเวลาเรียนสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง จะทำให้นักเรียน รู้จักใช้ห้องสมุด ได้อย่างถูกต้อง สามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างรวดเร็ว ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการ ค้นหาหนังสือ หรือเรื่อง ที่ต้องการไม่พบ ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า เป็น

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนไม่สนใจเข้าใช้ห้องสมุด เมื่อนักเรียนสามารถใช้ห้องสมุดด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ แล้ว จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาชั้นสูงต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

โรงเรียน

๑. ควรให้ครูบรรณารักษ์มีชั่วโมงสอนน้อยที่สุด หรือถ้าเป็นไปได้ควรให้ครูบรรณารักษ์เป็นอิสระ จากการสอน หรือสอนเฉพาะวิชาทักษะในการใช้ห้องสมุด เพื่อ บรรณารักษ์จะได้ใช้เวลาทั้งหมด ทำเนิงานห้องสมุดได้เต็มที่ เช่น จัดทำบัตรหนังสือ กิจกรรมซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ และชักจูงให้นักเรียนสนใจเข้าใช้ห้องสมุด มีเวลาและกำลังใจช่วยเหลือและบริการ นักเรียน ที่เข้าใช้ ห้องสมุดได้เต็มที่

๒. แบ่งเงินบำรุงการศึกษาให้มีจำนวนมากพอที่บรรณารักษ์ จะจัดซื้อสิ่งพิมพ์ให้มีปริมาณเพียงพอ กับจำนวนนักเรียน พร้อมทั้งสามารถตกแต่งห้องสมุดให้มีบรรยากาศดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้นักเรียนสนใจเข้าใช้ห้องสมุดมากขึ้น

การศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุด

๕๓๑

๓. สนับสนุนให้บรรณารักษ์เข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนา ถ้ามีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในด้านวิชาการ และการบริหารงานห้องสมุด.

ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์

๑. บรรณารักษ์ ควรแสดง ความยินดี และเต็มใจช่วยเหลือ แนะนำนักเรียนผู้เข้ามาถามปัญหา เกี่ยวกับการ ค้นคว้า หาความรู้ จากหนังสือในห้องสมุด และพยายามเป็นกันเองกับนักเรียน.

๒. ควร ศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุด และความสนใจในการเลือกอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ตอนต้นและตอนปลาย.

๓. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสนใจในการใช้ ห้องสมุด และความสนใจในการเลือกอ่านของ นักเรียน มัธยมศึกษา สวสสามัญกับสายอาชีพ.

ประวัติย่อของผู้เขียน

ชื่อ นายวิชัย รักภูศล.

วันเกิด ๑๕ กรกฎาคม ๒๔๘๗.

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร.

การศึกษา มัธยมศึกษา.

โรงเรียนเมืองสมุทรสาคร (ม. ๑-๓).

โรงเรียนส่งเสริมพัฒนศึกษา (ม. ๔-๖).

เตรียมอุดมศึกษา.

โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย (ท.ว.๒)

ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ).

วิทยาลัยวิชาการ ศึกษา บางแสน (๒๕๑๐).

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.).

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร (๒๕๑๔).

การทำงาน ครูโรงเรียนยวนนาเวศวิทยา-

คม อ. ยานนาวา นครหลวง
กรุงเทพธนบุรี.

A STUDY OF THE PUPILS' INTEREST AND THE USE OF THE LIBRARY MATERIALS OF YANNAWES WITTAYAKOM SCHOOL, BANGKOK, IN ACADEMIC YEAR 1971

Wichai Rakkusol*

The purpose of this research was to study the pupils' interest in the use of the school library, the factors which encourage or discourage the use of the library, and reading interest of the pupils of Yannawes Wittayakom School, Bangkok, in academic year 1971. 1000 questionnaires were sent of which 935 were adequate.

The findings of the study were as follows: The pupils' interest in the use of the library was rather low, for 69.72% of them had rarely used the library. The most important factor which make the pupils pay their attentions to the use the library was the reference service. Slow process of new acquisitions were answered to discourage the pupils' interest. For the pupils' interest in selecting the materials to read, it was found out that among non-fiction books the boys liked to read science books most, while the girls chose history. Both boys and girls

preferred to read social studies and general knowledge journals most. The favorite academic and semi-academic journals which the boys and the girls liked to read were Chaiyapruk, Chaiyapruk Wittayasart, and The Child Progress. The boys' favorite recreational journals were Sports Review, Siam Sports, Bangkok Readers, and Siam Rath Weekly. The girls liked to read Bangkok Readers, Siam Rath Weekly, Tookata (Comics) and Nooja (Comics) respectively. The M.S. 1-3 pupils' favorite newspaper was Thai Rath, while the M.S. 4-5 pupils preferred to read Siam Rath most. About 53% of the pupils had never read pamphlets, 66.11% of the pupils never read because they had not known them before. Those who had read liked to read the pamphlets on travel and history. Most of the pupils liked to read all kinds and sizes of maps which they have to study in Geography.

* This article is an abstract of the thesis which Mr. Wichai Rakkusol presented in partial fulfillment of the requirements for the Master of Education Degree, the College of Education, August 29, 1972.

เทคนิคการจัดหมู่หนังสือ

ลมูล รัตตากร^(๑)

สำหรับ เรื่องเทคนิค ของการจัดหมู่หนังสือ ในที่นี้ จะขอเขียนเฉพาะ เทคนิคการจัดหมู่หนังสือแต่เพียงอย่างเดียว และก่อนอื่นจะขอท้าวความถึง เรื่องต่อไปนี้เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเป็นพื้นฐาน และทบทวนความเข้าใจในเรื่องของการจัดหมู่หนังสือก่อนคือ :-

๑. การจัดหมู่หนังสือคืออะไร การจัดหมู่หนังสือ หมายถึง การจัดหนังสือซึ่งมีเนื้อเรื่องอย่างเดียวกัน หรือแบบการประพันธ์อย่างเดียวกันไว้ด้วยกัน สำหรับประเด็นแรกยกตัวอย่างเช่น หนังสือเรื่องอะพอลโล ๑๒ ไม่ว่าใครจะเป็นคนเขียน และไม่ว่าจะเขียนเป็นภาษาใด ก็อย่างไร การจัดหมู่หนังสือ เหล่านี้จะต้องมีเลขหมู่อย่างเดียวกันทั้งสิ้น ส่วนในประเด็นที่สองในแง่ของ แบบการ ประพันธ์ อย่างเดียวกัน ยกตัวอย่าง เช่นหนังสือ วรรณคดี ประเลทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ของไทยไม่ว่าใครจะเป็นผู้เขียนก็จัดหมู่ไว้ในเลขหมู่อย่างเดียวกัน เป็นต้น.

๒. ห้องสมุดควรจัดหมู่หนังสือหรือไม่ ห้องสมุดที่มีหนังสือน้อย และมีเจ้าหน้าที่เพียงคนเดียว อาจจะมีปัญหาถามตนเองอยู่บ่อย ๆ ว่า เราจะจัดหมู่หนังสือดีหรือไม่ หรือปล่อยเอาไว้แบบนี้ คำตอบก็ควรจะตอบว่า ควรจัด เพราะเหตุผลโดยย่อและสำคัญก็คือ สะดวกทั้งผู้ให้บริการคือ บรรณารักษ์ และสะดวกทั้งผู้ใช้บริการคือ ผู้ใช้ห้องสมุด สิ่งใดก็ตามที่จัดโดยถูกต้อง และมีระเบียบย่อม “หยิบง่าย หายก็รู้ คุ้มกันมาก” ถ้ามีปัญหาของผู้ใช้ห้องสมุดแย้งว่า “แต่ก่อนบรรณารักษ์ไม่จัดหมู่หนังสือก็หาหนังสือเจอ พอจัดหมู่เข้าแล้วไม่รู้หนังสืออะไร อยู่ตรงไหน หยิบไม่ถูกเลย” ถ้าเป็นเช่นนั้น บรรณารักษ์ ก็ควรแก้ไขโดยการให้ความรู้ไว้ด้วยว่า จะหยิบหนังสือที่เราอุตส่าห์ จัดหมู่ไว้ แล้วนั้นอย่างไรจึงจะสะดวกและรวดเร็วสมควรมุ่งหมาย วิธีให้ความรู้ดังกล่าวอาจทำเป็น

(๑) น.ส. ลมูล รัตตากร ป.ม., อส.บ., M.A. in Library Science บรรณารักษ์วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน.

กลุ่มหรือให้ความรู้เป็นรายบุคคลก็ได้ ทั้งนี้
มีเขียนไว้ในหนังสือเกี่ยวกับบรรณารักษ-
ศาสตร์หลายเล่ม ได้โปรดศึกษาค้นคว้าอ่าน
ด้วยสำหรับห้องสมุดโรงเรียนนั้น บทความทาง
สมาคมฯ ได้จัดทำหนังสือขึ้นเล่มหนึ่งชื่อ
วิธีสอนให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุด ซึ่ง
บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนจะใช้ในการ
แก้ปัญหาข้อนี้ได้เป็นอย่างดี.

๓. การตกลงใจเลือกกระบวนกรการจัดหมู่
หนังสือสำหรับ แต่ละห้องสมุด จะเห็นได้ว่า
มีระบบ การจัดหมู่ มากมาย หลายประเภท
แต่ละประเภทย่อมเหมาะสม กับแต่ละประ-
เภทของห้องสมุดไป ก่อนตกลงใจควร
ได้พิจารณาให้ถ่องแท้เสียก่อน เพราะการ
ที่เราจัดหมู่หนังสือ ด้วยระบบหนึ่งไปแล้ว
และภายหลัง จะมาเปลี่ยนเป็นอีกระบบหนึ่ง
นั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยากมาก นอกจากนั้น
ควรจะได้ใคร่ครวญถึงด้านอื่น ๆ ประกอบ
ด้วย เช่น ถ้าระบบการจัดหมู่ที่ใช้ในห้อง
สมุดของเราเป็นระบบใดที่ใช้อยู่ใน
ประเทศไทย หากเกิดปัญหาติดขัดขึ้นมา
จะหันหน้าไปพึ่งใครก็คงจะยากเพราะไม่มี
ใครรู้เรื่องระบบนั้นเลยนอกจากตัวของเรา
คนเดียวเช่นนั้นเป็นต้น อีกประการหนึ่งเมื่อ
เลือกกระบวนใดแล้วนั้น ควรจะแน่ใจว่ามีหนังสือ
คู่มือในการจัดหมู่อยู่ในประเทศของเรา

หรือพอจะสั่งซื้อได้ไม่ยากนัก และถ้ายัง
ระบบมีคู่มือพิมพ์หลายครั้ง แต่ละครั้งแก้ไข
ไปต่าง ๆ นานา ถ้าเราจะยึดระบบพิมพ์
ที่เก่าได้เป็นหลักยึดไว้ให้มั่น เพราะการ
ตามแก้ไขหมอนั้นบางทีเราจะไม่มีการลงพอ
จะทำให้เหมือนกัน ทั้ง ๆ ที่อยากจะให้ทันสมัย
อยู่เสมอตตามอัณยาศัย.

๔. คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นบรรณา-
รักษ์ทำหน้าที่จัดหมู่หนังสือ นอกจากคุณ
สมบัติธรรมดาที่บรรณารักษ์ทั่วไปควรมี
แล้ว บรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่นี้ควรจะมี
หรือพยายามสร้างคุณสมบัติต่อไปนี้ไว้ด้วย
คือ :-

๔.๑ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่
พอที่จะรู้ว่าเนื้อหาเช่นนี้จะอยู่ในหมวดวิชา
ใด มีคะแนนเมื่อจัดเสร็จเรื่องไป อยู่กับคนละ
หมวดวิชา ผู้ใช้จะไม่ได้รับความสะดวก
ในการใช้เท่าที่ควร.

๔.๒ มีความรู้เรื่อง ระบบการจัด
หมู่ที่กำลังใช้อยู่อย่างถ่องแท้และมีวิจรรณญาณ
ว่าควรจัดให้ละเอียดแค่ไหนเพียงใด โดย
ยึดหลักกันว่าเราจะจัดเพื่อผู้ใช้ห้องสมุดจะ
ได้ใช้ประโยชน์ให้ได้ดี ไม่ใช่จัดแล้วเกิด
หลงใหลในตัวเลข หรือสัญลักษณ์ของ
ระบบการจัดหมู่นั้น ใช้ตัวเลขเสียยาว

เทคนิคการจัดหมู่หนังสือ

๕๓๕

เหยียดด้วยความปลอดภัยในใจแต่ผู้ใช้ห้องสมุดหรือแม้แต่คนเขียนสันหนังสือหรือคนจัดหนังสือเข้าชั้น กลับพากัน ระอาใจกันไป ตาม ๆ กัน.

๔.๓ มีความละเอียดและประณีต ในการจัดหมู่หนังสือ จะจัดโดยผู้เพียงผู้เดียวแล้วให้เลขหมู่ไปนั้นเกิดความผิดพลาดได้ง่ายและถ้าผิดขึ้นมาแล้วจะต้องตามแก้กันหลายแห่งคือ บัตรรายการทั้งชุด สันหนังสือ บัตรยืม ของบัตรยืม เหล่านั้นเป็นต้นดังนั้นจึงควร “กนไว้ดีกว่าแก้”.

๔.๔ มีความตรงจำคิเป็นพิเศษ ในการจัดหมู่หนังสือนั้นตามหลักคิว่า เมื่อมีหนังสือใหม่เข้ามาในห้องสมุด จะต้องสำรวจดูเสียก่อนว่า เกิมมีแล้ว หรือยังและได้ตกลงใจให้เลขหมู่ใดเอาไว้แล้ว แต่ถ้าไม่ใช้ความจำช่วยบ้าง แล้วจะต้องสำรวจกันทุก ๆ เล่ม และทุก ๆ ครั้งที่มีหนังสือใหม่ งานก็ควรจะดำเนินได้ช้ามาก.

ในเรื่องเทคนิค ของการ จัดหมู่หนังสือ นั้น จะขอเขียนในแง่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ดังต่อไปนี้คือ :-

๑. บรรณารักษ์ ต้องพยายาม คึกษา และจดจำหมวดหมู่ใหญ่ ๆ ตามแผนการ จัดหมู่ซึ่งห้องสมุดของตนใช้อยู่ให้ได้ ระบบ

การจัดหมู่แต่ละระบบก็มีวิธีการ และวิธี ทำเฉพาะระบบไป จึงควรทำความเข้าใจกับระบบนั้น ๆ ให้แน่ใจ ก่อนลงมือ จัดหมู่ ถ้ามีศัพท์เฉพาะใด ๆ ที่สำคัญ และจะเป็นอุปสรรคในการ หาเลขหมู่ ก็ควรจะ เรียนรู้ หรือได้ถามให้แน่ใจ เสียก่อน ที่ระลงมือจัดหมู่อย่างจริงจัง บรรณารักษ์คนใดที่ทำไว้ งานคานัน คือก จาก บรรณารักษ์เก่า ที่ทำไว้ แล้วยังจะต้องระวังเรื่องน ให้จงหนัก ควรจะได้ศึกษา นโยบาย และการ คัดสันใจของ บรรณารักษ์คนเก่าให้แน่ใจเสียก่อน นอก จากนั้นเวลาน การย้ายที่ทำงาน ก็จะเป็น ปัญหาอีกประการหนึ่ง ถ้าห้องสมุดที่ ทำอยู่เดิมใช้ระบบการจัดหมู่อย่างหนึ่ง และในที่ทำงานใหม่ใช้ระบบการจัดหมู่อีกระบบหนึ่งเช่นนั้น การศึกษาและจดจำเลขหมู่ใหญ่ ๆ ตลอดจน ผลงาน ของผู้ที่ จัดหมู่ไว้ก่อนแล้ว ใน ห้องสมุดนั้นยังมีความ จำเป็น ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อบ ให้ หนังสืออน มีเนื้อเรื่อง อย่างเดียวกัน แต่ขอเข้าห้องสมุดคนละครั้ง กลับไปอยู่คนละชั้นในห้องสมุด.

๒. เมื่อได้หนังสือ มาเข้าห้องสมุดจะ โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ก็สุด แท้แต่จะเป็นไป จะต้องตรวจดูเสียก่อนว่า หนังสือเล่มนั้น ห้องสมุดเคยมีมาก่อนแล้วหรือไม่ เพราะ การดำเนินการในเรื่องของการจัดหมู่หนังสือ

สื่อที่เคยมี มาแล้วในห้องสมุดก็ที่ยังไม่เคยมีมาก่อนนั้นผลกนมาก ถ้าบรรณารักษ์คนใดมีหนังสือไม่มากนักและคิดว่าจำได้ก็จะช่วยประหยัดเวลาการตรวจจึงกล่าวไปมาก ถ้ายังไม่แน่ใจก็ควรจะต้องปฏิบัติไปตามทฤษฎี จะปลอดภัย และแน่นอนกว่ามาก.

๓. แยกหนังสือที่ได้ออกเป็นหมวดหมู่ใหญ่ ๆ โดยพิจารณาจากเนื้อเรื่องแต่เพียงคร่าว ๆ ก่อน นี่เป็นเรื่องทั่วกันตามทฤษฎี แต่ห้องสมุดโดยทั่วไปนั้น โดยมากแต่ละครั้งเราก็ได้หนังสือมาไม่มากนัก สมมติว่าได้มาเพียงห้าเล่มสี่เล่ม ข้อปฏิบัติข้อนี้ก็เป็นอันยกเลิกไปได้ ยกเว้นเสียแต่ว่า มีหนังสือมากพอ ควรแบ่งเป็นหมวดหมู่ใหญ่ ๆ เสียก่อนว่าเป็น วิทยาศาสตร์ทั่วไป การวิทยาศาสตร์ หรือ ชีววิทยา ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาได้มาก.

๔. หนังสือในห้องสมุดมีอยู่นั้น ถ้ามีซ้ำ ๆ กันมากเกินต้องการควรจัดแบ่งเอาไว้เป็นพวกหนึ่งต่างหาก เพื่อนำไปแลกเปลี่ยน หรือแบ่งให้ห้องสมุดอื่น ๆ บ้างยกเว้นแต่ถ้าจำเป็นจะต้องเก็บไว้ทั้งหมดเพราะตรงกับวิชาที่มีการเรียนการสอนอยู่ในสถานนั้น มิฉะนั้นจะเปลืองเวลาและอุปกรณ์ต่าง ๆ มากโดยใช่เหตุ.

๕. พิจารณาเนื้อเรื่อง ของหนังสือแต่ละเล่มโดยละเอียด แล้วใช้หนังสือแผนการจัดหมู่ระบบที่ใช้อยู่ในห้องสมุดนั้น ๆ เป็นเครื่องช่วย ในการหาเลขหมู่ที่ละเอียดลงไป บรรณารักษ์ที่ทำงานมานาน ๆ มักจะจำเลขหมู่หนังสือต่าง ๆ ได้ แต่ไม่สนับสนุนให้จำในคอน จิตหมู่อย่างละเอียด เพราะโอกาสที่จะผิดพลาดมีได้มาก ส่วนหลักในการ พิจารณาว่า จะจัดหนังสือใดไว้ในเลขหมู่ใดนั้น ควรจะ พิจารณาให้ถ่วงนัยตั้งแต่ชื่อเรื่อง สารบัญ คำนำ ตลอดจนเนื้อเรื่อง และอื่น ๆ จนเป็นที่ แน่ใจแล้วจึงตกลงใจ ใช้เลขหมู่นั้น ประจำหนังสือนั้น ๆ ในเรื่องของการพิจารณาเพื่อให้เลขหมู่นั้นยังมีหลักในการ พิจารณาหนังสือที่เป็นชุดหนังสือแปล หนังสือคู่มือและอื่น ๆ อีก ซึ่งแต่ละประเภทก็มีหลักในการจัดแต่ละประเภทไป.

๖. เมื่อได้เลขหมู่มาแล้ว จะนำไปใช้ ในที่ต่อไปนี้เป็นข้อ :-

๖.๑ มุมซ้ายบนของบัตรรายการทุกบัตรในชุด.

๖.๒ บนสันหนังสือหรือปกหนังสือ.

๖.๓ ในเล่มหนังสือ.

๖.๓.๔ บนบัตรยืม.

๖.๓.๑ ด้านหลังของหน้า

๖.๔ ในสมุดทะเบียน.

ปกใน.

ในทางตรงกันข้าม หากมีเหตุ

๖.๓.๒ หน้าดับเฉพาะ
ของห้องสมุดนั้น.

ผลบางประการ ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงเลข
หมู่หนึ่งเลขหมู่ใดที่รักไว้ ก็ติดตามไปยัง

๖.๓.๓ บนของบัตรยืม.

ที่ต่าง ๆ กันแล้วข้างคนจนครบด้วย.

ร้านแข่งฮง

๑๗๖ ถนนเจริญกรุง สะพานเหล็กบน นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี

๑. รับทำปกหนังสือ เย็บเล่มวารสาร, จุลสาร และหนังสือพิมพ์.
๒. จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์, วัสดุภัณฑ์ และเครื่องประดับเฟอร์นิเจอร์ทองสัมฤทธิ์ทุกชนิด ทั้งของที่ทำในประเทศ และ จากต่างประเทศ.
๓. รับซื้อขายและแลกเปลี่ยนหนังสือเก่าและหายากทุกชนิด.

โดยราคาย่อมเยา เป็นกันเอง มีมือประณีต บริการรวดเร็วเสมอ

สนใจ โปรดติดต่อ ผู้จัดการ ร้านแข่งฮง โทร. ๒๒๕๗๗๓

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ “จดหมายเหตุ” ของยุโรปและอเมริกา

สมุล รัตนากร^(๑)

จดหมายเหตุ (archives) หมายถึง เอกสารสำคัญหรือที่เกี่ยวข้องเอกสารสำคัญ คำนี้มาจากภาษากรีกว่า Archeion (ที่ทำการของรัฐบาล) เติมที่หมายถึงเอกสารสำคัญของหน่วยราชการต่าง ๆ (Public archive) ภายหลังหมายความว่ารวมไปถึงเอกสารสำคัญของสถาบันต่าง ๆ (Institutional archives) และเอกสารของวงการธุรกิจต่าง ๆ (Business archives) ตลอดจนเอกสารสำคัญของวงศ์ตระกูลและของแต่ละบุคคล (Family and personal—archives) คำนี้ยังหมายถึงสถานที่เก็บเอกสารสำคัญถึงกล่าวด้วย ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับ archives เรียกว่า archivist.

จดหมายเหตุจะรวบรวมเอกสารสำคัญทั้งทางด้านการเมืองสังคม เศรษฐศาสตร์ และพัฒนาการทางเทคนิคในอดีต ซึ่งเป็นรากฐานให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ปัจจุบันได้ จดหมายเหตุ นั้นมีมานานแล้ว

แต่เดิมนั้นมีความหมายแต่เพียงว่าเป็นเอกสารสำคัญที่หาได้ยากและน่าสนใจเป็นพิเศษเท่านั้น แต่ความจริงนั้นเอกสารเกี่ยวกับ The War Production Board of World War II ก็เป็น จดหมายเหตุ เช่นเดียวกับเรื่องราวที่จารึกลงในแผ่นหนังเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์อังกฤษในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๓ เหมือนกัน.

Archives ที่สำคัญมากที่สุดก็ให้แก่ public archives ซึ่งใน ส.ร.อ. นั้นได้รวบรวมเอาเอกสารสำคัญของรัฐบาลกลางของรัฐ ของท้องถิ่นและของเขตการปกครองต่างๆ ไว้อย่างครบถ้วน บรรณารักษ์มักจะเรียกว่า “Government documents” (สิ่งพิมพ์ของรัฐบาล) แต่สิ่งพิมพ์ของรัฐบาลเหล่านั้นเมื่อใดที่นำออกสู่ประชาชนเมื่อนั้นก็ไม่เป็น archives อีกต่อไป การเก็บเอกสารโดยหน่วยงานนั้นหรือวงงานที่เกี่ยวข้อง เราก็มองว่าเป็นเอกสารสำคัญ

(๑) น.ส. สมุล รัตนากร ป.บ., กศ.บ., M.A. in Library Science บรรณารักษ์ห้องสมุดวิทยาลัยทางการศึกษา ปทุมวัน เรียบเรียงจาก “Archives” in *Collier's Encyclopedia*, v. 2, pp. 186-188, P.F. Collier & Son Corporation, New York, 1959.

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ “จดหมายเหตุ”

๕๓๕

ของหน่วยงานแห่งนั้นได้ แต่บางทีถ้านำเอาส่วนของเอกสารเหล่านั้นไปตีพิมพ์ออกเผยแพร่สู่ประชาชนก็มีค่าเพียงสิ่งพิมพ์รัฐบาลเท่านั้น หากได้เป็น archives ไม่ควรจะทำให้ความเข้าใจให้แจ่มชัดเกี่ยวกับคำสองคำคือ archives และ historical manuscripts เอกสารที่เป็นเพียงการรวบรวมกิจกรรมบางอย่างของวงศ์ตระกูลหรือบุคคลมากกว่าที่จะแสดงให้เห็นถึงสาเหตุของพฤติกรรมนั้น ๆ ของส่วนรวมหรือธุรกิจของเอกชนใดๆ เราก็เรียกเพียงว่าเป็น historical manuscripts เท่านั้น.

พัฒนาการของ จดหมายเหตุ ในยุโรป

การเก็บรักษา จดหมายเหตุ นั้นเดิมเป็นเรื่องของชนชั้นผู้นำทางการบริหารมากกว่าจะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาหรือคนทั่วไป ดังนั้นตามเมืองใหญ่ ๆ แลบบูเฟรคัสและไทกริส (The Euphrates and Tigris valley) จึงมีการเก็บเอกสารกันอย่างแพร่หลาย แผ่นอิฐจารึกเรื่องของทางราชการกฎหมายพิพากษาคดีสินและการตกลงกันระหว่างบุคคล เป็นต้น ในกรีกและโรม ผู้พิพากษาคดีสินความทั้งหลายพากันเก็บรวบรวมเอกสารสำคัญต่าง ๆ ไว้ซึ่งทำให้

การปกครองแบบคณาธิปไตยของโรมและอาณาจักร Byzantine สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ไบซันไทน์อภิศกทั้งหลายก็ดำเนินรอยตามบ้างด้วยการเก็บเอกสารสำคัญเกี่ยวกับองค์พระมหากษัตริย์ ในขณะที่การปกครองของยุโรปตอนนั้นเป็นแบบลัทธิเจ้าผู้ครองนครนั้น การเก็บเอกสารสำคัญในส่วนอื่น ๆ ของยุโรปเป็นเรื่องที่ล้มเหลวกันไปหมด มีการพิมพ์ครั้งแรกในอาณาจักร The Hohenstaufen-Anjou ในอิตาลีตอนใต้และเมืองต่าง ๆ ทางตอนเหนือของประเทศของยุโรปทางตะวันตกและยุโรปตอนกลาง หน่วยงานแต่ละแห่งจะคงเก็บเอกสารสำคัญของตนเองขึ้น อย่างไรก็ตามในขณะที่รัฐบุรุษ ทางส่วนนี้ของยุโรปเล็งเห็นถึงความสำคัญของ จดหมายเหตุ ทางสเปน ออสเตรียและประเทศอื่น ๆ บางประเทศได้รวบรวมเอกสารสำคัญของหน่วยงานต่าง ๆ มารวมไว้เป็นแห่งหนึ่งต่างหาก เช่นที่ The Genenal Archives of Simancas ใน สเปน ซึ่งสร้างใน ค.ศ. ๑๕๔๓ และ The Archives of D. Casty, states and Court ใน เวียนนา ซึ่งสร้างขึ้นใน ค.ศ. ๑๖๔๕.

ความคิดในการมีสถานที่ที่จะจัดเก็บเอกสารสำคัญชนิคมบูรณ์แบบได้ค้นคว้า

ขึ้นในระหว่างการปฏิรูปในฝรั่งเศสในตอน
ที่ฝรั่งเศสได้สร้าง National Archives
(Archives nationales) ขึ้นเพื่อเป็นที่เก็บ
เอกสารของรัฐบาลทั้งในอดีตและปัจจุบัน
ภายหลังได้มีการสร้างสถานที่เก็บเอกสาร
สำคัญของแต่ละท้องถิ่นในหน่วยงานของ
ท้องถิ่นนั้น ๆ ทั่วๆ ไป ที่เรียกว่า Archives
departementales และผลเนื่องจากการปฏิวัติ
ในฝรั่งเศสอีกเช่นกันที่ยอมให้ประชาชน
เข้าชมเอกสารสำคัญของรัฐบาลได้ ซึ่ง
เป็นการ แสดงถึงความจริงใน ข้อที่ว่า
จดหมายเหตุเหล่านั้นเป็นสมบัติของประ
ชาชน ซึ่งมีสิทธิตามกฎหมาย และเป็น
ประวัติศาสตร์ ของอดีตซึ่งพวกเขาได้
ขบถกันรักษาไว้ ในขณะที่ จดหมายเหตุ
ปรารภนาที่จะเป็นอนุสรณ์ของชาติที่
นักประวัติศาสตร์ก็ปรารภนาที่เข้าไป
ค้นคว้าหาความรู้ จากเอกสารเหล่านั้น
รัฐต่าง ๆ ในยุโรปยิ่งเจริญขึ้นเพียงใดก็ยัง
จำเป็นจะต้องจัดบริการของ จดหมายเหตุ
ให้แพร่หลายแก่คนทั่วไปด้วย ซึ่งการจั
ดก็กล่าวจำเป็นจะต้องศึกษาถึงความ
เหมาะสมของแต่ละประเทศซึ่งประกอบไป
ด้วยหน้าที่ดังกล่าวคือ:-

๑. เป็นหน่วยงานของ The national
archives (หอจดหมายเหตุแห่งชาติ) ที่จะ

ต้องดูแลรักษา จดหมายเหตุ ของรัฐบาล
กลาง

๒. จัดหาที่เก็บ จดหมายเหตุ เพื่อเก็บ
บันทึกซึ่งอยู่ในระดับกลางของรัฐบาล แล

๓. ที่เก็บเอกสารของท้องถิ่นจะตั้ง
อยู่ในความดูแลและให้คำปรึกษาของฝ่าย
บริหารของ The national archives
(หอจดหมายเหตุแห่งชาติ).

ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปนั้นมีข้อเสีย
มากในการจัด จดหมายเหตุ และการ
เอกสารสำคัญที่มีคุณค่า เช่นเอกสาร
สำคัญของรัฐบาลอังกฤษ นับว่ามีค่า
สำหรับสหรัฐอเมริกาใน Colonial period
ก็มีการให้ชาวอเมริกันและชนชาติอื่น ๆ
สนใจใฝ่ค้นคว้าหาความรู้ ณ The Public
Record Office ในลอนดอน สำหรับฝรั่งเศส
เนเธอร์แลนด์และเบลเยียมนั้น นอกจาก
มีที่เก็บเอกสารสำคัญอย่างดีแล้ว ยังมี
จดหมายเหตุ ในสาขาต่างจังหวัดอีกหลาย
แห่งซึ่งดำเนินงานและให้บริการเป็นอย่างดี
ก็เช่นกัน หอจดหมายเหตุในอิตาลีถ้า
อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ส่วนในสเปน
ก็มีการดำเนินงานยังไม่ดีนัก ที่สวีเดน
นอร์เวย์ เดนมาร์กและฟินแลนด์นั้น มี
จดหมายเหตุแห่งชาติ อยู่ที่เมืองหลวง

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ “จดหมายเหตุ”

๕๔๑

แต่ละแห่งยังมีสาขาอยู่ที่เมืองอื่น ๆ อีกด้วย ที่สวิสเซอร์แลนด์ ออสเตรียและเยอรมันนั้น กิจกรรมงานจดหมายเหตุอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง ในยุโรปตะวันออกนั้น ผลของสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทำให้เกิดความเสียหายแก่เอกสารสำคัญทั้งหลายเป็นอันมาก ในรัสเซียและประเทศอื่น ๆ หลังมานเหล็กนั้นใช้ archives เป็นเครื่องหมายในทางการเมืองอย่างเต็มที่ The Secret Archives of the Vatican เริ่มมีชื่อเสียงมากใน ค.ศ. ๑๘๘๑ ซึ่งเป็นปีที่สันตปาปาเลโอที่ ๑๓ ยอมให้นักศึกษาเข้าไปค้นคว้าหาความรู้ เมื่อถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ คนในเยอรมัน เนเธอร์แลนด์ สวิสเซอร์แลนด์และเบลเยียม เริ่มมีความสนใจใน business archives ซึ่งบริษัทการค้าและกลุ่มชนอื่น ๆ เป็นผู้ตั้งขึ้นสำหรับ archives ของตระกูลของแต่ละบุคคลนั้นมีแพร่หลายใน เยอรมัน อังกฤษ และออสเตรียมากกว่าตอน.

Archives ในสหรัฐอเมริกา

เนื่องจากสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศเกิดใหม่เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ดังนั้นแม้มาถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ แล้วก็ตามกิจกรรม archives ในสหรัฐอเมริกาก็

ไม่สู้มีชื่อเสียงเท่าใดนัก จนกระทั่งเมื่อ The American Historical Association และ The Carnegie Institution of Washington ร่วมกันช่วยกันให้ทางรัฐบาลจัดตั้ง หอจดหมายเหตุแห่งชาติขึ้นโดยมี J. Franklin Jameson และ Waldo G. Leland เป็นผู้นำกลุ่ม ภายหลังจึงมีกฎหมายว่าด้วยเรื่อง archives ขึ้นในวันที่ ๓ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๒๖ และในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๓๓ ก็ตั้ง archives ขึ้นที่ถนน Constitution ที่กรุงวอชิงตัน โดยมีประธานาธิบดี Herbert Hoover เป็นผู้วางศิลาฤกษ์.

อาศัยกฎหมายของ National Archives จะมีเจ้าหน้าที่เลือกและเก็บเอกสารสำคัญ ๆ ของรัฐบาลกลางต่อหน่วยงานของรัฐบาลและต่อประชาชน ภายหลังได้มีกฎหมายขึ้นอีกหลายฉบับที่ช่วยให้กิจกรรมของ National archives ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว ภายหลัง The National Archives and Records Service ยังรวมเอาห้องสมุดใหญ่ ๆ อีกหลายแห่งเข้าไปอยู่ในเครือของ archives แห่งนี้ด้วย จากนั้นตามรัฐต่าง ๆ ก็เริ่มมี archives ของตนเองขึ้น แต่การดำเนินงานไม่สู้มีชื่อ

เสียงเท่าใดนัก ใน ค.ศ. ๑๙๔๕ archives มีชื่อเสียงก็มี The Archives Department of The Illinois State Library ที่เมือง Springfield รัฐอิลลินอยส์, The Maryland Hall of Records ที่ Annapolis, รัฐแมริแลนด์, The Archives Division ของ The Virginia State Library ที่ Richmond, รัฐเวอร์จิเนียและ The Hall of Records ที่ Dover รัฐเดลาแวร์ สำหรับ archives ตามเมืองต่าง ๆ นั้นที่มีเอกสารสำคัญของถิ่นของตนก็มีที่ Connecticut กับ New York ส่วนที่อื่น ๆ นั้นโดยมากเอกสารสำคัญ ๆ ก็ส่งไปเก็บไว้ตามหอจดหมายเหตุของหน่วยงานของรัฐบาล หรือไม่ก็ส่งภาพถ่ายไมโครฟิล์มเหล่านั้นไปเก็บไว้.

Archives ในประเทศอื่น ๆ

ในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ ประเทศต่าง ๆ เริ่มค้นคว้าขึ้นและจัดทำ archives ของประเทศของตนขึ้น ในบรรดาประเทศเหล่านั้นได้แก่ประเทศในกลุ่มลาตินอเมริกา ส่วนจีนก็ได้จัดทำ archives ขึ้นอย่างกตัญญูที่ Palace Museum ที่ Peiping นอกจากนั้นก็เป็นประเทศต่าง ๆ ในเครือจักรภพอังกฤษ สำหรับสหประชาชาติก็ได้จัดทำ archives ขึ้นที่สำนักงานใหญ่ในเมืองนิวยอร์ก นับเป็น archives ที่ให้บริการได้อย่างกว้างขวางมากแห่งหนึ่ง มีชื่อว่า The International Archives Council ซึ่งตั้งขึ้นใน ค.ศ. ๑๙๔๘ น.

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๒

ระหว่างวันที่ ๑-๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๖

ณ บริเวณโรงละครแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
และหอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ค.ม.อ.บ.ร.ร.น.ว.ร.ก.ษ.

๑. การสอนให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุด, โดย ลมุล รัตตากร และคนอื่น ๆ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔. ๑๑๐ หน้า. ราคา ๑๕ บาท.
๒. การใช้ห้องสมุด, โดย ลมุล รัตตากร. พิมพ์ครั้งที่ ๑-๕ แก้ไขและเพิ่มเติม. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔. ๑๕๖ หน้า. ราคา ๑๕ บาท.
๓. การระวังกษาและซ่อมหนังสือ, โดย แม้นมาส ขวลิต. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๑. ๘๐ หน้า. ราคา ๕ บาท.
๔. หวัเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย, รวบรวมโดย แม้นมาส ขวลิต และคนอื่น ๆ. พิมพ์แก้ไขและปรับปรุงใหม่. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๓. ๒๔๘ หน้า. ราคา ๔๐ บาท.
๕. วิธีคิดเลขหมทอาจแบ่งได้ตามแบบเลขหมบางหมในแผนการจัดหมแบบทศนิยม, โดย ลมุล รัตตากร. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๓. ๕๓ หน้า. ราคา ๕ บาท.
๖. Dewey Decimal Classification and Relative Index, Divised by Melvil Dewey. 17th. ed. New York, Lake Placid Club Education Foundation, 1965. 2 vols. (2153 p.).
๗. Sears List of Subject Headings, ed. by Babara Marietta West by. 9th.ed. New York, H.W. Wilson Company, 1965. 641 p.

บรรณารักษ์ และห้องสมุด สนใจในเรื่องคู่มือบรรณารักษ์ทั้ง ๑ เล่มนี้ หรือเรื่องอื่น ๆ หรือหนังสือสำหรับเด็ก ตลอดจนอุปกรณ์และครุภัณฑ์ห้องสมุด เชิญขอรายละเอียดได้ที่ **เลขานุการ**
บริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ธนาคารใต้สงฆ์ ๒.๐๐ บางลำพู, นครหลวง ๒๒.

Open into Some One's House

Annie Fellows Johnston

I always Think the cover of
A book is like a door
Which opens into some one's house
Where I've not been before.

A pirate of a fairy queen
May lift the latch for me:
I always wonder, when I knock
What welcome there will be.

And when I find a house that's dull
I do not often stay,
But when I find one full of friends
I'm apt to spend the day.

I never know what sort of folks
will be within, you see,
And that's why reading always is
So int' resting fo me.

เปิดประตูมิตร

เกหลง ฟานิช *

เคยคำนึงถึงปกของหนังสือ
ซึ่งเปิดเข้าบ้านใดใดในโลกา

จะเป็นโจรหรือเทพไทก็ไม่รู้
เมื่อค่อยอย่างเหาะเหินเร่ร่อน

ถ้าในย่านไร้นก, ขมุกขมัว
หากได้พบมิตรสหายหลายหน้า

ยังไม่เคยรู้ว่าใครอยู่ในเรือน
นาคเห่ทำไมสนใจอ่าน

เปรียบกับคือนานประจักษ์เคหา
บ้านที่ ข้า ฯ มิเคยไป ในปางบรรพ์.

ไต่เป็นผู้ถลกกลอนไหนกลั่น
ในนกหวั้นกระไรหนอรอเบี๊ยก.

ก็ขอตัวไม่อยู่สารบลาเกลียด
ก็อยู่กับมวลมิตรสนิทนาน.

แต่กลัวเขื่อนย่างเข้าไปถึงในบ้าน
เหมือนเปิดบานทวาราเทียวหามิตร.

* เกหลง ฟานิช, ศักขานีเทศก์ สาขาวิชาภาษาไทย หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมวิสามัญศึกษา ร้อยกรองจากคำ
ประพันธ์ภาษาอังกฤษของ Annie Fellows Johnston ใน Summary Description of Grade Nine
Literature Objectives, Test Items and Blueprint (First Edition) Prepared at the Direction
of The High School Entrance Examinations Board, Department of Education, Edmonton
Alberta, February, 1967.

บทบรรณาธิการ

กิจกรรมพิเศษระหว่างงานปีหนังสือระหว่างชาติ

นับตั้งแต่เริ่มวันขึ้นปีใหม่แห่งพุทธศักราช ๒๕๑๕ คือ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๕ เป็นต้นมา สหประชาชาติได้เสนอข่าวคราวเป็นระยะ ๆ ว่า ประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (องค์การยูเนสโก) ทั่วโลก ต่างได้จัดการฉลอง “ปีหนังสือระหว่างชาติ ๑๙๗๒” (International Book Year 1972) ขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแสดงออกซึ่งการให้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิด ตามมติของที่ประชุมใหญ่สมัยสามัญครั้งที่ ๑๖ ขององค์การยูเนสโก เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๓ ที่ให้ทุกชาติที่เป็นสมาชิกขององค์การยูเนสโกร่วมงานฉลอง “ปีหนังสือระหว่างชาติ ๑๙๗๒” สำหรับประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์การยูเนสโกได้แต่งตั้ง “คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อจัดงานปีหนังสือระหว่างชาติ” ขึ้น เพื่อให้ทำการประชุมพิจารณา กำหนดโครงการจัดงาน แสดง

หนังสือและงานแสดงกิจกรรมอันเกี่ยวข้องกับหนังสือในช่วงเวลา ๑๒ เดือนซึ่งเป็นปีหนังสือระหว่างชาติ คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อจัดงานปีหนังสือระหว่างชาติได้มีมติให้เริ่มงานฉลองปีหนังสือระหว่างชาติด้วย “งานแสดงการพิมพ์ครั้งที่ ๓ แห่งประเทศไทย” ณ โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว เมื่อวันที่ ๔-๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕, มีมติให้สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย จัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก” ขึ้น ณ ศูนย์ศึกษานานาชาติ กรมวิสามัญศึกษา (ปัจจุบันเป็นกรมสามัญศึกษา) ภายในบริเวณโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย, เมื่อวันที่ ๑๗-๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ และมีมติให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยจัดงาน “สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” (National Book Week) ขึ้น ณ บริเวณโรงละครแห่งชาติ, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และหอประชุมมหาวิทยาลัย

ลัยธรรมศาสตร์เมื่อวันที่ ๑-๑ เมษายน ๒๕๑๕ และจัด “งานแสดงหนังสือนานาชาติในเอเชีย” ขึ้น ณ หอสมุดแห่งชาติ ทำวาสุกี ถนนสามเสน เมื่อวันที่ ๑๖-๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๕ และจัดงาน “สัปดาห์หนังสือไทย” ขึ้น ณ หอประชุมคุรุสภา ถนนประชาธิปไตย ในวันที่ ๑๒-๑๘ มกราคม ๒๕๑๖, มีมติให้บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด ถนนไมตรีจิต หัวลำโพง จัดงาน “นิทรรศการหนังสือทวพ. ๓๔” ขึ้น ณ อาคารของสำนักงานของบริษัท เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๕ ถึงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๕ ทั้งนี้เป็นคนนอกจากนี้ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยยังได้จัดให้มีการประชุมสามัญประจำปี ๒๕๑๕ ภายใต้หัวข้อว่า “การจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” เพื่อเป็นการเตรียม การ และ เผยแพร่ ความรู้ ทาง วิชาการอันเกี่ยวกับโครงการ การ จัดงานฉลองปีหนังสือระหว่างชาติ และการ จัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติอีกด้วย.

“ปีหนังสือระหว่างชาติ” จึงนับได้ว่าเป็นปีแห่งการเริ่มต้นของการรณรงค์เพื่อการส่งเสริมการอ่านหนังสือให้แพร่หลาย และการขจัดความไม่รู้หนังสือให้หมดสิ้น

ไปจากโลกโดยแท้ และสำหรับประเทศไทยแล้ว “ปีหนังสือระหว่างชาติ” ได้อำนวยความสะดวกประโยชน์ให้อย่างมหาศาล มีค่าเกินกว่าที่จะคิดคำนวณได้ทีเดียว เพราะว่า คุณประโยชน์อย่างใดที่มองเห็นกันอยู่โดยทั่ว ๆ ไป อย่างน้อยที่สุดก็เป็น (๑) การกระตุ้นเตือนให้รัฐบาลไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หน่วยงานราชการที่มีส่วนรับผิดชอบในการบริหาร และการพัฒนาการศึกษาของไทย ได้รณรงค์ ภารกิจและหน้าที่รับผิดชอบของตน เพื่อทำการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตหนังสือ และการอ่านหนังสือ และให้ความร่วมมือประสานงานกับเอกชนที่ประกอบกิจการงานอันเกี่ยวกับหนังสือให้มากยิ่งขึ้น (๒) เป็นจุดเริ่มต้นของการยอมรับอย่างแท้จริงว่า หนังสือเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ความเฉลียวฉลาดเสริมสร้างสติปัญญาความสามารถของคนไทยโดยแท้ โดยที่ทางรัฐบาลไทยยอมรับเอา “งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” เป็นงานฉลองที่ควรจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี และทราบว่า ในปีหน้า คือ พ.ศ. ๒๕๑๖ ก็จะมี “งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ขึ้น ณ บริเวณโรงละครแห่งชาติ, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และหอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างที่ ๑-๖

เมษายน ๒๕๑๖ อีกเป็นปีที่ ๒ ซึ่งนับได้ว่าเป็นศุภณิมิตอันดีสำหรับวงการหนังสือของไทย, (๓) เป็นจุดศูนย์รวมของบุคคลที่มีชีวิตเกี่ยวข้องกับหนังสือ เช่น นักประพันธ์ หรือนักเขียน, สำนักพิมพ์, โรงพิมพ์, ผู้ผลิตและจำหน่ายอุปกรณ์การพิมพ์, ผู้ใช้หนังสือเป็นอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ, ผู้อ่านและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เป็นต้น ได้มาพบปะ สนทนา แลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดเห็นเพื่อหาเหตุผล และ วิธีทางที่ดีในการชักจูงชักจูงและอุปสรรคในการส่งเสริมการอ่านหนังสือให้หมดไป, (๔) ในการทำงานเพื่อฉลองยี่สิบปีหนังสือระหว่างชาติแต่ละโครงการมักจะมีกิจกรรมพิเศษทางวิชาการรวมอยู่ด้วยเสมอ กิจกรรมพิเศษทางวิชาการชนิดหนึ่งที่มีประโยชน์มากคือ การอภิปรายและปาฐกถาของผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ บุคคลผู้ที่มีโอกาส ได้ยิน ได้ฟังการ อภิปราย และ ปาฐกถาเรื่องต่าง ๆ ในงานฉลองเหล่านี้ มักจะนำมาสนทนาและเล่าสู่ผู้ฟังด้วยความชื่นชมยินดีและยกย่องถึงความเป็นผู้รู้ ถึง ทักษะคติ และ อุดมคติ ของผู้ อภิปรายและ ปาฐกถาเสมอๆ แต่เป็นที่น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลหรือสถาบันผู้รับผิดชอบในการจัดงานฉลองแต่ละครั้งมิได้ให้ความสนใจ

ต่อการอภิปรายและปาฐกถาเหล่านี้เท่าที่ควร บุคคลผู้รับผิดชอบในการจัดงานฉลองเป็นส่วนมาก ประมาณถึงร้อยละเก้าสิบ มักจะคิดถึงผลประโยชน์ที่จะพึงได้อยู่แต่เพียงในบริเวณที่จัดงานฉลองเท่านั้น จึงมิได้ทำการบันทึกข้อความในการอภิปรายและปาฐกถาไว้ทุกเรื่อง บางงานก็มีได้บันทึกข้อความไว้เลย จึงทำให้ไม่มีโอกาสได้นำข้อความออกมาถ่ายทอดเป็นตัวอักษร ได้ความรู้ความคิดที่ควรจะเป็น ประโยชน์ต่อผู้อ่านซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในถิ่นที่ทั่วไป และมีจำนวนมากกว่าผู้เข้าฟังการอภิปรายและปาฐกถาในหอประชุมเป็นร้อยเป็นพันเท่าจึงถูกจำกัดขอบเขตไว้ให้อยู่แต่เพียงในวงแคบๆ เฉพาะแต่บุคคลที่มีโอกาสได้ยินได้ฟังเท่านั้น ผู้เขียนจึงใคร่เสนอปัญหาขึ้นต่อบุคคลและสถาบันผู้รับผิดชอบในการจัดงานฉลองและจัดการ อภิปรายและ ปาฐกถาได้ โปรดรับไว้พิจารณาในโอกาสต่อไปด้วย.

นักการบริหาร นักรัฐศาสตร์และนักการศึกษาคงจะไม่มีผู้ใดกล้าปฏิเสธได้เลยว่า หนังสือเป็นสื่อมวลชนชนิดหนึ่งที่เป็นหลักฐานถาวรทนทานและมีอิทธิพลอย่างเยี่ยมยอดในทางจิตวิทยาสังคม สามารถกระจ่ายถ่ายทอดให้แก่พรหลายไปได้ทุกทิศ

ทางในเวลาเดียวกัน บุคคลที่อ่านหนังสือ
ออกสามารถอ่านหนังสือได้ในทุกสถานที่
ทุกโอกาสที่อยากอ่าน และสามารถทำได้
ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีพิธีของอื่นใด และ
สามารถเผยแพร่ไปยังบุคคลอื่นได้อย่าง
ง่าย ง่าย ไม่มีผิด พลาด อีก ด้วย เพราะ ข้อ
ความที่จารึกไว้นั้นมีเหมือนเดิมทุกประการ
วอลแตร์ (Francois Voltaire 1694—1778)
ปรัชญา เมธีชาว ฝรั่งเศส ซึ่งมีชีวิตอยู่ใน
คริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ได้ยกย่องหนังสือไว้
อย่างน่าคิดว่า “All the known world,
excepting only savage nations, is governed
by books” ซึ่งพอจะถอดความเป็นภาษาไทย
อย่างไม่สิ้นคิดได้ว่า “ทวิพิภพที่รู้จัก,
ยกเว้นแต่ชาติที่ป่าเถื่อนเท่านั้น, ปกครอง
กันด้วยหนังสือ”.

“... ตอนหลังหนังสือที่มีลักษณะเป็น
ฟ็อกเกตบุ๊กนั้นได้วางขายทุกหนทุกแห่งไป
ขายตามซูเปอร์มาเก็ต ตามตลาด ทั้ง
ตามแผง ตามริมถนนขาย ขายตามร้าน
ขายยา ไม่ว่าที่ไหน ๆ มีหนังสือขายไป
หมด เพราะฉะนั้นตลาดหนังสือก็กลายเป็น
สินค้าอันหนึ่งเหมือนกับสินค้าประจำ
บ้าน คือไปจ่ายตลาดประจำวันก็ซื้อหนังสือ
ไปอ่านด้วยเหมือนกัน ว่าถึงลักษณะสินค้า
หนังสือนี้มีความเปลี่ยนแปลงไปมากมาย

ในความรู้สึกของผู้อ่านในประเทศต่าง ๆ
และมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่
กลายเป็นสินค้าพื้น ๆ โดยทั่วไป การ
จำหน่ายหนังสือนั้นนอกจากจะขายตาม
ตลาดต่าง ๆ ออกไปแล้ว อาจขายตาม
รถขาย ขายตามวิธีเดินขายไปตามบ้าน
ตามช่องก็มี เราจะเห็นว่าลักษณะตลาด
หนังสือกลายเป็นสินค้าประจำวันอีกอย่าง
หนึ่ง ซึ่งไม่เหมือนอย่างที่เคยเป็นมาแต่
เดิม การที่ประเทศเจริญแล้วเขาพัฒนา
หนังสือในลักษณะต่าง ๆ กันนั้น เรื่อง
ของเรายังไม่มีการก้าวหน้าเท่าเทียมเลย
ประเด็นผมจะเรียนชี้แจงปัญหาต่าง ๆ ของ
เราเป็นอย่างไร ที่ทุกคนอยากจะให้มองเห็น
ว่าการจำหน่ายหนังสือในตอนนี้ ๆ ได้
กลายเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และบทบาท
การจำหน่ายนั้น แทนที่จะเป็นการ
จำหน่ายในบ้านหนังสืออย่างเคียว กลายเป็น
การจำหน่ายที่พยายามไปวางหนังสือ
ไว้ทุกหนทุกแห่งเหมือนกับสินค้าง่าย ๆ
ที่ใคร ๆ ก็ซื้อได้ เช่นเดียวกับสินค้าประจำ
บ้าน บางคนไปจ่ายตลาดแล้วก็ต้องซื้อ
หนังสือติดมือมาบ้านด้วย ปกติเขาสร้าง
นิสัยรักการอ่านกันมาก พูดถึงปริมาณ
การซื้อขายหนังสือของเขาคิดเป็นเงินแล้ว
ตัวเลขของเขามากมายเหลือเกิน เมื่อ

เปรียบเทียบกับของเราแล้วเปรียบเทียบกันไม่ได้เลย ก็อย่างยกตัวอย่างอังกฤษ หนังสือที่เขาผลิตขึ้นมา ยี่หนึ่ง คิดเป็นมูลค่าถึง ๖,๐๐๐-๗,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี หนังสือที่ผลิตที่อังกฤษนั้นประมาณ ๔๗% (สี่สิบเจ็ด) ส่งออกไปขายต่างประเทศ หรือในเยอรมัน เยอรมันนั้นทำหนังสือมากกว่าอังกฤษเสีย ด้วยซ้ำคิดเป็นมูลค่าราวเก้าพันล้านบาทต่อปี หนังสือส่วนหนึ่งหลายสิบเปอร์เซ็นต์ ส่งออกไปขายต่างประเทศ อย่างอเมริกา มูลค่าผลิตหนังสือต่อปีนั้นไม่ใช่เป็นพันล้าน เป็นหมื่นล้านบาท เพราะฉะนั้น ปริมาณเขามากมายเหลือเกิน ท่านจะเห็นได้ว่า ความสนใจ หนังสือ นั้นเผยแพร่ออกไปได้มากมาย ความจำเป็นที่ให้อ่านหนังสือกันมาก ๆ นี่เป็นสิ่งจำเป็น บ้านเมืองที่เจริญแล้วจะเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องให้อ่านหนังสือ...

“...ประชากรของเรามีประมาณ ๓๗-๓๘ ล้าน ยี่หนึ่งเราเพิ่มขึ้นมาปีละล้าน เป็นเด็กกำลังเรียนหนังสือประมาณ ๖ ล้านคนอยู่ในโรงเรียน จะเป็นเด็กที่ไม่เรียนด้วยหรือว่าจบจากโรงเรียนแล้วยังเป็นเด็กอยู่ยังไม่ได้ทำงานอะไร คิดเสียว่า ๑๐ ล้าน เพราะฉะนั้น เราก็คงจะมีผู้ใหญ่ประมาณ ๒๐ กว่าล้านคน แต่ถ้าดูกันตรงกันทีเดียวว่า ๒๕ หรือ ๒๘ ล้านคน ตัว

เลขของคนอ่านหนังสือออกในเมืองไทยในปัจจุบันนี้อ่านออกประมาณ ๗๐ ถึง ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ตัวเลขยังไม่แน่ บางคนว่า ๗๐ บางคนว่า ๗๒ บางคนว่า ๗๕ ยังไม่แน่ ถ้าเฉลี่ยประมาณ ๗๐ ถึง ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเราเทียบจากคนอ่านหนังสือออกที่เขาให้เปอร์เซ็นต์มานั้นเราถือตัวเลขที่ใหญ่แล้ว ไม่นับเด็กลงไปด้วย เมื่อคำนวณจากตัวเลขของผู้ใหญ่ มีประมาณ ๒๕ ถึง ๒๘ ล้าน แล้วมีคนอ่านหนังสือได้ประมาณ ๑๘ ถึง ๒๐ ล้านคน นั่นคือคนที่อ่านหนังสือเป็น คนที่อ่านหนังสือได้ตามสถิติก็คนที่จบจากโรงเรียนไปแล้วแต่เขาจะได้อ่านหรือไม่ได้อ่านไม่รู้...”

“...เราอันกลั้มากตัวเลขของการใช้กระดาษ กระดาษนั้นเขาถือหลักว่าการใช้กระดาษ นั้นคือ เป็นการ วัด ความเจริญของบ้านเมืองด้วยการใช้กระดาษ ประเทศที่มีความเจริญมากนั้น คนจะใช้กระดาษมาก ประเทศที่มีความเจริญน้อยจะใช้กระดาษน้อย เราเทียบประเทศที่ใช้กระดาษมากที่สุดคือสหรัฐอเมริกา คนหนึ่งใช้ยี่หนึ่งคนละตัง ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม ญี่ปุ่นใช้กว่า ๑๐๐ เกือบ ๒๐๐ กิโลกรัมต่อยี่หนึ่ง เมืองไทยเราใช้ประมาณ ๗ กิโลกรัมต่อยี่หนึ่งต่อยี่หนึ่งคน เราเอาตัวเลขต่าง ๆ มาตรวจสอบกันแล้ว เราจะเห็นได้ชัดเกิน

ว่า ๑ กิโลกรัมคือนั่นไม่ใช่หนังสือหรือ
เราหยิบหนังสือพิมพ์ ทั้งกระดาษห่อของ
นิตยสาร นิตยสารกระดาษอื่น ๆ นิตย
สารกระดาษชำระ กระดาษอะไรที่เราใช้ทั้ง
หมดรวมกัน แล้วใช้คนหนึ่งถว้เฉลี่ยกัน
แล้วคนประมาณ ๑ กิโลกรัมคือนั่น เมื่อ
เทียบกับประเทศอื่น ๆ แล้วเรายังห่างไกล
อยู่มากเหมือนกัน..

“... ทนายชอนกลัยมา อนนกเป็นปัญ
หาของตน คือ นิสัยรักการอ่านไม่มีคน
อ่านหนังสือของเรามากน้อย นี่เป็นปัญหาอัน
ใหญ่ของตนของปัญหาการจกพิมพ์หนังสือ
ว่าเราจะทำหนังสือออกไปอย่างไรจึงจะทำ
ให้คนอ่านได้ แต่เมื่อรากฐานของการอ่าน
เบื้องต้นไม่มีแล้ว ตลาดหนังสือก็เป็น
ปัญหาใหญ่ที่เราจะทำให้คนอ่านไปไม่ได้ ทน
เรา ชอน กลัย มาในกลุ่ม เฉพาะ ที่คนอ่าน
หนังสือได้มีนิสัยรักการอ่าน การที่กระผม
พูดตอนแรกอาจทำให้ท่านท้อใจไปเสียก่อน
แล้วว่า คนกลุ่มใหญ่ยังไม่ได้อ่านหนังสือ
และยังไม่อยากอ่านเลย ท่านเราพูดแคยลง
มา ทั้ง ๆ ที่คนเมืองไทยส่วนใหญ่ยังไม่ได้อ่าน
ก็ยังมีคนกลุ่มหนึ่งที่อ่าน อ่านหนังสือ
คนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ใหญ่พอสมควร ไม่
ใช่ว่าเล็กเหมือนกัน ถึงแม้ว่าจะเทียบส่วน
แล้วกับคนในบ้านเมืองทั้งหมดแล้วจะควา
น้อยแต่ถ้าจำนวนกันเป็นรายบุคคล

แล้วก็เป็จำนวนใหญ่พอสมควร รวมกัน
เป็นจำนวนหลายล้านเหมือนกัน ทนเมื่อ
กลุ่มใหญ่อันนี้แหละที่เป็นส่วนหนึ่งที่น่าสนใจ
อ่าน ขณะเดียวกันผู้ที่จกพิมพ์ก็ต้อง
ผลิตหนังสือให้พวกที่อ่านเหมือนกัน การ
ผลิตหนังสืออ่านของเราผลิตขึ้นไม่พอ ผลิต
ขึ้นให้ไม่ทันซึ่งมักจะมีปัญหาต่าง ๆ ร้อย
แปด ฉะนั้น แม้แต่ในกลุ่มที่จะอ่านหนังสือ
ดังใจจะอ่านนั้นก็เกิดปัญหาขึ้นในตัวของ
มันเอง เพราะเรายังไม่พร้อมในเรื่องอื่น ๆ
อีกหลายเรื่อง ฉะนั้น การคิดแก้ปัญหา
เรื่องหนังสือเมืองไทยนั้นต้องคิดเป็นตอน ๆ
ในกลุ่มคนที่อ่านอยู่แล้วเราจะต้องแก้ไขให้
ได้เสียก่อน และคนกลุ่มใหญ่ ๆ ที่ยังไม่ได้อ่าน
เป็น เรื่องใหญ่เหลือเกิน ที่จะต้องคิด
เหมือนกัน จะปล่อยทิ้งไปเสียไม่ได้ แต่
ใครจะเป็นคนคิดนั้นกระผมเองก็ไม่รู้ มัน
จะต้องมีการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง
เพื่อจะให้มีการอ่านหนังสือกันแพร่หลาย
กันกว่าเดิมนั้นเป็น เรื่องหนึ่งที่จะฝากท่าน
ทั้งหลายด้วยกันนั้นคิด เพราะว่าเรื่อง
หนังสือนี้คนไทยเรามากจะให้ความสนใจ
น้อย ถ้าเราไปกระตุ้นให้เกิดความสนใจ
กันขึ้น ก็จะช่วยบ้านเมืองกันได้ไม่มากนัก
น้อย และการอ่านหนังสือนี้จะทำให้คน
มีความรู้แยกแยะกันมากขึ้น คนที่มีความ
รู้จะช่วยให้บ้านเมืองเจริญ มีความ
สุขเป็นแน่..”

“... ปัญหาอันสุดท้ายก็คือปัญหาเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของคนไทยเราเอง เราภูมิความรู้สึกว่าเพราะว่าคนเรายากจนเมื่อเทียบส่วนแล้วคนเรายากจนจริง เราจะทำให้คนเราอ่านหนังสือกันมากมายเหมือนกับบ้านเมืองอื่นเขาได้อย่างไร เพราะรายได้ของแต่ละบุคคลนั้นก็ไม่พอใช้จ่ายสอยกันอยู่แล้ว อันนี้ก็เป็นปัญหาเหมือนกัน ถ้าบ้านเมืองมีเศรษฐกิจดี การอ่านหนังสือก็จะมากกันเกินไปอย่างนั้น คือถ้าเรานึกให้คิดแล้วความจริงมันก็ไม่ใช่ว่าจะเกี่ยว เพราะฐานะเศรษฐกิจนั้นสัมพันธ์กับเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย ที่ผมมองเห็นถึงนักเพราะว่ายากตัวอย่างง่าย ๆ มูลค่าของการซื้อหนังสือในเมืองไทย ทั้งหมดก็มีมูลค่าผม คืออย่างมากประมาณสัก ๒๐๐-๓๐๐ ล้านบาท ไม่มากไปกว่านั้น แล้วลองนึกดูเรื่องบุหรี่อย่างเกี่ยว โรงงานบุหรินขายบุหรี่อย่างเกี่ยวเป็นมูลค่าเป็นพันล้านบาทต่อปี ถ้าไรของบุหรินอย่างเกี่ยวก็ ๔๐๐-๕๐๐ ล้านบาทต่อปี ซึ่งถ้าไรของการขายบุหรินอย่างเกี่ยวมากกว่าการซื้อขายหนังสือทั้งหมดที่เราได้อยู่ในเมืองไทยเสียด้วยซ้ำไป บุหรินนั้นทำไมคนถึงสูบได้สูบกันมากมายเป็นตลาดซื้อขายกันใหญ่โต ทุนหันไปตลาดของการขายสุรา สุราของเราน่าขายเป็นมูลค่าเป็นพันล้านบาทต่อปี ซึ่งเทียบ

กับหนังสือที่เราอ่านในเมืองไทยทั้งหมดแล้ว ๒๐๐-๓๐๐ ล้านบาทนั้นที่เราอ่านกัน เมืองไทยเราอ่านถือว่ายากจนเหลือเกินจนกระทั่งไม่มีเงินมาซื้อหนังสืออ่าน มันก็คงจะไม่ใช่นะ แต่ถ้าเรามองกันจริง ๆ แล้ว เป็นเพราะการที่เราให้ความสำคัญในเรื่องหนังสือน้อยไปบ้าง เรื่องของความสำคัญในเรื่องหนังสือนี้เพราะเราไม่ได้ยกย่องเรื่องหนังสือขึ้นมา ๆ ตั้งแต่เริ่มแรก หรืออย่างไรไม่รู้ เป็นสาเหตุที่ต้องคิดว่ากันคิดกันว่าเป็นอย่างไร...”

ข้อความในเครื่องหมายอัญญประกาศข้างต้นนี้เป็นข้อความที่คัดลอกออกมาจากบทความเรื่อง “ปัญหาการจกพิมพ์หนังสือในประเทศไทย” โดยถาวร สติรกุล ซึ่งเป็นบทความเรื่องแรกในวารสารห้องสมุดฉบับนี้ ผู้อ่านซึ่งได้อ่านบทความเรื่องดังกล่าวถึงคงจะไม่ค่อยได้ปฏิเสธเลยว่า บทความเรื่องดังกล่าวถึงเป็นบทความที่มีประโยชน์ และมีสาระสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติไทย จากความเป็นผู้รู้และประสบการณ์ของปราชญ์ได้ชี้ให้เห็นถึงจุดบกพร่องและอุปสรรคในการส่งเสริมการอ่านหนังสือของคนไทยได้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บรรดาบุคคลและสถาบันที่มีส่วนรับผิดชอบใน

การพัฒนาการศึกษาของชาติ คงจะได้
ร่วมมือร่วมใจกันชักชวนเข้าสิ่งที่ไม่พึง
ปรารถนาให้หมดไปในเร็ว ๆ นี้ ผู้เขียน
ใคร่วิจารณ์และขอร้องไว้ในที่นี้ เพราะผู้
เขียนมีความเชื่อมั่นอย่างหนึ่งว่า บ้าน
เมืองใดที่มีบุคคลชั้นปัญญาชนมาก ๆ ถ้า
เขาเหล่านั้นไม่ได้ใช้สติปัญญาให้เกิดประ-
โยชน์ต่อประเทศชาติเป็นส่วนรวมแล้ว ก็
เป็นสิ่งที่หาค่าไม่ได้เลย รกบ้านรกเมือง
เปล่า ๆ ซึ่งเปรียบได้ก็เหมือนกับคายน้ำพิ
ที่สวมใส่อยู่ในฝักซึ่งไม่ให้ประโยชน์ใด ๆ
แก่นักบวชผู้เป็นเจ้าของเลย.

ข้อปัญหาที่ว่า “ทำไมผู้อ่านจึงมี
โอกาสได้อ่านเรื่องปัญหาการจักพิมพ์หนังสือ
ในประเทศไทย” ซึ่งแต่เดิมเป็นปาฐกถา
ของนายกำธร สติรกุล เมื่อวันที่ ๒๕
ตุลาคม ๒๕๑๕ ณ ห้องประชุมของหอสมุด

แห่งชาติ ท้าวาสกรี ซึ่งเปล่งออกมาเป็น
เสียงแล้วเลือนหายไปสู่อากาศ” ปัญหา
ข้อนี้ตอบได้ไม่ยาก ซึ่งขอตอบว่า “เพราะ
ว่าไม่มีใครใช้เทปบันทึกเอาไว้แล้วนำมาถอด
ออกเป็นลายลักษณ์อักษรนะ” เพราะ
ฉะนั้น เหตุผลที่ผู้เขียนยกมาเป็นตัวอย่าง
ข้างต้นก็พอจะสนับสนุนข้อเสนอนั้นที่ว่า
บุคคลและสถาบันผู้รับผิดชอบในการจัดงาน
ฉลองและจัดการอภิปรายและปาฐกถาควร
จะไต่บันทึกข้อความในการ อภิปราย และ
ปาฐกถาไว้ทุกเรื่อง แล้วกลั่นกรองถอด
เป็นลายลักษณ์อักษรตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป
ให้กว้างขวาง ซึ่งนอกจากจะเป็นการย้อน
การศึกษาออกไปยังกลุ่มชนอย่างไม่มีขอบ
เขตแล้ว ยังช่วยให้ประเทศชาติมีจำนวน
หนังสือในตลาดหนังสือเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง
ด้วย.

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๒

ระหว่างวันที่ ๑-๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๖

ณ บริเวณโรงละครแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ และ
หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แผนกข่าว

สิ่งที่น่าสนใจใน “ข่าวสารบรรณารักษศาสตร์”

เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ “แผนกข่าว” ได้รับข่าวอันเป็นที่น่ายินดีแก่วงการบรรณารักษ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บรรณารักษ์ผู้ซึ่งเคยได้รับการศึกษาวิชา บรรณารักษศาสตร์ จากแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า “ข่าวสารบรรณารักษศาสตร์” ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๑๕ หน้า ๘๐ หน้า ได้พิมพ์โรเนียวออกเผยแพร่มิอดิฉันแก่ผู้เป็นสมาชิกโดยเฉพาะแล้ว “ข่าวสารบรรณารักษศาสตร์” ฉบับนี้ประกอบด้วย ๔ คอลัมน์ใหญ่ คือ (๑) ข่าวแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์. (๒) วงการห้องสมุดและหนังสือของไทย. (๓) วงการห้องสมุดต่างประเทศ และ (๔) ข่าวนิสิตเก่าสำหรับสิ่งที่น่าสนใจได้แก่ (๑) รายชื่อผู้ที่ได้รับปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ซึ่งได้แก่ นางสาวทัศนดา ถาวร

เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “หนังสือกฎหมายไทยและแหล่งสะสม”, นางสาวฉวีภาไพฑูรย์ กุศลสมบุรณ์ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “การตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย”, นางรำภา กุศลสมบุรณ์ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประวัติบรรณาคึกคึกขุนนางไทยและข้อเสนอแนะในการลงนามบรรณาคึกคึกในรายการซื้อผู้แต่งและหัวเรื่อง”, นางสาวสมบุรณ์ ภัทล้า เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัญหาของห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย”, นางสาวสุภาพันธ์ สุนทรมณี เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “วิวัฒนาการและการใช้ประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย”, นางสุริยา ภูตะ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัญหาการบริหารงานจ่ายรับและควบคุมวัสดุในห้องสมุด”, นางอาภา อมรัชกุล เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้นักเรียนนักศึกษาและนิสิตช่วยงานห้องสมุดในสถาบันการฝึกหัดครูและมหาวิทยาลัยบางแห่งในประเทศไทย” รวม ๑ คน. (๒) รายชื่อปริญญาบัตรการศึกษามหา

บัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์) วิทยาลัย
วิชาการศึกษาศาสตร์ ประสานมิตร ปีการศึกษา
๒๕๑๒-๒๕๑๔ ซึ่งได้แก่ นายสุนทร
แก้วลาย เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การ
ส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการ
อ่านและการเรียนด้วยตนเอง ซึ่งอาจารย์
และบรรณารักษะได้ให้แก่ นักศึกษาในวิทยา-
ลัยครู ๒๕๑๕", นายสุพัฒน์ ส่อง
แสงจันทร์ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การ
ศึกษาประเภทของหนังสืออนุสรณ์ในงาน
ฌาปนกิจศพที่คัดเลือกเรื่องจากต้นฉบับ
ของหอสมุดแห่งชาติ และเรื่องที่ได้จาก
แหล่งอื่น ๆ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๑-
๒๕๑๐", นายพวา พันธุ์เมฆา เสนอ
วิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัญหาและความต้อง
การในการบริการห้องสมุดของอาจารย์
และนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการ
ศึกษาศาสตร์สูง ในวิทยาลัยครูทั่วประเทศ
ปีการศึกษา ๒๕๑๒", นายวิฑูร
ชัชวาลา เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การ
ดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญ
ศึกษาในส่วนกลาง ปีการศึกษา ๒๕๑๒",
นายสรวรค์ แก้วเหล็ก เสนอวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดของ
บรรณารักษะและผู้ช่วยบรรณารักษะในโรง

เรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูทั่วประเทศ
ปีการศึกษา ๒๕๑๒", นางสาวรัตน
คูหาภักดิ์ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพ
และปัญหาในการดำเนินงานห้องสมุดของโรง
เรียนรัฐบาล ประเภทมัธยมศึกษา
ในจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย ปีการ
ศึกษา ๒๕๑๓", นางสาวอรุณรัตน์
บุญปลื้มภักดิ์ เสนอเรื่อง "คุณค่าของ
นวนิยายที่มีต่อการศึกษานักเรียนใน
ระดับ ป.๑", นายประทีป จรัสรุ่งเรือง
เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวิเคราะห์
หนังสือแบบเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ ๑ ในแง่ของรูปแบบและวิธีการ
เสนอเนื้อหา", นายประสิทธิ์ กาพย์กลอน
เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาเรื่อง
นิสัยการอ่าน รสนิยม และความสนใจใน
เรื่องราวต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวันนิตย-
สารและวารสารของนิสิตนักศึกษาวิทยา-
ลัยวิชาการศึกษาศาสตร์ ประสานมิตร ปีการ
ศึกษา ๒๕๑๒", นางกุหลาบ ยืนลายนาค
เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพ
ห้องสมุดโรงเรียนราษฎร์ ที่เปิดสอนถึงชั้น
ม.ศ. ๕ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา - อินทร์ ปี
การศึกษา ๒๕๑๓", นางสาวลัดดา
เหมทานนท์ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การ
ศึกษาข้อได้เปรียบและเสียเปรียบของการ

จากห้องสมุดศูนย์กลางของวิทยาลัยวิชาการศึกษา", นางสาวพัชรา สุกฤษดิ์แต่ง เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบสภาพห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนครและธนบุรี กับมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนของคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานห้องสมุดของกระทรวงศึกษาธิการ", นางสาวบุรณีย์ กิ่งมนานันท์ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพห้องสมุดโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมศึกษาในส่วนกลางที่อยู่ในเครือคริสตศาสนา ปีการศึกษา ๒๕๑๓", นางสาวสมชัย ยุติธรรม เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสำรวจห้องสมุดศึกษาปัญหาความต้องการทัศนคติของครูนักเรียนที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๓", นายพัลลภ สรรพกิจ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "ทัศนคติของนิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา ๒๕๑๒ ที่มีต่อห้องสมุดของวิทยาลัย", นางสาวนงนวล ลำคำ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวัดข้อหนังสือและการใช้หนังสือของห้องสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ในระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๒)", นายธาดา

ศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในแง่ของรูปแบบและวิธีการเสนอเนื้อหา", และนางทวีบุรณีย์ แสงแก้ว เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสำรวจบทความทางการศึกษาในวารสารไทยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๑๒" รวม ๑๘ คน. (๓) ชาวห้องสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหงเสนอว่า ในปีการศึกษา ๒๕๑๕ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีนักศึกษาประมาณ ๘,๕๐๐ คน ห้องสมุดมีหนังสือ ๒๖,๖๔๘ เล่ม เป็นหนังสือภาษาไทย ๑๒,๗๘๘ เล่ม หนังสือภาษาอังกฤษ ๑๓,๘๖๐ เล่ม ผู้ใช้ห้องสมุดเฉลี่ยวันละ ๕,๖๐๐ คน เจ้าหน้าที่มีจำนวน ๒๗ คน บรรณารักษ์ ๘ คน เปิดทำการตั้งแต่ ๗.๓๐ น. ถึง ๑๘.๐๐ น. ห้องสมุดให้บริการหนังสืออย่างกว้างขวาง และอาจารย์ผู้สอนแนะนำให้นักศึกษาใช้ห้องสมุดกันเป็นประจำ นักศึกษาจึงใช้ห้องสมุดกันเป็นจำนวนมาก และอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่น่าสนใจทั้งสิ้น "วารสารห้องสมุด" เคยแสดงความยินดีต้อนรับ "ข่าวสารบรรณารักษศาสตร์" ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๕ มาครั้งหนึ่งแล้ว คราวนี้ก็น่าจะเช่นกัน และขอขอบคุณมาด้วย

แผนกข้าว

นิสิตเก่าในแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ประสงค์จะไต่ไต่อ่านให้ติดต่อกันได้ ศาสตราจารย์ สุทธิลักษณ์ อัมพวันวงศ์ หัวหน้าแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมด้วยสื่อ แสตมป์ ราคา คงละ ๕๐ สตางค์ ๒ กวาง สำหรับ “ข้าวสารบรรณารักษศาสตร์” ๑ ฉบับ และเข้าไว้ว่า หอสมุดที่อยากได้ไว้เป็นความรู้ถ้าจะไป คงจะได้รับความเอื้อเฟื้อด้วย.

แสตมป์ดวงเดียวราคา ๑.๗๕ ล้านบาท

เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ สื่อมวลชนในนครโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น ได้เสนอข่าวมีความว่า เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๑๕ ณ ห้างสรรพสินค้าโตมารุที่นครโอซาก้า สแตนเลย์ กิบบอนส์ ซึ่งเป็นผู้จำหน่ายแสตมป์ที่ใหญ่ที่สุดในโลกจากนครลอนดอนได้เปิดการประมูลขายแสตมป์ญี่ปุ่นซึ่งเขารวบรวมมาจากทั่วโลก ในบรรดาแสตมป์เก่า ๖๕๓ ชนิด มีแสตมป์ “มังกร” ต่าง ๆ ซึ่งเป็นแสตมป์แบบแรกของญี่ปุ่นรวมอยู่ด้วยหลายดวง และในจำนวนมีแสตมป์ชนิดราคา ๒ เซ็นต์สี

๕๕๗

แดงเข้มในสมัยคันเมจิ ซึ่งเป็นแสตมป์ที่หายาก และถูกประมูลไปรษณีย์ต่างประเทศรวมอยู่ด้วย ปรากฏว่ามีผู้ประมูลซื้อไปในราคา ๑.๗๕ ล้านบาทซึ่งราคาที่ประมาณไว้คือ ๑.๕ ล้านบาท หลังจากการประมูลแล้ว พิธีกรในการประมูลได้แจ้งให้ทราบว่า การขายแสตมป์ในวันนั้น คาดว่าจะได้เงินประมาณ ๓๐ ล้านบาท “วารสารห้องสมุด” เคยสนับสนุนให้ห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียนจัดให้มีชมรมนักสะสมแสตมป์มาครั้งหนึ่งเพราะเห็นว่านอกจากจะเป็นงานอดิเรกแล้วยังเป็นประโยชน์ต่อการใช้เป็นอุปกรณ์การสอนได้เป็นอย่างดีอีกด้วย.

สโมสรไลออนส์คลุสึค ประกาศ บริจาค

พจนานุกรมให้ห้องสมุด

เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ สื่อมวลชนในนครหลวงกรุงเทพมหานครได้เสนอข่าวที่น่าสนใจแก่ห้องสมุดและโรงเรียนทั่วไปว่า ขณะนี้ สโมสรไลออนส์คลุสึค กรุงเทพมหานคร ได้รับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานไว้จากผู้มีจิตศรัทธาบริจาคไว้เป็นจำนวนมาก จึงขอแจ้งผ่านสื่อมวลชนให้ห้องสมุดหรือโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร

าง ๆ ที่ยังไม่มี พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานทั้งกล่าวไว้เป็นอุปการะการเรียนการสอนและประสงค์จะแก้ไข ให้เขียนกฎหมายขอไปยัง พ.ต.ท. เชาวสิทธิ์ สิงห์เวทย์ นายกสโมสร์ไลออนส์คูลิต กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการของสโมสร์ เลขที่ ๑๒ โรงแรมโนราห์ ถนนสุรวงศ์ นครหลวง ฯ สโมสร์ไลออนส์คูลิต กรุงเทพมหานคร ในที่ระบริการให้โดยไม่คิดมูลค่าแต่อย่างใด รวมทั้งค่าส่งทางไปรษณีย์ด้วย “วารสารห้องสมุด” จึงขอถือโอกาสนี้บอกกล่าวอำมาตย์ห้องสมุดและโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารทั้งหลาย และขออนุโมทนาในกุศลารวมของ สโมสร์ไลออนส์คูลิต กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างยิ่ง.

บรรณารักษ์ไทยกลับจากไปศึกษาใน

ต่างประเทศ

เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ เวลา ๙.๔๕ น. “แผนกข่าว” ได้ทราบข่าวอันเป็นที่น่ายินดีว่า บรรณารักษ์ไทย ๒ คนซึ่งเดินทางไปศึกษาต่อในสหรัฐอเมริกาคนหนึ่ง และในแคนาดาคนหนึ่งได้สำเร็จการศึกษานะกลับมาทำงานในประเทศไทยแล้ว บรรณารักษ์ไทย ๒ คนที่ถูก

วารสารห้องสมุด

กล่าวถึง คือ (๑) ม.ร.ว. จีรวัดิน จักรพันธุ์ บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น และอาจารย์ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยมานิโตบ้า แคนาดา (๒) นายอภัย ประกอบผล อาจารย์ในคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับทุน ก.พ. ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นไปศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในสหรัฐอเมริกา สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์และการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมินเนโซตา สหรัฐอเมริกา ปัจจุบันทั้งสองคนทำงานอยู่ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น “วารสารห้องสมุด” ขอแสดงความยินดีต่อบุคคลทั้งสองไว้ในโอกาสนี้ด้วย และขอเรียนให้ทราบว่า หน้ากระดานสำหรับบทความทางบรรณารักษศาสตร์ในวารสารห้องสมุดยังว่างรออยู่เสมอ.

ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพวัดบวร- นิเวศวิหาร

เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร ถนนพระสุเมรุ บางลำพู กรุงเทพมหานคร เนื่องในพิธีเปิดงานวชิรญาณวงศานุสรณ์ครบ ๑๐๐ ปี นับ

แต่วันประสูติแห่งสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ทางวัดบวรนิเวศวิหารและคณะศิษยานุศิษย์ พร้อมทั้งบรรดาผู้ที่เคารพนับถือ ในพระองค์ท่านได้พร้อมใจกันจัดงานขึ้น นอกจากจะมีการบำเพ็ญกุศลถวายและจัดนิทรรศการเกี่ยวกับสมเด็จพระสังฆราชเจ้าพระองค์นั้นแล้ว ยังได้เปิดห้องสมุดหนังสือ อนุสรณ์งานศพ ให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ต่อไปอีกด้วย งานวชิร ญาณวงศ์ อนุสรณ์ และ ห้องสมุด หนังสืออนุสรณ์งานศพจะเปิดให้ประชาชนเข้าชมโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ ทั้งสิ้นจนถึงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ และหลังจากนั้นแล้วจะเปิดให้ประชาชนเข้าชมได้เฉพาะในวันอาทิตย์ ระหว่าง ๑๓.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. เนื่องในงานนมัสการ ขอว่า "ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ วัดบวรนิเวศวิหาร ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๕" หน้า ๗๘ หน้าแจกแก่ผู้เข้าชมด้วย.

พิชิตมอรวรรณกุลเกษมเขียนหนังสือสำหรับ

เด็กไทย

เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๑๕ หนังสือพิมพ์ "สยามรัฐ" ได้เสนอข่าวที่น่าสนใจเกี่ยวกับวงการนักเขียนและหนังสือสำหรับเด็ก

เด็ก ความว่า "ณ ศูนย์ฝึกอบรมศึกษานิเทศก์ ภายในบริเวณโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ถนนพระราม ๖" พ.ศ. หอสมุดฯ ไปประชุมคณะ นายกสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย ในฐานะประธานโครงการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก ในปีหนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕ ได้เป็นประธานในพิธีมอบรางวัลแก่ผู้เขียนหนังสือสำหรับเด็กที่ได้รับรางวัลคัดเลือกเพื่อตีพิมพ์ เป็นที่ระลึกในหนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕ หนังสือที่ได้รับการคัดเลือกให้ตีพิมพ์แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ (๑) ประเภทร้อยแก้ว และ (๒) ประเภทร้อยกรอง สำหรับหนังสือ ประเภทร้อยแก้ว ที่ได้รับรางวัลได้แก่ (๑) ชุด "ฝันดี" นางสาวทิพย์วาทินิพนธ์ ฅ. อยุธยา ผู้เขียนเรื่อง นางมณฑลวงศ์อุดม ผู้เขียนภาพและจิตรูปเล่ม, (๒) ชุด "กระเช้าดอกไม้" นางสาวทิพย์วาทินิพนธ์ ฅ. อยุธยา ผู้เขียนเรื่อง นางประสงค์ พวงดอกไม้ ผู้เขียนภาพและจิตรูปเล่ม, สำหรับหนังสือประเภทร้อยกรอง ที่ได้รับรางวัลได้แก่ (๑) ชุด "มือของฉัน" นางจุรีประณี นาคกรทรรพ ผู้เขียนเรื่อง นายพนัส สุวรรณบุญ ผู้เขียนภาพและจิตรูปเล่ม และ "ปาลิไลยก์" นางเกทลงพานิช ผู้เขียนเรื่อง นายประสงค์ พวง

ทอกโม ผู้เขียนภาพและจัดรูปเล่ม, (๒) ชุก "สมเด็จพระเจ้าตากโม" พระยาปริยัติธรรมธาดา ผู้เขียนเรื่อง นายณรงค์ประกาศโนบล ผู้เขียนภาพและจัดรูปเล่ม, (๓) ชุก "ครอบครัวของเรามีความสุข" นางกรรณิการ์ มณีศิษฐ์ สัจกุล ผู้เขียนเรื่อง นายวีระ สัจกุล ผู้เขียนภาพและจัดรูปเล่ม "วารสารห้องสมุด" ขอแสดงความยินดีแก่นักเขียนเรื่อง และนักเขียนภาพหนังสือสำหรับเทิดทูนเกียรติไว้ ณ ที่นี้ด้วย และขอแสดงความหวังไว้ด้วยว่า จะได้พบเห็นผลงานใหม่ ๆ ของท่านในวงการหนังสืออีกในไม่ช้า.

อาจารย์อุทัย ทุติยะโพธิ ได้รับเหรียญทองเกียรติยศและเงินรางวัลจากศิริราชมูลนิธิ

เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๑๕ ได้รับรายงานข่าวที่น่าชื่นชมยินดีจากนางสาวกาญจนา โสภโณคร แห่งหอสมุดศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ ความว่า "...อาจารย์อุทัย ทุติยะโพธิ บรรณารักษ์เอก หัวหน้าแผนกห้องสมุดกองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับเลือกจากศิริราชมูลนิธิ ให้เป็นผู้บรรยาย "ปาฐกถา สุก

แสงวิเชียร" ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เรื่อง "ห้องสมุดทางการ แพทย์ในประเทศไทย และในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์" ที่ศิริราชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕.

ปาฐกถา สุก แสงวิเชียร เป็นชื่อปาฐกถาที่ชื่อนานนามขึ้นเป็นเกียรติแก่ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุก แสงวิเชียร ศาสตราจารย์เกียรติคุณของคณะ แพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นปาฐกถาทางวิชาการที่กำหนดให้ขึ้นเป็นประจำละครึ่ง โดยจะเลือกเชิญบุคคลที่มีผลงานการศึกษาค้นคว้าหรือปฏิบัติงานทางวิชาการดีเด่น มาบรรยายเรื่องวิชาการในแนวที่ผู้เสนอ มีประสบการณ์มามาก บุคคลที่ได้รับเกียรติเป็นผู้บรรยาย จะได้รับเหรียญทองเกียรติยศ จากศิริราชมูลนิธิ แล้วได้รับเงินรางวัลจำนวนหนึ่ง จากดอกผลของ "ทุนศาสตราจารย์ นายแพทย์สุก แสงวิเชียร" ซึ่งศิษย์จำนวนหนึ่งของท่านได้ก่อตั้งขึ้นไว้ในศิริราชมูลนิธิ เพื่อเป็นเกียรติในโอกาสที่ท่านพ้นจากราชการ เนื่องจากเกษียณอายุใน พ.ศ. ๒๕๑๓ ปัจจุบันทุนนี้มีมูลค่าเป็นเงิน ๓๗,๕๐๐.๐๐ บาท.

ทางศิริราชมูลนิธิได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะชั้นสำหรับพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควร โดยยึดถือผลงานที่เด่นทางวิชาการเฉพาะแขนงที่ศาสตราจารย์สุกสโนทัยละ ๑ คน ทั้งนี้ไม่จำกัดเพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา และสถาบัน นอกจากในกรณีที่เห็นชาวต่างประเทศ ผลงานนั้นต้องกระทำในประเทศไทย หรืองานนั้นเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของประเทศไทย.

แขนงวิชาที่กำหนดมี ๑๐ สาขา ดังนี้ :-

๑. วิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน.
๒. วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก.
๓. พันธุศาสตร์.
๔. แพทยศาสตร์ศึกษา.
๕. ประวัติเวชศาสตร์.
๖. ภาพการแพทย์.
๗. บรรณารักษศาสตร์.
๘. มนุษยวิทยากายภาพ.
๙. เรื่องราวก่อนประวัติศาสตร์.
๑๐. ประวัติศาสตร์.

อาจารย์อุทัย ทุติยะโพธิ เป็นบุคคลที่ ๓ ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการให้เป็นผู้บรรยายปาฐกถา สุก สแสงวิเชียร

ประจำ พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับเหรียญทองเกียรติยศจากศิริราชมูลนิธิ และเงินรางวัลจำนวน ๒,๖๐๐.๐๐ บาท (สองพันหกร้อยบาทถ้วน) จากทอดผลของทุนศาสตราจารย์ นายแพทย์สุก สแสงวิเชียรศิริราชมูลนิธิ แต่เงินจำนวนนี้อาจารย์อุทัย ทุติยะโพธิ ได้บริจาคสมทบทุนศาสตราจารย์ นายแพทย์สุก สแสงวิเชียรต่อไปแล้ว...

“วารสารห้องสมุด” ขอแสดงความยินดีเป็นอย่างยิ่งกับอาจารย์อุทัย ทุติยะโพธิ ที่ได้รับรางวัลจากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลเป็นครั้งที่ ๒ ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานดีเด่น ณ โอกาสนี้ด้วย (ครั้งที่ ๑ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕).

ตราไปรษณียากรที่ระลึก ปี่หนังสื่อ

ระหว่างชาติ ๒๕๑๕

เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ กรมไปรษณีย์โทรเลขได้นำดวงตราไปรษณียากรดวงหนึ่งออกจำหน่ายแก่ประชาชนชื่อว่า “ตราไปรษณียากรที่ระลึก ปี่หนังสื่อระหว่างชาติ ๒๕๑๕” เพื่อเป็นที่ระลึก ปี่หนังสื่อระหว่างชาติ ๒๕๑๕ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (๑) วันแรกออกจำหน่าย

๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ (๒) ความมุ่งหมาย เพื่อเป็นที่ระลึกถึงหนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕ (๓) ชนิดราคา ๗๕ สตางค์ (๔) ขนาด ๒๗ x ๔๕ มม. (วัดเพียงขอบของภาพ) (๕) ภาพ เป็นภาพวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร ซึ่งถือเสมือนเป็นแหล่งรวมทางการศึกษาแห่งหนึ่งของประเทศไทยในอดีต (๖) ผู้ออกแบบ กรมไปรษณีย์โทรเลข (น.ส. วันเพ็ญ บำรุงราษฎร์) (๗) บริษัทผู้พิมพ์ Thomas De La Rue Co., Ltd. อังกฤษ (๘) วิธีการพิมพ์ Fine Screen Lithography (๙) สี สองสี (๑๐) จำนวนพิมพ์ ๕,๐๐๐.๐๐๐ กวง (๑๑) จำนวนดวงในแผ่น ๕๐ ดวงในหนึ่งแผ่น และ (๑๒) ของที่ระลึก ราคาของละ ๒.๒๕ บาท สำหรับบุคคลผู้สนใจสามารถสั่งซื้อได้จากที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขทุกแห่ง และที่ “ศูนย์การส่งเสริมการสะสมตราไปรษณียากร กรมไปรษณีย์โทรเลข”.

นายวิสิทธิ์ จินตวงศ์ ถลอกจากไปศึกษาในต่างประเทศ

เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ เวลา ๘.๓๐ น. ณ หอสมุดแห่งชาติ ทำวาสถุภรณ์ระหว่างการประชุมสามัญประจำปี ๒๕๑๕

ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย “แผนกข่าว” ได้รับข่าวอันเป็นที่น่ายินดีว่า นายวิสิทธิ์ จินตวงศ์ บรรณารักษ์ห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งไปศึกษาต่อในต่างประเทศได้สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ (M.L.S. จาก University of The Philippines) และเดินทางกลับมารับงานเดิมแล้วตั้งแต่เดือน กรกฎาคม ๒๕๑๕ นายวิสิทธิ์ จินตวงศ์ เป็นนักเขียนที่ส่งผลงานมาสนับสนุน “วารสารห้องสมุด” เป็นประจำ “วารสารห้องสมุด” ขอแสดงความยินดีต่อนายวิสิทธิ์ จินตวงศ์ ไว้ในโอกาสนี้ด้วย และขอเรียนให้ทราบว่า “วารสารห้องสมุด” กำลังรอคอยบทความจากท่านอยู่เสมอ.

อสังกรรมของอดีตประธานาธิบดี

เอส. ทรูแมน

เมื่อเช้าววันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๑๕ เวลา ๘.๐๐ น. มีข่าวอันเศร้าสลดใจจากเมืองแคนซัสซิตี มลรัฐมิสซูรี สหรัฐอเมริกา ความว่า นายฮาร์ เอส. ทรูแมน ประธานาธิบดีคนที่ ๓๓ ของสหรัฐอเมริกา ไม่ถึงแก่อสังกรรมเสียแล้วในตอน กลางคืน

เวลา ๒๐.๕๗ น. (เวลากรุงเทพ ฯ) ด้วยโรคชราและโรคแทรกเกี่ยวกับปอด หัวใจ และไต รวมสิริอายุ ๘๘ ปี นายทรูแมน เกิดที่เมืองลามาร์ มลรัฐมิสซูรี สหรัฐอเมริกา ได้รับเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิกจาก มลรัฐมิสซูรี ประจำสมัย ค.ศ. ๑๙๓๕-๔๕ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สองได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการสอบสวนเรื่องค่าใช้จ่ายในสงครามโลกครั้งที่สองของสหรัฐอเมริกา ใน ค.ศ. ๒๕๑๔ ได้รับเลือกตั้งเป็นรองประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาควบคู่กับประธานาธิบดี แฟรงกลิน ดี. รูสเวลต์ (Franklin D. Roosevelt. 1882-1945) และได้เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีเนื่องจากอสัญกรรมของประธานาธิบดี รูสเวลต์ ใน ค.ศ. ๑๙๔๕ และในเดือนกรกฎาคม ๑๙๔๕ นี้เองเขาได้เข้าร่วมประชุมปอตสดัม (Potsdam Conference) ต่อมาในเดือนมีนาคม ๑๙๔๗ เขาได้ประกาศ "ลัทธิทรูแมน" เพื่อช่วยเหลือยับยั้งประเทศที่ถูกลัทธิคอมมิวนิสต์คุกคามให้พ้นจากอิทธิพลของรัสเซียด้วยการใช้แผนการบูรณะฟื้นฟูยุโรปในการเลือกตั้งใน ค.ศ. ๑๙๔๘ เขาได้รับชัยชนะเหนือ โทมัส อี. ดิวอี้ (Thomas E. Dewey) ใน ค.ศ. ๑๙๔๘ เขาสนับสนุนให้ก่อตั้งองค์การ

สนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ ต่อมาใน ค.ศ. ๑๙๕๐ เขาได้ส่งกองทัพสหรัฐอเมริกาไปสมทบกับกองทัพสหประชาชาติในประเทศเกาหลี เพื่อยับยั้งการรุกรานของคอมมิวนิสต์ และเนื่องจากเกิดความขัดแย้งกับนายพลแม็กอาร์เธอร์ เขาจึงตัดสินใจไม่สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีอีกใน ค.ศ. ๑๙๕๓ ทั้งนี้ เพื่อเป็นเกียรติยศแก่รัฐบาลในฐานะประมุขแห่งชาติ สหรัฐอเมริกาจึงได้สร้าง "ห้องสมุดทรูแมน" (Harry S. Truman Library) ขึ้นเป็นอนุสรณ์ใน ค.ศ. ๑๙๕๗ เพื่อใช้เป็นที่เกิดรวบรวมเอกสารและบันทึกเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีและผลงานของท่าน ณ เมืองอินดีเพนเด็นซ์ มลรัฐมิสซูรี นายทรูแมนได้เข้าศึกษาตัวในโรงพยาบาลรีเสิร์ชฮอสปิเทลแอนด์เมดิคอลเซ็นเตอร์ มาตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๕ มีอาการทรงก้นทรุดตลอดมาจนถึงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๕ เขาก็ดกอยู่ในภาวะที่ไม่ได้สติตลอดเวลาราวถึงอสัญกรรม เมื่อทราบถึงข่าวนี้ ประธานาธิบดี ริชาร์ด เอ็ม. นิกสัน ได้กล่าวว่า "อดีตประธานาธิบดี ทรูแมน เป็นประมุขสหรัฐอเมริกาที่มีความกล้าหาญอย่างยิ่งยวดคนหนึ่ง ในประวัติศาสตร์อเมริกัน ความหวัง

ของประชาชนอเมริกันเพื่อสันติภาพของ
คนรุ่นหลังที่ปรากฏเป็นผลขึ้นมาได้ย่อม
สืบเนื่องมาจากรากฐานอันเกิดโดยของอดีต
ประธานาธิบดีทรูแมนเป็นผู้วางไว้เป็นส่วน
ใหญ่” สหรัฐอเมริกาได้ตั้งธงชาติครึ่งเสา
เป็นการไว้อาลัยเป็นเวลา ๓๐ วัน และเพื่อ
เป็นการสนองให้ขึ้นไปตามความประสงค์
ของผู้ตาย พิธีฝังศพของอดีตประธานาธิบดี
ทรูแมน จะจัดขึ้นในวันพฤหัสบดีที่ ๒๔
ธันวาคม ๒๕๑๕ ณ สนามหญ้าหน้าหอ-
สมุดทรูแมน อันเป็นบ้านเกิดของเขา หอ-
สมุดทรูแมน เมืองอินทิเพนตันส์ มลรัฐ-
มิสซูรี อันเป็นบ้านเกิดของเขานั้นเอง
“วารสารห้องสมุด” ขอแสดงความเสียใจ
และความอาลัยอย่างสุดซึ้งในอสัญกรรม
ของอดีตประธานาธิบดีทรูแมน ต่อครอบครัว
ของท่านและต่อประชาชนชาติอเมริกันไว้
ในโอกาสนี้ด้วย อนึ่ง “วารสารห้องสมุด”
เคยทราบว่า สหรัฐอเมริกาได้สร้างห้อง-
สมุดเพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งความดีแก่รัฐบุรุษ
อันเป็นประมุขแห่งรัฐมาหลายแห่งแล้ว
น่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับวงการเมือง

และการปกครองตลอดจนวงการศึกษามาก
ไทยเขาอย่างจัดทำขึ้นบ้าง เพราะนอกจาก
จะเป็นอนุสรณ์แห่งความดีของรัฐบุรุษแล้ว
ยังเป็นแหล่งแห่งความรู้ความฉลาดของ
คนไทยอีกด้วย ในปัจจุบัน มีรัฐบุรุษไทย
หลายท่านทั้งการบริหาร วงการการ
ศึกษาและวงการห้องสมุดและบรรณารักษ์
ความเคารพนับถือท่านเหล่านั้นน่าจะได้อะไร
พิจารณาสร้างห้องสมุดอนุสรณ์ขึ้นบ้าง
เช่น (๑) พระยามโนปกรณนิติธาดา (ก้อน
หุตะสิงห์), (๒) พลเอก พระยาพหล-
พลพยุหเสนา, (๓) จอมพล แปลก
พิบูลสงคราม, (๔) พันตรี คง อภัยวงศ์,
(๕) นายทวี บุณยเกตุ, (๖) ม.ร.ว. เสนีย์
ปราโมช, (๗) นายปรีดี พนมยงค์, (๘)
พลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์, (๙)
นายพจน์ สารสิน, (๑๐) จอมพล สฤษดิ์
ชนะรัชต์, และ (๑๑) จอมพล ถนอม
กิตติขจร และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง จอมพล
ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน
ซึ่งมีความสนใจในกิจการห้องสมุดโดย
ตลอดมา.

บรรณานุกรมของหอสมุด ปีที่ ๑๖

เรียงลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง, บทความ และหัวเรื่อง

ก.

“การจัดแสดงหนังสือนานาชาติที่แฟรง-
เฟิร์ต ประเทศเยอรมนี” ๑๖ (มี.ค.
— เม.ย. ๑๕), ๑๘๐ — ๑๘๒.

การจัดพิมพ์หนังสือ

ทองหยด ประทุมวงศ์ “เลขหนังสือ
ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน” ๑๖
(ก.ย. — ต.ค. ๑๕), ๓๘๓ — ๓๘๗.

ลมูล รัตนากร “เทคนิคการจัดหมู่
หนังสือ” ๑๖ (พ.ย. — ธ.ค. ๑๕),
๕๓๓ — ๕๓๗.

“การเตรียมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ”
๑๖ (มี.ค. — ก.พ. ๑๕), ๕๓ — ๕๘.

การทำรายการบัตรหนังสือ

ทองหยด ประทุมวงศ์ “เลขหนังสือของ
ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน” ๑๖ (ก.ย.
— ต.ค. ๑๕), ๓๘๓ — ๓๘๗.

“การบริการหนังสือของ” ๑๖ (ก.ย. —
ต.ค. ๑๕), ๔๐๕ — ๔๑๕.

“การประกวดเรื่องเกี่ยวกับหนังสือ” ๑๖
(ก.ค. — ส.ค. ๑๕), ๓๒๒ — ๓๕๐.

“การประชุมสัมพันธสำหรับงานสัปดาห์
หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (มี.ค. — เม.ย.
๑๕), ๑๕๕ — ๑๕๖.

การพัฒนาการศึกษา

“คำปราศรัยของนายสุกิจ นิมมาน-
เหมินท์ ในพิธีเปิดการประชุมสามัญ
ประจำปี ๒๕๑๔ ของสมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย ณ หอสมุดแห่งชาติ
วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๔” ๑๖
(มี.ค. — เม.ย. ๑๕), ๑๐๘ — ๑๑๔.

การพัฒนาการศึกษา — ไทย

กักร สติวรกุล “ปัญหาการจัดพิมพ์
หนังสือในประเทศไทย” ๑๖ (พ.ย.
— ธ.ค. ๑๕), ๕๕๑ — ๕๖๖.

คำร้อง เพ็ชรพลาย “กิจกรรมพิเศษ
ระหว่างงานปีหนังสือระหว่างชาติ”
๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๕๔๖—๕๕๓.

รพิมพ์—ไทย

กำธร สนิทกุล “ปัญหาการจัดพิมพ์
หนังสือในประเทศไทย” ๑๖ (พ.ย.—
ธ.ค. ๑๕), ๕๕๑—๕๖๖.

เรศศึกษา

นิตยา มาศะวิสุทธิ, ผู้ดำเนินการ
อภิปราย “หนังสือกับข้าพเจ้า” ๑๖
(มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๒๔—๑๒๘.

ารศึกษา—ไทย

คำร้อง เพ็ชรพลาย “คนไทยกับการ
อ่านหนังสือ” ๑๖ (ก.ค.—ส.ค. ๑๕),
๓๖๕—๓๖๗.

การศึกษา — ประชญา

“พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่
คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศใน
โอกาสที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
ณ ศาลาศาลาอัยย์ สำนักราชทัณฑสถาน” ๑๖
(มี.ค.—ก.พ. ๑๕), ๑—๖.

การศึกษา—อุปกรณ์

คำร้อง เพ็ชรพลาย “กิจกรรมพิเศษ
ระหว่างงานปีหนังสือระหว่างชาติ”
๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๕๔๖—๕๕๓.

————— “เอกสารการประชุม
ทางวิชาการ” ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕),
๒๘๑—๒๘๓.

“การศึกษาคความสนใจในการใช้ห้องสมุด
และความสนใจในการเลือกอ่าน ของ
นักเรียนโรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม
จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา ๒๕๑๔”
๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๕๒๒—๕๓๒.

“การศึกษาสภาพห้องสมุดโรงเรียนราษฎร์
ในเครือคริสตศาสนาในส่วนกลาง ปี
การศึกษา ๒๕๑๓” (มีบทสรุปย่อเป็น
ภาษาอังกฤษ) ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕),
๒๕๐—๒๖๓.

“การเขียนบรรณารักษศาสตร์ ณ วิทยา-
ลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร” ๑๖
(ก.ย.—ค.ค. ๑๕), ๓๙๘—๔๐๘.

การสอน — อุปกรณ์

“คำกราบบังคมทูลพระกรุณาของนาง
แม่ันมาลี ชวลิต นายถสสมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในวาระที่

พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้
สมาชิกของสมาคมห้องสมุดแห่งประ-
เทศไทยเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๔” ๑๖
(ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๗-๘.

สมชัย ยุติธรรม “การสำรวจ
สภาพห้องสมุด ศึกษาปัญหาความ
ต้องการทัศนคติของครูและนักเรียน
ที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียนมัธยมวิสามัญ
ศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการ
ศึกษา ๒๕๑๓” (มีบทสรุปย่อเป็น
ภาษาอังกฤษ) ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕),
๒๓๕-๒๔๕.

“การสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ การ
อบรมครูบรรณารักษ์ และการปรับปรุง
หลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์”
๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕), ๒๖๔-๒๗๕.

“การสำรวจสภาพห้องสมุด ศึกษาปัญหา
ความต้องการทัศนคติของครูและนักเรียน
ที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียนมัธยมวิสามัญ
ศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ปีการ
ศึกษา ๒๕๑๓” (มีบทสรุปย่อเป็น
ภาษาอังกฤษ) ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕),
๒๓๕-๒๔๕.

“การอ่านหนังสือสำหรับแม่บ้าน” ๑๖
(มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๘๓-๑๘๘.

กัณธ สกิริกุล

“การจัดแสดงหนังสือ นานาชาติที่
แฟรงเคิร์ต ประเทศเยอรมัน” ๑๖
(มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๘๐-๑๘๒.

“ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย” ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๔๕๑-๔๖๖.

“กำหนดการประชุมประจำปี ๒๕๑๔ ของ
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ณ
หอสมุดแห่งชาติ ท่าราชวรดิฐ พระนคร
ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๖ พฤศจิกายน
๒๕๑๔ หัวข้อการประชุม การจัดงาน
สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (ม.ค.
-ก.พ. ๑๕), ๕-๑๒.

“กิจกรรมที่ควรจัดในสัปดาห์หนังสือแห่ง
ชาติ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๑๕-๑๒๓.

“กิจกรรมพิเศษ ระหว่างงานปีหนังสือ
ระหว่างชาติ” ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕),
๕๔๖-๕๕๓.

“กิจกรรมส่งเสริมความสนใจในหนังสือ”
๑๖ (ก.ค.—ส.ค. ๑๕), ๓๕๑-๓๕๖.

“กิจกรรมสำหรับเด็ก” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย.
๑๕), ๑๕๗-๑๖๒.

เกหลง ฟานิช, ผู้แปล

จอห์นสตัน, แอนน์ เฟลโดล์ “ใช้
ประจักษ์มิตร์ แปลจาก Open into
some one's house โดยเกหลง ฟานิช”
(กลอน) ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๕๕๔
—๕๕๕.

บ.

“ข่าววิทยุและโทรทัศน” ๑๖ (ก.ย.—
ค.ค. ๑๕), ๔๒๘—๔๔๓.

ไข่มุกด์ มลิณทะเลข, ผู้ดำเนินการ
อภิปราย

“วิธีมุ่งใจให้เกิดความต้องการหนังสือ”
๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๗๓—๑๗๕.

ค.

“คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อจัดงานขึ้น
สัปดาห์ระหว่างประเทศ” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ.
๑๕), ๒๖—๓๕.

“คนไทยกับการอ่านหนังสือ” ๑๖ (ก.ค.
—ส.ค. ๑๕), ๓๖๕—๓๖๗.

“ความ^๒รู้^๒ของ^๒คน^๒เกี่ยวกับ^๒จดหมาย^๒เหตุ^๒ของ^๒
ยุโรปและอเมริกา” ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค.
๑๕), ๕๓๘—๕๔๓.

“คำกราบบังคมทูล พระกรุณา ของ นาง
แม่นาส ชวลิต นายกลสมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทยในวาระที่
พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้
สมาชิกของสมาคมห้องสมุดแห่งประ-
เทศไทยเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๔” ๑๖
(ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๗—๘.

“คำกล่าวรายงานของนายกลสมาคมห้อง-
สมุดแห่งประเทศไทยในพิธีเปิดการ
ประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๔
ณ หอสมุดแห่งชาติ วันที่ ๒๒
พฤศจิกายน ๒๕๑๔” ๑๖ (มี.ค.—
เม.ย. ๑๕), ๑๐๕—๑๐๗.

“คำบรรยายเรื่องหนังสือระหว่างชาติ”
๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๗๔—๘๖.

“คำปราศรัยของนายสุกิจ นิมมานเหมินท์
ในพิธีเปิดการประชุมสามัญประจำปี
๒๕๑๔ ของสมาคมห้องสมุดแห่ง
ประเทศไทย ณ หอสมุดแห่งชาติ
วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๔” ๑๖
(มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๐๘—๑๑๔.

“โครงการสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖
(ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๘๗—๘๒.

๖.

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

“กำหนดการประชุมประจำปี ๒๕๑๔ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย หอสมุดแห่งชาติ ทำวาทกรรมระหว่างวันที่ ๒๒-๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ หัวข้อการประชุม การจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (ม.ค.-ก.พ. ๑๕), ๕-๑๒.

“โครงการสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (ม.ค.-ก.พ. ๑๕), ๘๗-๘๘.

คุณ ประภาวดี “สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” (มีภาคภาษาอังกฤษ) ๑๖ (ม.ค.-ก.พ. ๑๕), ๑๓-๒๒.

ตำรวจ เพ็ชรพลาย “๑ มกราคม ๒๕๑๕” ๑๖ (ม.ค.-ก.พ. ๑๕), ๕๓-๕๗.

“รายงานผลการดำเนินงาน ของคณะกรรมการจัดประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (ม.ค.-ก.พ. ๑๕), ๕๘-๖๗.

ลมูล รัตติกาล “นำชมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๑-๗ เมษายน ๒๕๑๕” ๑๖ (ก.ค.-ส.ค. ๑๕), ๒๕๗-๓๒๑.

ผู้ดำเนินการ อภิปราย “กิจกรรมที่ควรจัดในสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (มี.ค.-เม.ย. ๑๕), ๑๑๕-๑๒๓.

สุข พงษ์สถิตย์ “การเตรียมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (ม.ค.-ก.พ. ๑๕), ๔๓-๕๘.

“คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อจัดงานสัปดาห์หนังสือระหว่างประเทศ” ๑๖ (ม.ค.-ก.พ. ๑๕), ๒๖-๓๕.

สรุปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๒๕๑๕ ในต่างจังหวัด” ๑๖ (พ.ย.-ธ.ค. ๑๕), ๔๗๕-๕๘๐.

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ-บรรณานุกรม

ปราณี เชียงทอง “หนังสือพิมพ์เนื่องในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (ก.ย.-ต.ค. ๑๕), ๔๔๕-๔๔๗.

๗.

จดหมายเหตุ

ลมูล รัตติกาล “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจดหมายเหตุของยุโรปและอเมริกา” ๑๖ (พ.ย.-ธ.ค. ๑๕), ๕๓๘-๕๔๓.

จ้อย นันทวิจิตร, ม.ล.

“กิจกรรมส่งเสริมความสนใจในหนังสือ” ๑๖ (ก.ค.—ส.ค. ๑๕), ๓๕๑—๓๕๖.

แนะนำรายการ ที่ควร จัดใน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕), ๒๑๕—๒๓๘.

ปราณี เขียงทอง “กิจกรรมสำหรับเด็ก” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๕๗—๑๖๒.

จ้อย นันทวิจิตร, ม.ล., ผู้ดำเนิน
การอภิปราย

“การอ่านหนังสือ สำหรับแม่บ้าน” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๘๓—๑๘๘.

จ้อย นันทวิจิตร, ม.ล., ผู้อภิปราย
ลมูล รักษากกร, ผู้ดำเนินการอภิปราย
“กิจกรรม ที่ควร จัดใน สัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๑๕—๑๒๓.

จ้อย นันทวิจิตร, ม.ล., ผู้แปล
ริงศักดิ์, มิวเรียล อี. “ห้องสมุด,
แปลจาก Library Period, โดย ม.ล.
จ้อย นันทวิจิตร” (กาพย์) ๑๖
(ก.ค.—ส.ค. ๑๕), ๓๕๘—๓๖๓.

จอห์น สตัน, แอนน์ เฟลโลส

“เปิดประตูมิตร, แปลจาก Open
into some one's house, โดย เกทลง
พานิช” (กลอน) ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค.
๑๕), ๕๔๔—๕๔๕.

จาวรรณ สิ้นธุโสภณ

“การประกวดเรื่องเกี่ยวกับหนังสือ”
๑๖ (ก.ค.—ส.ค. ๑๕), ๓๒๒—๓๕๐.

จินดา สิงห์ปรีชา, ผู้อภิปราย

ลมูล รักษากกร, ผู้ดำเนินการอภิปราย
“กิจกรรม ที่ควร จัดใน สัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๑๕—๑๒๓.

น.

ฉุน ประภาวิวัฒน์

“วิจารณ์หนังสือ History of Anglo-
Thai Relations” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค.
๑๕), ๔๕๒—๔๕๖.

“สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” (มีภาค
ภาษาอังกฤษ) ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕).

ข.

ชมรมนักอ่าน

ไข่มุกต์ มีสินทะเลข, ผู้ดำเนินการ
อภิปราย “วิธีหุงใจให้เกิดความตั้งใจ
การหนังสือ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๗๓—๑๗๕.

ค.

ดำรง เพ็ชรพลาย

“กิจกรรมพิเศษระหว่างงาน ปีหนังสือ
ระหว่างชาติ” ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕),
๕๔๖—๕๕๓.

“คนไทยกับการอ่านหนังสือ” ๑๖
(ก.ค.—ส.ค. ๑๕), ๓๖๕—๓๖๗.

“สัปดาห์หนังสือ แห่งชาติ” ๑๖
(มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๒๐๓—๒๐๕.

“๑ มกราคม ๒๕๑๕” ๑๖ (ม.ค.—
ก.พ. ๑๕), ๕๓—๕๗.

“ห้องสมุดประชาชนใน ทรรศนะ ของ
นักเขียนคนหนึ่ง” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค.
๑๕), ๔๕๗—๔๖๑.

“เอกสาร การ ประชุม ทางวิชาการ”
๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕), ๒๔๑—๒๔๓.

ง.

“แถลงกิจการ ของ สมาคมในรอยยิ้ม”
๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๑๕—๑๑๘.

ท.

ทวีรัมย์ ธนาคม, ผู้อภิปราย
ร้อย นันทวิจิตร, ม.ล., ผู้ดำเนินการ
การอภิปราย “การอ่านหนังสือสำหรับ
แม่บ้าน” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๘๓—๑๘๘.

ทองหยด ประทุมวงศ์
“เลข หนังสือ ของ หอสมุดรัฐสภา
อเมริกัน” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕),
๓๘๓—๓๘๗.

“เทคนิคการจัดหมู่หนังสือ” ๑๖ (พ.ย.—
ธ.ค. ๑๕), ๕๓๓—๕๓๗.

โทรทัศน์

สงวน วิจิตรสาร “ข่าววิทยุและ
โทรทัศน์” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕),
๔๒๘—๔๔๓.

น

นรนิติ เศรษฐบุตร, ผู้อภิปราย
นิคยา มาศะวิสุทธ, ผู้ดำเนินการ
การอภิปราย “หนังสือกับข้าพเจ้า” ๑๖
(มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๒๔—๑๒๘.

ไฉนงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๑-๑
เมษายน ๒๕๑๕” ๑๖ (ก.ค.-ส.ค.
๑๕), ๒๕๗-๓๒๑.

ทยา มาสละวิสุทธิ, ผู้ดำเนินการ
อภิปราย

“หนังสือกับข้าพเจ้า” ๑๖ (มี.ค.-
เม.ย. ๑๕), ๑๒๔-๑๒๘.

งานสอนใจ

ปราณี เชียงทอง, และจ้อย นันทิ-
วชิรินทร์, ม.ล. “กิจกรรมสำหรับ
เด็ก” ๑๖ (มี.ค.-เม.ย. ๑๕), ๑๕๗
-๑๗๒.

แนะนำรายการที่ควรจัดในสัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติ” ๑๖ (พ.ค.-มิ.ย. ๑๕),
๒๑๕-๒๓๘.

บ.

าบรรณาธิการ

คุณ คำรง เพ็ชรพลาย.

บรรณารักษศาสตร์

แม่นมาส ขวลิศ “สิ่งที่ได้จากการ
สนทนากับบรรณารักษ์และครูจากมหา
วิทยาลัยโอคลาโฮมา ๑๖ (ก.ย.-
ค.ค. ๑๕), ๔๔๕-๔๕๑.

บรรณารักษศาสตร์ — การ ศึกษา และ การสอน

ลมูล รัตตากร “การสอนวิชาบรรณา-
รักษศาสตร์ การอบรมครูบรรณา-
รักษ์ และ การปรับปรุงหลักสูตรวิชา
บรรณารักษศาสตร์” ๑๖ (พ.ค.-
มิ.ย. ๑๕), ๒๖๔-๒๗๕.

สุนทร แก้วลาย “การเขียนบรรณา-
รักษศาสตร์ ณ วิทยาลัยวิชาการ
ศึกษา ประสานมิตร” ๑๖ (ก.ย.-
ค.ค. ๑๕), ๓๕๘-๔๐๘.

บรรณารักษศาสตร์ — ประชญา

“คำปราศรัยของนายสุกิจ นิมมาน-
heim ในพิธีเปิดการประชุมสามัญ
ประจำปี ๒๕๑๔ ของสมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย ณ หอสมุดแห่งชาติ
วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๔” ๑๖
(มี.ค.-เม.ย. ๑๕), ๑๐๘-๑๑๔.

“พระบรมราชาโชวาท พระราชทาน แก่
คณะ สมาชิก ห้องสมุดทั่วประเทศใน
โอกาสที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
ณ ศาลาสุริยาลัย สวนจิตรลดา”
๑๖ (ม.ค.-ก.พ. ๑๕), ๑-๖.

บางกะปิ, โรงเรียน

รสา วงศ์ยังอยู่ “ห้องสมุดใหม่ใน
โรงเรียนเดิม” ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕),
๒๗๖—๒๗๙.

บำรุง สุขพรรณ

“หนังสือพิมพ์กับท่าน” ๑๖ (ก.ย.—
ต.ค. ๑๕), ๔๑๖—๔๒๗.

ป.

ประชาสัมพันธ์

สรรพศิริ วิจัยศิริ “การประชาสัมพันธ์
สำหรับงานสัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๕๕—๑๕๖.

ปราณี เชียงทอง

“หนังสือที่พิมพ์เนื่องในงานสัปดาห์
หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค.
๑๕), ๔๔๕—๔๔๗.

ปราณี เชียงทอง, และจ้อย นันทวิชัย
รินทร์, ม.ล.

“กิจกรรมสำหรับเด็ก” ๑๖ (มี.ค.—
เม.ย. ๑๕), ๑๕๗—๑๖๒.

ปราณี เชียงทอง, ผู้อภิปราย

ลมูล รัตติกาล, ผู้ดำเนินการอภิปราย
“กิจกรรมที่ควรจัดในสัปดาห์หนังสือ

แห่งชาติ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๑๕—๑๒๓.

“ปัญหาการจัดพิมพ์หนังสือในประเทศไทย” ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๔๕๑
๔๖๖.

ปีหนังสือระหว่างชาติ

“กำหนดการประชุมประจำปี ๒๕๑๔
ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ณ หอสมุดแห่งชาติ ทำวาสถุกิจ
พระนคร ระหว่างวันที่ ๒๒—๒๖
พฤศจิกายน ๒๕๑๔ หัวข้อการ
ประชุม การจัดงานสัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติ” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕),
๙—๑๒.

คุณ ประภาวิวัฒน์ “สัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติ” (มีภาคภาษาอังกฤษ) ๑๖
(ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๑๓—๒๒.

คำรณ เพ็ชรพลาย “กิจกรรมพิเศษ
ระหว่างงานปีหนังสือระหว่างชาติ”
๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๔๔๖—๔๕๓.

..... “๑ มกราคม ๒๕๑๕”
๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๙๓—๙๗.

แมนมาส ขวดีท “ปีหนังสือระหว่าง
ชาติ ๒๕๑๕” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕),
๖๘—๗๓.

สมชัย ยุติธรรม “โครงการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อเป็นทรัพยากรหนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕” ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๕๑๗—๕๒๑.

สุข พงษ์สถิตย์ “คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อจัดงานวันหนังสือระหว่างประเทศ” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๒๖—๓๕.

อภัย จันทวิมล “คำบรรยายเรื่องวันหนังสือระหว่างชาติ” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๗๔—๘๖.

“วันหนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๖๘—๗๓.

“เปิดประตูคู่มือ, แปลจาก Open into some one's house โดยเกทลง ฟานิช” (กลอน) ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๕๔๔—๕๔๕.

พ.

“พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศในโอกาสที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ณ ศาลาศิริราช สวณจิตรลดา” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๑—๖.

พิชัย วาสนาส่ง, ผู้อภิปราย

นิตยา มาศะวิสุทธิ, ผู้ดำเนินการอภิปราย “หนังสือกับข้าพเจ้า” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๒๔—๑๒๘.

เพลินพิศ แพร่พานิช, ผู้อภิปราย

ไข่มุกข์ มลิ้นทะเล, ผู้ดำเนินการอภิปราย “วิธีจูงใจให้เกิดความถ้อยการหนังสือ”, ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๗๓—๑๗๔.

ภ.

ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระ- ปรเมนทรมหา

“พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศในโอกาสที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ณ ศาลาศิริราช สวณจิตรลดา” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๑—๖.

ม.

มยุร วิเศษกุล, ผู้อภิปราย

นิตยา มาศะวิสุทธิ, ผู้ดำเนินการอภิปราย “หนังสือกับข้าพเจ้า” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๒๔—๑๒๘.

ดรรชนีวารสารห้องสมุด ปีที่ ๑๖

มาเรย์ เหล่าสุนทร, และคนอื่นๆ

“สัปดาห์หนังสือแห่งชาติในต่างประเทศ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๒๕—๑๓๔.

แม่นมาศ ขวลิต

“คำกราบบังคมทูลพระกรุณาของนางแม่นมาศ ขวลิต นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในวาระที่พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้สมาชิกของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๔” ๑๖ (มี.ค.—ก.พ. ๑๕), ๗—๘.

“หนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕” ๑๖ (มี.ค.—ก.พ. ๑๕), ๖๘—๗๓.

“สิ่งที่ได้จากการ สนทนากับ บรรณาธิการ และ ครูจากมหาวิทยาลัย โอคลาโฮมา” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕), ๔๔๕—๔๕๑.

ป.

ยานนาเวศวิทยาคม, โรงเรียน

วิชัย รักกุศล “การศึกษาค้นคว้าในการใช้ห้องสมุดและความสนใจการอ่านของนักเรียนโรงเรียนยานนาเวศ

๕๗๕

วิทยาคม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา ๒๕๑๔” ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๕๒๒—๕๓๒.

ร.

รสา วงศ์ยังอยู่

“ห้องสมุดใหม่ในโรงเรียนเดิม” ๑๖ (พ.ค.—มี.ย. ๑๕), ๒๗๖—๒๗๘.

รัตนา จิราวิวัฒน์, ผู้อภิปราย

ไข่มุกต์ มลิณทะเลข, ผู้ดำเนินการอภิปราย วิจัยใจให้เกิดความต้องการหนังสือ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๗๓—๑๗๕.

รติพร ชังธาดา

“การบริการหนังสือของ” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕), ๔๐๕—๔๑๕.

“รายงานการดำเนินงานของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๔” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๘๕—๒๐๒.

“รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการจัด ประมวล ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (มี.ค.—ก.พ. ๑๕), ๕๕—๖๗.

ริงสตัด, มิวเรียล อี.

“ห้องสมุด, แปลจาก Library Period, โดย ม.ล. ร้อย นันทวิจิตรินทร์” (ภาพย์) ๑๖ (ก.ค.—ส.ค. ๑๕), ๓๕๘—๓๖๓.

ถ.

ถมุล รัตตากร

“การสอนวิชา บรรณารักษศาสตร์ การอบรมครูบรรณารักษ์ และการปรับปรุงหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์” ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕), ๒๖๔—๒๗๕.

“ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายเหตุของยุโรปและอเมริกา” ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๕๓๘—๕๔๓.

“เทคนิคการจัดหมู่หนังสือ” ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๕๓๓—๕๓๗.

“นำชมงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๑—๗ เมษายน ๒๕๑๕” ๑๖ (ก.ค.—ส.ค. ๑๕), ๒๕๗—๓๒๑.

ถมุล รัตตากร, ผู้ดำเนินการอภิปราย

“กิจกรรมที่ควรจัดในสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (มิ.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๑๕—๑๒๓.

“เลขหนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน” ๑๖ (ก.ย.—ก.ค. ๑๕), ๓๘๓—๓๘๗.

จ.

วานี ศักดิ์เจริญ, ผู้อภิปราย

ถมุล รัตตากร, ผู้ดำเนินการอภิปราย
“กิจกรรมที่ควรจัดในสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (มิ.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๑๕—๑๒๓.

“วิจารณ์หนังสือ History of Anglo—Thai Relations” ๑๖ (ก.ย.—ค.ค. ๑๕), ๔๕๒—๔๕๖.

วิชัย รักกุศล

“การศึกษาค้นคว้าในการใช้ห้องสมุด และความสนใจในการเลือกอ่านของนักเรียนโรงเรียนยานนาวาศึกษา-คม จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา ๒๕๑๔” ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค.), ๕๒๒—๕๓๒.

วิชาการศึกษาประสานมิตร, วิทยาลัย

สุนทร แก้วลาย “การเรียนบรรณารักษศาสตร์ ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร” ๑๖ (ก.ย.—ค.ค. ๑๕), ๓๙๘—๔๐๘.

วิทย์ พิณคันเงิน

“หุ่น” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๓๗—๔๒.

วิทยุ

สงวน วิจิตรสาร “ข่าววิทยุและ
โทรทัศน์” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕),
๔๒๘—๔๔๓.

“วิธีงูให้ เกิดความ ต้องการ หนังสือ”
๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๗๓—๑๗๕.

ส.

สงวน วิจิตรสาร
“ข่าววิทยุและโทรทัศน์” ๑๖ (ก.ย.—
ต.ค. ๑๕), ๔๒๘—๔๔๓.

สมช้อย ยุติธรรม

“การสำรวจสภาพห้องสมุด ศึกษา
ปัญหาความต้องการ ทักษะคติของครู
และนักเรียน ที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียน
มัธยมวิสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปรา-
การ ปีการศึกษา ๒๕๑๓” (มี
บทสรุปย่อเป็นภาษาอังกฤษ) ๑๖
(พ.ค.—มิ.ย. ๑๕), ๒๓๕—๒๔๕.

“โครงการ จัดทำหนังสือ สำหรับ เด็ก
เพื่อ เป็นพระดึก ปุ่หนังสือ ระหว่างชาติ
๒๕๑๕” ๑๖ (พ.ย. — ธ.ค. ๑๕),
๕๑๗—๕๒๑.

สมบูรณ์ สิงฆมานันท์

“การ ศึกษาสภาพห้องสมุดโรงเรียน
ราษฎร์ ในเครือ คริสตศาสนา ใน ส่วน
กลาง ปีการศึกษา ๒๕๑๓” (มี
บทสรุปย่อเป็นภาษาอังกฤษ) ๑๖
(พ.ค.—มิ.ย. ๑๕), ๒๕๐—๒๖๓.

สมศรี สุขุมตนนท์, ผู้อภิปราย
จ้อย นันทวิจิตรนทร์, ม.ล., ผู้ดำเนิน
การอภิปราย “การอ่านหนังสือ
สำหรับแม่บ้าน” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย.
๑๕), ๑๘๓—๑๘๘.

สรรพศิริ วิริยศิริ

“การ ประชาสัมพันธ์ สำหรับงาน
สัปดาห์หนังสือ แห่งชาติ” ๑๖
(มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๕๕—๑๕๖.
“สรุปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๒๕๑๕.
ในต่างจังหวัด” ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค.
๑๕), ๔๗๕—๔๘๐.

สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

จ้อย นันทวิจิตรนทร์, ม.ล. “กิจกรรม
ส่งเสริมความสนใจในหนังสือ” ๑๖
(ก.ค.—ธ.ค. ๑๕), ๓๕๒—๓๕๖.
_____ “แนะนำรายการที่ควร
จัดในสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖
(พ.ค.—มิ.ย. ๑๕), ๒๑๕—๒๓๘.

จารวรรณ สินธุโสภณ “การประกวด
เรื่องเกี่ยวกับหนังสือ” ๑๖ (ก.ค.—
ส.ค. ๑๕), ๓๒๒—๓๕๐.

ตำรวจ เพ็ชรพลาย “สัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๒๐๓—๒๐๕.

ปราณี เชิงทอง, และร้อย นันทวิช-
รินทร์, ม.ล. “กิจกรรมสำหรับเด็ก”
๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๕๗—๑๗๒.
สรรพศิริ วิริยะศิริ “การประชาสัมพันธ์
สำหรับงาน สัปดาห์หนังสือแห่ง
ชาติ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๕๕—๑๕๖.

สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ—จีน, สาธารณ- รัฐ

มาเรียม เหล่าสุนทร, และคนอื่น ๆ
“สัปดาห์หนังสือแห่งชาติในต่าง
ประเทศ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๒๕—๑๓๔.

สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ—นิวซีแลนด์

มาเรียม เหล่าสุนทร, และอื่น ๆ
“สัปดาห์หนังสือแห่งชาติในต่าง
ประเทศ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๒๕—๑๓๔.

สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ—ฟิลิปปินส์

มาเรียม เหล่าสุนทร, และคนอื่น ๆ
“สัปดาห์หนังสือแห่งชาติในต่าง
ประเทศ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๒๕—๑๓๔.

สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ—สหรัฐอเมริกา

มาเรียม เหล่าสุนทร, และคนอื่น ๆ
“สัปดาห์หนังสือแห่งชาติในต่าง
ประเทศ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๒๕—๑๓๔.

“สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (มี.ค.—
เม.ย. ๑๕), ๒๐๓—๒๐๕.

“สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” (มีภาคภาษา
อังกฤษ) ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕),
๑๓—๒๒.

“สัปดาห์หนังสือแห่งชาติในต่างประเทศ”
๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๒๕—๑๓๔.

“สิ่งที่ได้จากการ สนทนา กับ บรรณารักษ์
และครูจากมหาวิทยาลัยโอคลาโฮมา”
๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕), ๔๔๕—๔๕๑.

สปีปนนท์ เกตุทัต, ผู้อภิปราย
นิคยา มาคะวิสุตย์, ผู้ดำเนินการ
อภิปราย “หนังสือกับข้าพเจ้า” ๑๖
(มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๒๕—๑๒๘.

สื่อมวลชน

สงวน วิจิตรสาร “ข่าววิทยุและโทรทัศน์” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕), ๔๒๘—๔๔๓.

สื่อมวลชน — ไทย

บำรุง สุขพรรณ “หนังสือพิมพ์กับท่าน” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕), ๔๑๖—๔๒๗.

สุกิจ นิมมานเหมินท์

“คำปราศรัยของนายสุกิจ นิมมานเหมินท์ ในพิธีเปิดการประชุมสามัญประจำปี ๒๕๑๔ ของสมาคมหอสมุดแห่งประเทศไทย ณ หอสมุดแห่งชาติ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๔” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๐๘—๑๑๔.

สุข พงษ์สิทธิชัย

“การเตรียมงาน สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๔๓—๕๘.

“คณะกรรมการ แห่งชาติ เพื่อจัดงาน สัปดาห์หนังสือระหว่างประเทศ” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕) ๒๖—๓๕.

“สรุปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๒๕๑๕ ในต่างจังหวัด” ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๔๗๕—๔๘๐.

สุเทพ ชูเชอ, ผู้อภิปราย

ไข่มุกต์ มลิณทะเลข, ผู้ดำเนินการอภิปราย “วิธีมุ่งใจให้เกิดความตั้งใจหนังสือ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๗๓—๑๗๕.

สุนทร แก้วลาย

“การเขียนบรรณารักษศาสตร์ ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕), ๓๕๘—๔๐๘.

สุภาพิตและคำพังเพย

“รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ จัดประมวลข้อเสนอนำเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ระหว่างสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๕๕—๖๗.

พ.

หนังสือ—ประวัติและวิจารณ์

คุณ ประภาวิวัฒน์ “วิจารณ์หนังสือ History of Anglo — Thai Relations” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕), ๔๕๓—๔๕๖.

“หนังสือกับข้าพเจ้า” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๒๔—๑๒๘.

รื้อทพิมพ์เนื่องในงานสัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติ” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕),
๔๕—๔๕๗.

เอนานาชาติ—นิทรรศการ

อาทร สติรกุล “การจัดแสดงหนังสือ
นานาชาติที่แฟรงเฟิร์ต ประเทศ
เยอรมนี” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๘๐—๑๘๒.

สื่อพิมพ์

สงวน วิจิตรสาร “ข่าววิทยุและ
โทรทัศน์” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕),
๔๒๘—๔๔๓.

สื่อพิมพ์—ไทย

บำรุง สุขพรรณ “หนังสือพิมพ์กับ
ท่าน” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕),
๔๑๖—๔๒๗.

หนังสือพิมพ์กับท่าน” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค.
๑๕), ๔๑๖—๔๒๗.

เงื่อนและการอ่าน

กำธร สติรกุล “ปัญหาการจัดพิมพ์
หนังสือในประเทศไทย” ๑๖ (พ.ย.—
ธ.ค. ๑๕), ๔๕๑—๔๖๖.

วารสารห้องสมุด

ไข่มุกข์ มีสินทะเลข, ผู้ดำเนินการ
อภิปราย “วิธีูงใจให้เกิดความต้องการ
หนังสือ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๗๓—๑๗๕.

“คำกราบบังคมทูลพระกรุณาของ
นางแม่จันมาลี ขวลิต นายกสมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทยในวาระที่
พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้
สมาชิกของสมาคมห้องสมุดแห่ง
ประเทศไทยเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระ-
บาท วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๔”
๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๗—๘.

จ้อย นันทวิชรินทร์, ม.ล. “กิจกรรม
ส่งเสริมความสนใจในหนังสือ” ๑๖
ก.ค.—ส.ค. ๑๕), ๓๕๑—๓๕๖.

จ้อย นันทวิชรินทร์, ม.ล. ผู้ดำเนิน
การอภิปราย “การอ่านหนังสือสำหรับ
แม่บ้าน” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๘๓—๑๘๕.

จอห์น สตัน, แอนน์ เฟลโลต์ “เปิด
ประตูคู่มือ, แปลจาก Open into
some one's house โดย เกทลง
พานิช” (กลอน) ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค.
๑๕), ๔๔๔—๔๔๕.

จารุวรรณ สันติโสภณ "การประกวด
เรื่องเกี่ยวกับหนังสือ" ๑๖ (ก.ค.—
ส.ค. ๑๕), ๓๒๒—๓๕๐.

คุณ ประภาวิวัฒน์ "สัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติ" (มีภาคภาษาอังกฤษ)
๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๑๓—๒๒.

คำรง เพ็ชรพลาย "คนไทยกับการ
อ่านหนังสือ" ๑๖ (ก.ค.—ส.ค. ๑๕),
๓๖๕—๓๖๗.

นิตยา มาศวิสุทธิ, ผู้ดำเนินการ
อภิปราย "หนังสือกับข้าพเจ้า" ๑๖
(มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๒๔—๑๒๘.

"พระบรมราโชวาทพระราชทาน แก่
คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศใน
โอกาสที่เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
ณ ศาลาศาลาภิบาล สวนจิตรลดา"
๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๑—๖.

วิชัย รักกุล "การศึกษาค้นคว้า
ในการใช้ห้องสมุด และ ความสนใจใน
การเลือกอ่าน ของนักเรียนโรงเรียน
ยานนาวาวิทยาลัย จังหวัดพระนคร
ปีการศึกษา ๒๕๑๔" ๑๖ (พ.ย.—
ธ.ค. ๑๕), ๕๒๒—๕๓๒.

สมชัย ยุติธรรม "โครงการจัดทำ
หนังสือสำหรับเด็ก เพื่อ เป็นที่ระลึก
หนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕" ๑๖
(พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๕๑๗—๕๒๑.

หนังสือสำหรับเด็ก

แมนมาส ชวลิต "สิ่งที่ได้จากการ
สนทนากับ บรรณารักษ์ และ ครูจาก
มหาวิทยาลัยโอคลาโฮมา" ๑๖
(ก.ย.—ต.ค. ๑๕), ๔๔๕—๔๕๑.

สมชัย ยุติธรรม "โครงการจัดทำ
หนังสือสำหรับเด็ก เพื่อ เป็นที่ระลึก
หนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕" ๑๖
(พ.ย.—ธ.ค. ๑๕), ๕๑๗—๕๒๑.

"๑ มกราคม ๒๕๑๕" ๑๖ (ม.ค.—ก.พ.
๑๕), ๕๓—๕๗.

ห้องสมุด

จอห์น สตัน, แอนน์ เฟลโลล์ "เปิด
ประตูมิตร, แปลจาก Open into
some one's house โดย เกทลง
พานิช" (กลอน) ๑๖ (พ.ย.—ธ.ค.
๑๕), ๕๔๔—๕๔๕.

มด - ไนย

ดำรง เพ็ชรพลาย “ห้องสมุดประชาชนในทรรคนะ ของนักเขียน คนหนึ่ง” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕), ๔๕๗—๔๖๑.
สมุด, แปลจาก Library Period, โดย จ.ล. จ้อย นันทวิชรินทร์” (กาพย์) ๑๖ (ก.ค.—ส.ค. ๑๕), ๒๕๘—๓๖๓.

สมุด, การบริการ

ใช้มุกด์ มิลินทะเลข, ผู้ดำเนินการ การอธิบาย “วิธีมุ่งใจให้เกิดความ ต้องการหนังสือ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๗๓—๑๗๕.

“คำปราศรัยของนายสุกิจ นิมนาน-เทมินท์ ในพิธีเปิดการประชุมสามัญ ประจำปี ๒๕๑๔ ของสมาคมห้องสมุด แห่งประเทศไทย ณ หอสมุดแห่งชาติ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๔” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๐๘—๑๑๔.

จ้อย นันทวิชรินทร์, ม.ล. “แนะนำ รายการ ที่ควร จัดใน สัปดาห์หนังสือ แห่งชาติ” ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕), ๒๑๕—๒๓๘.

ดำรง เพ็ชรพลาย “ห้องสมุดประชาชนในทรรคนะของ นักเขียน คนหนึ่ง” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕), ๔๕๗—๔๖๑.

วารสารห้องสมุด

ปรวณิ เชียงทอง, และจ้อย นันทวิชรินทร์, ม.ล. “กิจกรรมสำหรับเด็ก” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๕๗—๑๗๒.
วิมลพร ชงศาภา “การบริการหนังสือของ” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕), ๔๐๕—๔๑๕.

ลมูล รัตตากร, ผู้ดำเนินการอธิบาย “กิจกรรม ที่ควร จัดใน สัปดาห์หนังสือ แห่งชาติ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๑๕—๑๒๓.

ห้องสมุด การบริหาร

ดำรง เพ็ชรพลาย “ห้องสมุดประชาชนในทรรคนะของ นักเขียนคนหนึ่ง” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕), ๔๕๗—๔๖๑.

ห้องสมุดกับโรงเรียน

สมชัย บุคิธรรม “การสำรวจสภาพ ห้องสมุด ศึกษาปัญหาความต้องการ ที่ค้นคิดของครูและนักเรียน ที่มีต่อ ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมวิสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา ๒๕๑๓” (มีบทสรุปย่อเป็นภาษาอังกฤษ) ๑๖ (พ.ค.—มิ.ค. ๑๕), ๒๓๘—๒๔๕.

สมบูรณ์ คิงฆมานันท์ “การศึกษา
สภาพหอสมุดโรงเรียนราษฎร์ใน
เครือคริสตศาสนาในส่วนกลาง ปี
การศึกษา ๒๕๑๓” (มีบทสรุปย่อ
เป็นภาษาอังกฤษ) ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย.
๑๕), ๒๕๐—๒๖๓.

หอสมุดเด็ก

ริงส์คัท, มิวเรียล อี. “หอสมุด,
แปลจาก Library Period, โดย ม.ล.
จ้อย นันทวิจิตรวินทร์” (ภาพย์) ๑๖
(ก.ค.—ธ.ค. ๑๕), ๓๕๘—๓๖๓.

“หอสมุด ประชาชนในทวรรณะ ของ นัก-
เขียนคนหนึ่ง” ๑๖ (ก.ย.—ต.ค. ๑๕),
๔๕๗—๔๖๑.

หอสมุดโรงเรียน

รดา วงศ์ย้อย “หอสมุดใหม่ใน
โรงเรียนเดิม” ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕).
๒๗๖—๒๗๘.

วิชัย รักกุล “การศึกษาความสนใจ
ในการใช้หอสมุด และความสนใจใน
การเลือกอ่าน ของ นักเรียน โรงเรียน
ยานนาวาเขตวิทยาคม จังหวัดพระนคร

ปีการศึกษา ๒๕๑๔” ๑๖ (พ.ย.—
ธ.ค. ๑๕), ๕๒๒—๕๓๒.

สมชัย ยุทธิธรรม “การสำรวจสภาพ
หอสมุด ศึกษาปัญหาความต้องการ
ทัศนคติของครูและนักเรียน ที่มีต่อ
หอสมุดโรงเรียนมัธยมวิสามัญศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา
๒๕๑๓” (มีบทสรุปย่อเป็นภาษา
อังกฤษ) ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕),
๒๓๘—๓๔๘.

สมบูรณ์ คิงฆมานันท์ “การศึกษา
สภาพหอสมุดโรงเรียนราษฎร์ใน
เครือคริสตศาสนาในส่วนกลาง ปีการ
ศึกษา ๒๕๑๓” (มีบทสรุปย่อเป็น
ภาษาอังกฤษ) ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕),
๒๕๐—๒๖๓.

หอสมุดแห่งประเทศไทย, สมาคม

“คำปราศรัยของนายสุกิจ นิมมานเท-
มินท์ ในพิธีเปิดการประชุมสามัญ
ประจำปี ๒๕๑๔ ของสมาคมหอสมุด
แห่งประเทศไทย ณ หอสมุดแห่งชาติ
วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๔” ๑๖
(มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๐๘—๑๑๔.

สมุดคหังประเทศไทย, สมาคม —

ประชุม

“กำหนดการประชุม ประจำปี ๒๕๑๔ ของสมาคมห้องสมุด แห่งประเทศไทย ณ หอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี พระนคร ระหว่างวันที่ ๒๒ — ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ หัวข้อการประชุม การจัดงานสัปดาห์หนังสือ แห่งชาติ” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๕—๑๒.

“คำกล่าวรายงาน ของ นายกสมาคม ห้องสมุด แห่ง ประเทศไทยใน พิธีเปิด การประชุมสามัญ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ณ หอสมุดแห่งชาติ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๔” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๐๕—๑๐๗.

“คำปราศรัยของนายสุกิจ นิมมานเหมินท์ ในพิธีเปิดการประชุมสามัญ ประจำปี ๒๕๑๔ ของสมาคมห้องสมุด แห่งประเทศไทย ณ หอสมุดแห่งชาติ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๔” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๐๘—๑๑๔.

คำารง เพ็ชรพลาย “เอกสารการ ประชุมทางวิชาการ” ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕), ๒๘๑—๒๘๓.

วารสารห้องสมุด

ห้องสมุดคหังประเทศไทย, สมาคม —

รายงาน

“แถลงกิจการ ของ สมาคมในรอบปี” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๑๕—๑๑๘.
“รายงานการดำเนินงาน ของสมาคม ห้องสมุด แห่ง ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๔” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๘๕—๒๐๒.

“ห้องสมุดใหม่ในโรงเรียนเดิม” ๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕), ๒๗๖—๒๗๘.

หุ่นและการเล่นหุ่น

ปราณี เชียงทอง, และจ้อย นันทวิชัย-
รินทร์, ม.ค. “กิจกรรมสำหรับเด็ก” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕), ๑๕๗—๑๗๒.
วิทย์ พิณคันเงิน “หุ่น” ๑๖ (ม.ค.—
ก.พ. ๑๕), ๓๗—๔๒.

แห่งชาติ เพื่อจัดงานปี หนังสือ ระหว่าง

ชาติ, คณะกรรมการ

สุข พงษ์สิทธิ์ชัย “คณะกรรมการ แห่งชาติ เพื่อจัดงาน ปีหนังสือ ระหว่าง ประเทศ” ๑๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕), ๒๖—๓๕.

อ.

อภัย จันทวิมล

อนุช อาภาภิรม, ผู้อภิปราย

ไข่มุกต์ มิติณฑะเดช, ผู้ดำเนินการ
อภิปราย “วิธีหุงใจให้เกิดความต้อง
การหนังสือ” ๑๖ (มี.ค.—เม.ย. ๑๕),
๑๗๓—๑๗๕.

“คำบรรยายเรื่องหนังสือระหว่าง
ชาติ” ๒๖ (ม.ค.—ก.พ. ๑๕),
๗๔—๘๖.

“เอกสารการประชุมทางวิชาการ”
๑๖ (พ.ค.—มิ.ย. ๑๕). ๒๘๑—๒๘๓.

หนังสือคือบรมคลังแห่งปัญญา

๑๓ มกราคม ๒๕๑๖ วันเด็กแห่งชาติ

เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ

เด็กฉลาดชาติเจริญ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี.

หนังสือพิมพ์ประโยชน์

คือ

จามเทวีวงศ์	— กรมพระยาดำรง	๒๕.—
เกร็ดสารคดีทั่วไป	— สันตติกรรมย์	๓๕.—
พุทธศาสนาและโบราณคดีในทวีปเอเชีย	— ธรรมสารโร ภิภุ	๔๐.—
ราชสกุลจักรวงศ์และราชสกุลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช		
(๒ เล่มชุด) — ช่างศักดิ์ อายุวัฒนะ	ปอนด์ ๒๐๐.—	ปรูฟ ๑๕๐.—
พ่อสอนลูก — ทวี บุญยะเกตุ	ปอนด์ ๕๐.—	ปรูฟ ๔๐.—
ถึงหญิงใหญ่ — สมเด็จพระยาดำรง		๓๕.—
สมัยแห่งวรรณคดีไทย	— สุทธิลักษณ์ อัมพันธ์วงศ์	๖.—
วรรณคดีเกี่ยวกับพุทธศาสนา	— พรพรรณ ชารามาศ	๓๕.—
ภูมิหลังของเอเชียอาคเนย์	— ไพโรจน์ โพธิ์ไทร	๓๐.—
วิธีสอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษา (ก.ศ.) ๗		
— พล คำบังสุ ป.ป., กศ.บ.,		๑๒.—
คู่มือการเรียนวิชาเกษตร ๑ หลักการกลักรม, หลักพืชกรรมและ		
วิธีสอนเกษตร — ชัยมงคล สุวพานิช กศ.บ., พ.ม.		๔๕.—
หลักพืชไร่ — ธนิต มะลิสวรรณ	ปอนด์ ๔๕.—	ปรูฟ ๓๕.—

ต่างจังหวัดส่งขอต้องเพิ่มค่าส่งเล่มละ ๓ บาท

การส่งเงิน ส่งในนามผู้จัดการส่งจ่าย ป.ณ. ราชดำเนิน

ติดต่อส่งขอ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บรรณกิจเทรดดิ้ง

๓๔ ถนนนครสวรรค์ ผ่านฟ้า แขวงโรงพักนางเลิ้ง (ใหม่)

กรุงเทพมหานคร โทร. ๘๒๕๕๒๐

หมายเหตุ สำหรับห้องสมุดทุก ๆ แห่ง ห้าง ๆ ยินดีรับจัดหาหนังสือจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ให้ท่านได้

โดยในราคาถูกเป็นพิเศษ

หนังสือตอบที่ส่งทาง

ให้ความสว่าง สร้างปัญญา

แพรวพิทยา

มีอะไรที่น่าสนใจ?

โปรดทราบไว้ ในขณะที่ มีสิ่งประการ :-

- หนึ่ง — แพรวพิทยา มีบริการส่งหนังสือทุกประเภท จากต่างประเทศทุกแห่ง ราคาไม่แพงรวดเร็วทันใจ ได้หนังสือที่ท่านต้องการ ท่านที่อยู่ในชนบท จดหมายมาก็ได้ ส่วนท่านทั้งหลายในนครหลวง ฯ เชิญติดต่อกทางโทรศัพท์หรือมาที่แพรวพิทยาได้ทุกวัน
- สอง — แพรวพิทยา มีตำราวิชาการต่าง ๆ สาขาพัฒนา สำหรับนักเรียนนิสิตนักศึกษาเรามีไว้ให้ท่านเลือกซื้อได้ในราคาถูกเยา ตำราวิชาการของเราพิมพ์ด้วยกระดาษอย่างดี มีทั้งปกแข็งปกอ่อน เป็นเล่มถาวรสมเป็นตำราวิชาการ
- สาม — แพรวพิทยา มีหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวรรณคดีและอุตสาหกรรมศาสตร์ของรัสเซีย เป็นตำราที่ให้ความรู้อย่างกว้างขวางทางด้านวรรณคดีและอุตสาหกรรมศาสตร์ ท่านผู้สนใจจะทราบได้ว่าเป็นตำราอันมีค่าควรแก่การศึกษาเป็นพิเศษ
- สี่ — แพรวพิทยา มีสาขาอีกแห่งหนึ่ง ที่ไทยไคมารู (ถนนราชดำริ) เพราะฉะนั้นท่านที่เห็นว่าไปไทยไคมารูสะดวกกว่าไปวังบูรพา ท่านก็ควรไปไทยไคมารู (แผนกขายหนังสือ) ท่านเคยได้รับความพอใจจากแพรวพิทยาที่วังบูรพาอย่างไร ท่านก็จะได้รับความพอใจจากแพรวพิทยาที่ไทยไคมารูอย่างนั้น

แพรวพิทยา

๗๑๖ - ๗๑๘ วังบูรพา กรุงเทพมหานคร

ตั้ง ป.ณ. ๙๑๔ โทร. ๒๑๔๒๔๓, ๒๒๑๒๔๖